

ΚΟΝΙΤΣΑ

193. Μάρτης Απρίλης 2017

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 193 Μάρτης-Απρίλης 2017 • Euro 3

Περιεχόμενα

Σελ.	
73	Ο Εξωρ. Σύλλογος και το Μουσείο, Σ.Τ.
74	Εκδηλώσεις της 25ης Μαρτίου
75	Έγγραφα του 1834, Χ. Γκούτου
81	Που ήμασταν, που πάμε..., Η. Ανδρέου
85	Αφιέρωμα στον Όσιο Παΐσιο
88	Η Ήπειρος & οι Ηπειρώτες, Χ. Ζάνη
89	Επιστολές Αναγνωστόπουλου, Ι. Παπαϊωάννου
92	Η Γλώσσα, Σωκ. Οικονόμου
93	Διονύσης Βαρδάκης, Σ.Τ.
95	Ψάρεμα στα ποτάμια, Δημ. Παπαλάμπρου
100	Μόνο ήρωες είμαστε..., Γ. Τερέντσιο-Ν. Σχοινά
103	Ο κόσμος άλλαξε..., Π. Μπούνα
105	Γ. Δροσίνης, Θ. Ζιώγα
109	Σχολείο αγραμμάτων, Τ. Παπαδημητρίου
112	Απόσταξη σκέψων & αισθημάτων, Α. Τζομάκα
113	Θυμίαμα εύσομον, Γ. Μαυρογιάννη
114	Φύγε Χάρε (ποίημα), Κ.Τ.
115	Μαγικές στιγμές (ποίημα), Β. Τσάγκα
116	Βιβλιοπαρουσιάσεις
119	Δελτία τύπου Βιβλιοθήκης
121	Ομοσπονδία Αδ/των
123	Δελτία τύπου Δήμου
132	Σχολική γιορτή, Σ.Τ.- Η.Α.
133	Επαρχία Κόνιτσας & χωριά, Κ. Κίτσιου
136	Σχόλια -Ειδήσεις-Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Γαριβάδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

Κόνιτσα

Ο εξωραϊστικός Σύλλογος και το Μουσείο

Πριν από μερικές δεκαετίες είχε ιδρυθεί ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Κόνιτσας ο οποίος με τα Δ.Σ. και τη Συμπάραση των μελών του παρουσίασε μεγάλη δραστηριότητα σε όλους τους τομείς: Πολιτιστικές εκδηλώσεις στις γιορτές, εκδρομές, δημιουργία πάρκων, δεντροφυτεύσεις σε διάφορα σημεία (π.χ. έλατα πλατείας κ.α.), ακόμα και τοποθέτηση καμπάνας στην καμάρα της πέτρινης γέφυρας, στη θέση της παλιάς που υπήρχε τον παλιό καιρό.

Κεντρικός σκοπός των πρωτοπόρων, τότε, μελών του Συλλόγου, ήταν η ίδρυση Λαογραφικού Μουσείου στην πόλη.

Αρχική σκέψη η επισκευή και συντήρηση του παλιού αρχοντικού "Χουσεϊν μπέη" (πιο πάνω από το Δημαρχείο) ώστε να στεγαστεί εκεί το Μουσείο, μετά τη συγκέντρωση των αντικειμένων. Δυστυ-

χώς αυτό δεν πραγματοποιήθηκε λόγω προβλήματος ιδιοκτησίας...

Ο Σύλλογος κατέληξε στην ανέγερση αίθουσας πάνω από το κέντρο "Δέντρο" ύστερα από παρακώρηση του Δήμου. Εκεί στεγάστηκαν λίγο λίγο τα διάφορα είδη λαϊκής χρήσης του παρελθόντος - προσφορά κατοίκων ή με την αγορά από συλλέκτες. Δεν ήταν πάρα πολλά. αλλά έγινε η αρχή. Δυστυχώς από τότε μέχρι σήμερα το Μουσείο, ούτε εμπλουτίστηκε, ούτε άνοιξε για το κοινό...

Νομίζουμε ότι ο Εξωραϊστικός Σύλλογος πρέπει να δραστηριοποιηθεί και με τη βοήθεια του Δήμου να βρεθεί, το ταχύτερο, ένας μεγαλύτερος χώρος για την επανεγκατάσταση και τον εμπλουτισμό του.

Είναι απαράδεκτο να μη λειτουργεί στην Κόνιτσα, με την τόσο πλούσια παράδοση, λαογραφικό μουσείο.

Τα μουσεία ζωντανεύουν την ιστορία των προγόνων μας και είναι υποχρέωσή μας να τη διδάσκουμε στις παρούσες και στις μελλοντικές γενιές της πατρίδας μας...

Σ.Τ.

73

Ευδοξου
30/5/2017
24634

193. Μάρτης - Απρίλης 2017

Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ. (Αναγνωστοπούλειος Σχολή)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑΣ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ή

Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

Οι εκδηλώσεις της 25^{ης} Μαρτίου

Οι εκδηλώσεις για την επανάσταση του 1821 άρχισαν από τις 22/3 με την παρουσίαση στην αίθουσα του Δημαρχείου του βιβλίου της Λιάνας Μπακογιάννη "Το Σούλι ως ακρογωνιαίος λίθος στην πορεία προς την Ελληνική Επανάσταση".

Ακολούθησε μουσικό πρόγραμμα με επετειακά τραγούδια από τη φιλαρμονική του Δήμου και τη χορωδία ενηλίκων που παρουσίασαν στο κοινό την πρόοδο των προσπαθειών τους μέσα στο χρόνο, γιατί όπως έχουμε ξαναγράψει, οι χορωδίες αυτές είναι νέες και χάρη στο μεράκι των μαέστρων και στη θέληση των μελών τους έφτασαν σε καλό επίπεδο με ελπιδοφόρα προοπτική για το μέλλον.

Την παραμονή της 25ης έγιναν οι καθιερωμένες ομιλίες στα σχολεία και ανήμερα άρχισε η μέρα με την επίσημη δοξολογία στο Ι. Ναό του Αγίου Κοσμά χοροστατούντος του σεβ. Μητροπολίτη κ. Ανδρέα. Ακολούθησε η επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο (στο προαύλιο του Δημαρχείου) και η κατάθεση στε-

φάνων από τις Αρχές, Συλλόγους και Σχολεία. Εκ μέρους της πολιτείας κατέθεσε ο βουλευτής του Σύριζα κ. Καραγιάννης, ο οποίος παρακολούθησε κατόπιν και την παρέλαση. Στη συνέχεια ο συγκεντρωμένος κόσμος προσήλθε στο αμφιθέατρο του Δημαρχείου όπου διαβάστηκε ο πανηγυρικός της ημέρας από τον καθηγητή του ΕΠΑΛ Κόνιτσας, κ. Γ. Μπάρκα (Γεωπόνος) με θέμα: "Ο ρόλος του Εθνικού μας ποιητή Διον. Σολωμού στον αγώνα ανεξαρτησίας το 1821".

Στις 11:45 πραγματοποιήθηκε η παρέλαση όλων των σχολείων και τμήματος στρατιωτικών μπροστά από την εξέδρα των Αρχών. Μετά έγινε μικρή δεξίωση στη Α.Α.Φ.

Οι πρωινές εκδηλώσεις τελείωσαν με παραδοσιακούς χορούς από τα χορευτικά μικρών και μεγάλων μαθητών με τον χοροδιδάσκαλο Γιάννη Κατσιλή.

Η γιορτή έκλεισε με την εκδήλωση στην αίθουσα του Λυκείου το βράδυ ώρα 6:30.

Φωτ. Π. Τσιγκούλης

ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΟΥ 1834

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΑΣ

Επιμέλεια: Χ.Γ. Γκούτος

Στα αρχεία της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών (ΕΗΜ), έχουν θησαυρισθεί και έγγραφα του αρχείου του Κώστα Βουρμπιανίτη ή Γραμματικού (1760-1838), ο οποίος διετέλεσε γραμματέας του Αλή πασά (1783-1821), του Ομέρ Βρυώνη (1822-24) και των βαλιδών της Ρούμελης Κιουταχί (1830-33), Μαχμούτ Χαμντή (1833-36) και Κιοσέ Αχμέτ (1836-38).

Ανάμεσα στα έγγραφα αυτά, βρήκα τα δέκα που παρουσιάζω παρακάτω και άλλα εννέα που θα δημοσιεύσω στο περιοδικό «Εκ Χιονιάδων». Τα τρία από αυτά είχαν συνταχθεί το 1831 και τα άλλα 16 το 1834. Όλα περιέχουν άγνωστες μέχρι τώρα ιστορικές πληροφορίες για περιστατικά που συνέβησαν τότε ή και παλαιότερα στην Κόνιτσα και σε χωριά της, πληροφορίες που είναι πολύπλευρα χρήσιμες για την ιστοριογραφία. Αξιοπρόσεκτες είναι και η σύνεση, η δικαιοσύνη και η διακριτικότητα, με τις οποίες οι υπογράφοντες τα έγγραφα αντιμετώπισαν τα εν λόγω περιστατικά και διατύπωσαν τις σκέψεις τους.

Η επαρχία Κόνιτσας αποτελούσε τότε καζά ή βιλαέτι του σαντζακίου των Ιωαννίνων. Ο διοικητής της είχε το αξίωμα του μουτεσελίμη ή μουσελίμη και υπαγόταν στον βαλή των Ιωαννίνων, του Δελβίνου και της Αυλώνας, ο οποίος τελούσε υπό τον βαλή της Ρούμελης που έδρευε στο Μοναστήρι της Μακεδονίας (Μπιτόλια). Στα έτη 1833-36, τα αξιώματα των δύο βαλιδών τα κατείχε ο Μαχμούτ πασάς, ο οποίος έδρευε στα Μπιτόλια και είχε στα Γιάννενα ως αναπληρωτές του αρχικά τον Χασάν αγά (που ίσως πριν ήταν μουσελίμης της Κόνιτσας) και έπειτα τον Μαχμούτ μπέη. Ο γραμματέας του Κώστας Βουρμπιανίτης διέμενε συνήθως στα Μπιτόλια και εκτάκτως στα Γιάννενα (όπως την 13.8.1834). Οι αναφερόμενοι στα έγγραφα μουσουλμάνοι που κατοικούσαν στην Κόνιτσα ήσαν κατά το πλείστον Αλβανοί, όχι Τούρκοι.

Από τα δέκα έγγραφα που παρουσιάζω εδώ, τα οκτώ είχαν γραφεί στα ελληνικά και μεταγράφηκαν από την ΕΗΜ, τα δε άλλα δύο είχαν γραφεί στα τούρκικα και μεταφράστηκαν στην ΕΗΜ. Τα περισσότερα περιέχουν και λέξεις τούρκικες ή αλβανικές, καθώς και κάμποσες ασάφειες. Αφού ερμηνεύσα αυτές τις λέξεις και ασάφειες, προσπάθησα να αποδώσω πιστά το ουσιαστικό νοηματικό περιεχόμενο εκάστου εγγράφου, λαμβάνοντας υπ' όψιν και άλλα σχετικά γεγονότα της εποχής εκείνης. Παραλείπω τα κείμενα των μεταγραφών ή μεταφράσεών τους επειδή θα ήταν δύσκολη η τυπογραφική αναπαραγωγή της πληθώρας ανορθογραφιών τους και

των ιδιαίτερων σημείων σίξεώς τους, η δε «Κόνιτσα» δεν θα μπορούσε να διαθέσει τις απαιτούμενες πρόσθετες σελίδες.

1.

Προς τον Σαλίχ μπέν, μουτεσελίμη της Κόνιτσας

Ο δικός μας Μπεκίρ Μπέτζος, λόγω των δεινών περιστάσεων και ακαταστασιών που επήλθαν, δυστυχεί και δεν αντέχει προς το παρόν να εξοφλήσει το χρέος του. Επειδή είναι δυστυχής, συγγενής του υπεραγαπητού μας Λιατίφ εφέντη και υπηρέτης μας, οι δανειστές του ας κάνουν υπομονή μέχρι οι οφειλότες του να τον πληρώσουν. Σε όποιους έλθουν αυτού για να τον εναγάγουν, απάντησέ τους να κάνουν υπομονή και να μην τον ενοχλούν. Να τον αγαπάς και να έχει την ανοχή σου.

(1831;)

2.

Κατά το (μουσουλμανικό) έτος 1227 (χριστιανικό 1811), ο Κώστας Ραζίτση, κάτοικος του χωριού Δερμπαγιάτι της διοίκησης (του καζά) της Κόνιτσας, έχοντας το ταπί (τον τίτλο κυριότητας) του πατέρα μου Σουλεϊμάν μπέν, έκτισε στον τόπο «Παλιοχώρι», στην άκρη της Κόνιτσας, ένα χάνι και δύο παντοπωλεία και έδινε κατ' έτος 25 γρόσια στο τέμενος που υπήρχε στην αγορά. Επειδή το ταπί χάθηκε όταν το σπίτι καταστράφηκε, μετά δε τον θάνατο του πατέρα μου τα ακίνητά του περιήλθαν σε εμάς, παρακαλούμε να μας χορηγηθεί νέο ταπί.

(1834)

Χασάν γιός του Σουλεϊμάν, διοικητής του καζά Κόνιτσας χορηγείται το παρόν ταπί, υπό τον όρο να δίδεται το ποσό των 25 γρ. όπως προηγουμένως¹.

3.

Εύεργέτη μας κυρ. Κώστα φιλούμε το χέρι σου.

Στείλαμε τον δικαστικό κλητήρα στα τσιφλίκια των Καραμουρατάδων, που δεν πλήρωναν τις εισφορές τους, για να εισπράξει τα οφειλόμενα στον Νουρεντίν αγά², και εισέπραξε κάμποσα γρόσια. Από αυτά κράτησε 1.200 ως αμοιβή της υπηρεσίας

1. Αποδίδω το νόημα του εγγράφου βάσει της μετάφρασής του από τα τούρκικα. Το έγγραφο συντάχθηκε πιθανότατα το 1834, οπότε ο Χασάν έγινε διοικητής του καζά. Ο πατέρας του Σουλεϊμάν το 1834 ήταν διοικητής του καζά. Το μουσουλμανικό έτος 1227 αντιστοιχεί στο χριστιανικό έτος 1811 (1227+584=1811). Δεν βρήκα πουθενά χωριό Δερμπαγιάτι στον νομό Ιωαννίνων και στην Β. Ήπειρο. Πιθανότατα το έγγραφο γράφει στα τούρκικα Βερμπαγιανη (=Βούρμπιανη), αλλά ο μεταφραστής δεν απέδωσε σωστά την ονομασία αυτή.

2. Αδελφός του Λιατίφ εφέντη, τέως αναπληρωτή του πασά των Ιωαννίνων, διετέλεσε αναπληρωτής του Κιουταχί (1826-28), πολέμησε στην Θεσσαλία (1823).

του και προσέτι 140, τα οποία δεν edικαιούτο και του τα ζητήσαμε μπροστά στον κατή (δικαστή) και στον μουσελίμη, αλλά μας ύβρισε με τρόπο που δεν μπορούμε να σου γράψομε, ενώ ο κατής και ο μουσελίμης «έκαμαν σκήρι»(;). Ο Φεζουλάκος δεν δίνει τον φόρο στον μουσελίμη Χασάν και αυτός ζητά τον φόρο από εμάς και δεν μας δίνουν εξοφλητική απόδειξη. Αδικούμαστε, ενώ δεν χρεωστάμε τίποτε, και σκεπτόμαστε να παραιτηθούμε (από το έργο μας ως προεστών). Σε παρακαλούμε να μας συμβουλευσεις πώς να φερθούμε, γιατί δεν υπάρχει εδώ κάποιος να τον ρωτήσομε. (Προσθήκη): Αυτά που έχομε υποστεί από τον εν λόγω κλητήρα είναι απερίγραπτα. Ενώ δικαιούται για την υπηρεσία του 13 γρ. ημερησίως έλαβε 1.000-1.200 γρ. και κράτησε άλλα 140 «εις χάλια»³. Για τα οφειλόμενα της Φούρκας, ο Νουρεντίν αγάς και ο μουσελίμης μας λένε: θρέψετε τον εσείς οι προεστοί και θα πληρωθείτε από την Φούρκα. Έχομε μπλέξει.

Κόνιτσα 3 Αυγούστου 1834

Οι ταπεινοί δούλοι σου προεστοί του βιλαετίου

Παναγιώτης Φάκας⁴

Καγιάνης Παλιοσέλι

4.

Ακριβέ μου φίλε, περιπόθητε κυρ. Κώστα σε φιλώ στα μάτια

Έρχεται αυτού ο Νικόλαος Φουρκιώτης, να τον παρουσιάσεις στον αφέντη μας (Μαχμούτ πασά), στον οποίο να δώσεις πληροφορίες για εκάστη υπόθεση και να αναφέρεις ότι όλο το βιλαέτι είναι πολύ ευχαριστημένο από τον καπετάνιο (αυτόν), γιατί μέχρι τώρα δεν έχει ενοκληθεί κανένας φουκαράς (από ληστές;) και ότι πρέπει εξάπαντος να δώσει σε αυτόν έγγραφη διαταγή (για τις αρμοδιότητές του;), μέσω του ανθρώπου που στέλνω αυτού. Έρχεται αυτού και ο προεστός του βιλαετιού, ο οποίος θα σου μιλήσει για την υπόθεση του κονακιού (καταλύματος) για να βρεθεί τρόπος να εκδοθεί τίτλος ιδιοκτησίας και να τελειώσει και το ζήτημα αυτό. Την διαταγή του Καραγιώργου να την δώσεις στον απεσταλμένο μου. Να βρεις τρόπο μαζί με τον Νικόλα να τελειώσει και η υπόθεση του Γούσια.

Κόνιτσα 7 Αυγούστου ο φίλος σου Χασάνης Μπεντερλής

5.

Νετζίφ αγά που σε τιμώ σαν αδελφό

3. Σημαίνει πιθανώς «για όνομα του θεού».

4. Καταγόταν από την Καστάνιανη και διετέλεσε γενικός προεστός του καζά το 1823 και το 1846 τουλάχιστον.

Για την υπόθεση του σαραγιού⁵, δόθηκαν προ ημερών στον αποσταλθέντα Αχμέτ αγά 5.000 γρόσια και τώρα ο προεστός του βιλαετιού φέρνει άλλες 5.000 γρ. Όμως οι ρωμιοί δεν δίνουν άλλα γρόσια αν δεν πάρουν το κοτζέτι (τίτλο κυριότητας), ο δε κατής (δικαστής) δεν το δίνει αν δεν λάβει 500 γρ. Γι' αυτό να βρείτε αυτού κάποιον τρόπο να τελειώσει η υπόθεση, όπως θα σε ενημερώσει και ο προεστός του βιλαετιού.

Κόνιτσα 7 Αυγούστου 1834 Ό μουσελίμης Κόνιτσας Χασάνης

6.

Νετζίφ αγά που έχεις τιμημένη αφεντιά και είσαι σαν αδελφός μου

Εύχομαι υπέρ της υγείας σου και εγώ υγιαίνω θεία χάρη. Ο Αβδούλ αφέντης προκάτοχος του ναϊπν (δικαστή) της Κόνιτσας Μουσταφά αφέντη, έλαβε ως αμοιβή του 150 γρόσια, ενώ υπηρέτησε τρεις μήνες νομίζω και έπρεπε να λάβει 75 γρόσια. Να τον καλέσεις να σου δώσει τα υπόλοιπα 75 γρ. που ανήκουν στον νέο ναϊπν Μουσταφά. Δεν δικαιούται να τα απαιτήσει από αυτόν.

Κόνιτσα 25 Αυγούστου 1834 Χασάνης Μπεντερλής μουσελίμης Κόνιτσας

7.

Μουσαά αγά, πολυτιμημένη αφέντη

Ο δερβεντζής του Μεσογέφυρου έστειλε άνδρες του στον Βοϊδομάτη, στον δρόμο Ζαγορίου και Παλαιοπόγωνης, και εισπράττει δερβενιάτικα τέλη, ενώ αυτό δεν θυμάται κανένας να έχει γίνει άλλοτε, και έτσι στο παζάρι της Κόνιτσας δεν ήλθαν Ζαγορήσιοι και Παλαιοπογωνήσιοι, μειώθηκαν οι συναλλαγές σε αυτό και «εκλείστηκε με την ... το ιχτισάπι»⁶. Χθές ήλθαν Σαμαρινιώτες και Ντεντιζιώτες και Πληκαδιώτες βλάχοι και λένε ότι έμαθαν ότι ο ντερβεντζής έχει διαταγή να στήσει δερβενί και στον άλλο δρόμο του βιλαετιού, ενώ ουδέποτε υπήρχε δερβενί στο Χανόπουλο (της Μόλιστας), και ότι δεν θα ζυγώνει κανένας τους (στο παζάρι) αν δεν εκδοθεί διαταγή που να απαγορεύει την ύπαρξη δερβενιού στο Χανόπουλο και σε άλλα μέρη του καζά. Αποκρίθηκε ότι γράφω στα Γιάννενα να εκδοθεί τέτοια διαταγή και αυτοί την περιμένουν. Πρέπει λοιπόν να μου σταλθεί η διαταγή αυτή και να την αναγγείλω με τελάλη, γιατί, αν διαδοθούν τα λόγια τους, ο κόσμος θα κρυώσει

5. Ως σαράγι και, στο έγγραφο 4, ως κονάκι, εννοείται μάλλον το σαράγι που ο Αλή πασάς έκτισε στην Φούρκα και το δώρισε στον φίλο του κωριανό Μπουσογιάνη.

¹ως χρησιμοποιείτο πλέον ως στρατιωτικό κατάλυμα, οι δε κάτοχοι του χριστιανοί (ρωμιοί) ζητούσαν να το αγοράσουν με λογικό τίμημα αν λάβουν τίτλο ιδιοκτησίας.

6. Φόρος 2,5% για τις συναλλαγές.

και δεν θα ζυγώνει κανένας στο παζάρι, το οποίο εφέτος ελπίζουμε να είναι καλύτερο.

Κόνιτσα 29 Αυγούστου 1834 Ο πιστός θεράπων σου Χασάνης

8.

Νετζίφ αγά

Από το Παζαρόπουλο εισπράξαμε καθαρό ποσό 15.945 γρόσια, σε μετρητά και σε ομολογίες, που θα μπουν στο ταμείο του αφέντη μας (Μαχμούτ πασά). Προ ημερών ο αφέντης μας μου υποσχέθηκε ότι όταν λήξει το Παζαρόπουλο θα διατάξομε να σου δοθεί φιλοδώρημα.

Κόνιτσα 23 Σεπτεμβρίου 1834 Χασάνης Μπεντερλής

9.

(Κυρ. Κώστα), την ευγένειά σου προσκυνούμε ταπεινώς

Τις προάλλες σου γράψαμε ότι διαλέξαμε τον Νικόλαο να διοικεί το κωριό μας (ως προεστός) και συμφώνησες να προεστεύει. Τώρα έρχεται αυτού μαζί με δύο αντιπροσώπους μας να σε βεβαιώσουν ότι στο κωριό είμαστε ενωμένοι, χωρίς κομματισμό, και σε παρακαλούμε να υπερμαχήσεις να ορισθεί με διαταγή του αφέντη μας (Μαχμούτ πασά) ότι ο Νικόλαος θα παρίσταται στις υποθέσεις και οικονομίες του κωριού. Βρισκόμαστε σε κινδύνους χαλασμού, για τους οποίους δεν μπορούμε να σου γράψομε, αλλά θα σου μιλήσουν αυτοί. Γνωρίζομε τις καλοσύνες σου, είσαι πάντοτε βοηθός μας, μας φυλάτεις από κάθε χαλασμό, σε θεωρούμε γιατρό μας, σε παρακαλούμε να φροντίσεις για την έκδοση της διαταγής και για ό,τι άλλο απαιτείται για να προφυλαχθεί, το κωριό, μένομε υπόχρεοι, ο θεός ας σου το αναγνωρίσει.

Φούρκα, 8 Σεπτεμβρίου 1834 Οι Φουρκιώτες όλοι κοινώς προσκυνούμε

10.

Εξοχότατε, ευεργέτη, αφέντη μου αγιότατε

Οι ραγιάδες της παρούσας αίτησης είναι κάτοικοι του κωριού Φούρκα του καζά της Κόνιτσας. Ο Ελμάς μπέης από την Κόνιτσα εξαπάτησε τους ραγιάδες αυτούς, διότι, ενώ τους χρεωστούσε 10.000 γρόσια, πλήρωσε 3.500 γρ. και έλαβε απόδειξη για εξόφληση 10.000 γρ. Αργότερα τους φυλάκισε στο κονάκι του και έλαβε βιαίως νέα απόδειξή τους ότι τους έδωσε 4.500 γρ. Ο ίδιος κατέλαβε τον τόπο Νακσό (;) που ήταν τιμάριο επί 8 έτη, απέσπασε δε βιαίως έγγραφη υπόσχεσή τους ότι θα του πληρώνουν κατ' έτος 1.400 γρ. Στον Χουσεϊν μπέη, κάτοικο της Κόνιτσας, δώσαμε απόδειξη ότι μας κατέβαλε 3.000 γρ., αλλά ο Ελμάς μπέης κατόρθωσε βιαίως να του δώσομε απόδειξη για 10.000 γρ. Μετά από λίγο χρόνο ήλθε πάλι στην Κόνιτσα,

μαζί με 20 ιππείς, και έλαβε απόδειξη ότι μας πλήρωσε 6.000 γρ. και αργότερα έλαβε και άλλη απόδειξη ότι του οφείλουμε κατ' έτος 2.000 γρ. Ο Χουσεϊν μπέης, του οποίου ο αδελφός ήταν διοικητής του καζά, έστειλε στην Κόνιτσα τον Σουλεϊμάν Καρά, με 20 άτομα, και έλαβε απόδειξη ότι του οφείλουμε κατ' έτος 500 γρ., 100 δοχεία βούτυρο και 100 δοχεία τυρί. Όταν έλαβα με απόδειξη 2.000 γρ. από τον Νταλγιάν, ο Χουσεϊν μπέης ήλθε στην Κόνιτσα με 70 ιππείς και πήρε από τους εν λόγω ραγιάδες 3.000 γρ. χωρίς να επιστρέψει την απόδειξη και έλαβε προσέτι 700 γρ. για τους μισθούς των λοχαγών. Οι ραγιάδες αυτοί ζητούν έλεος από τον εξοχότατο, ευεργέτη, αγιότατο Σουλτάνο.

Οι ραγιάδες του χωριού Φούρκα⁷

7. Αποδίδω το νόημα του εγγράφου βάσει της μετάφρασής του από τα τούρκικα. Μερικές φράσεις του εκφέρονται από τους Φουρκιώτες, οι υπόλοιπες από κάποιον άλλο. Απευθύνεται στον Σουλτάνο και γράφτηκε ίσως το 1834, οπότε οι Φουρκιώτες αντιμετώπιζαν κινδύνους, τους οποίους αυτοί εφοβούντο να τους αναφέρουν γραπτώς στον Κώστα Βουρμπιανίτη (βλ. έγγρ. 9 και 3). Δεν εξηγείται γιατί ο Ελμάς και ο Χουσεϊν απέσπασαν χρήματα των Φουρκιωτών στην Κόνιτσα και όχι στην Φούρκα. Ο Ελμάς μπέης (περίπου 1790-1854) ήταν δεινός χριστιανομάχος, το 1842 παρεμπόδισε την ανέγερση του νέου ενοριακού ναού της Κόνιτσας.

Κονιτσιώτες στη Δρακόλιμνη Τύμφης (1977).

(Φωτ. αρχείο Π. Κουκέση)

Που ήμασταν, που είμαστε, πού πάμε, τί κάνουμε

του ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

Τον Χειμώνα που τα δέντρα δεν τα συντροφεύουν οι φυλλωσιές τους ο εξωτερικός φωτισμός στο χωριό μου, το Παλαιοσέλλι, είναι τόσο έντονος που δεν μπορείς να διακρίνεις πιο σπίτι έχει φως και ποιο όχι. Δίπλα στο τζάκι συλλογιέμαι το χθες και το σήμερα. Χθες σκοτάδι στους δρόμους αλλά πολλά έστω και αμυδρά φωτισμένα παράθυρα. Σήμερα ολοφώτιστοι δρόμοι, η πλατεία, ο Ιερός Ναός της Αγίας Παρασκευής, πλην όμως θεοσκοπέτινα παράθυρα.

Διερετώμαι μήπως πρέπει σαν περιοδικό «Κόνιτσα» να παρουσιάσουμε τον χειμερινό πληθυσμό των χωριών μας, τον πραγματικό που δεν έχει σχέση με τον πλασματικό, του καλοκαιριού. Ευθύς αμέσως αυτή η σκέψη με εγκαταλείπει με ένα ερωτηματικό. Πρός τι; Παλαιοσέλλι έτος 2017. Κατοικήσιμα σπίτια του χειμώνα δέκα τρία, κάτοικοι είκοσι τρεις. Η άλλοτε κραταιά Επαρχία Κόνιτσας, ολοταχώς οδεύει με πληθυσμιακή κατάρρευση. Το αυτό όμως πρόκειται να συμβεί και για την κωμόπολη της Κόνιτσας. Η νομοτελική αυτή καθίζηση της Κόνιτσας είναι εύκολο να τεκμηρωθεί από μία αναλογιστική έρευνα θανάτων και γεννήσεων, αλλά και από μία ηλικιακή καταγραφή του πληθυσμού του οποίου η συντριπτική σύνθεση είναι από συνταξιούχους. Αμφιβάλλω αν το 2030 η Κόνιτσα θα έχει πληθυσμό

ίσο με χίλιους πεντακόσιους με την πλειοψηφία των χωριών του χειμώνα να μην έχουν κανένα κάτοικο. Στην προκειμένη περίπτωση ταιριάζει ο λεκτικός όρος ΖΟΦΟΣ. Οι γενεσιουργές αιτίες της κατάρρευσης μπορούν να αναζητηθούν στον Β' Πόλεμο, στον Εμφύλιο που εκατοντάδες εγκατέλειψαν την ύπαιθρο για να αποφύγουν δεξιές και αριστερές ακρότητες, στη μαζική μετανάστευση της δεκαετίας του 1960 προς τις πόλεις, στην αναζήτηση ενός άλλου τρόπου ζωής, πλέον ελπιδοφόρου και πιά άνετου. Ό,τι ευχάριστο έζησε η Κόνιτσα στην νεότερη εποχή έλαβε χώρα την δεκαετία του 1960 μέχρι την Μεταπολίτευση. Εν αρχή ην ο εξηλεκτρισμός, η καλύτερευση του οδικού δικτύου στα χωριά, τα δίκτυα ύδρευσης, η σταθερή τηλεφωνία, τα αγροτικά ιατρεία.

Σε μεταγενέστερη εποχή θα σταθούμε στο αναπτυξιακό έργο του αναδασμού του κάμπου της Κόνιτσας, στην οδική σύνδεση με την δυτική Μακεδονία, την κτηριακή υποδομή, όπως το Γυμνάσιο σε οικόπεδο δωρεά του αιμνήστου Δημάρχου Ρούση Κώστα και την μαθητική εστία των διακοσίων και πλέον μαθητών. Δεν πρέπει όμως να μας διαφεύγει πως σε αυτό το χρονικό διάστημα η Κόνιτσα στερήθηκε δύο σημαντικών ιδρυμάτων: πρώτα της Αναγνωστοπούλειου Σχολής και σε μεταγενέστερο χρόνο του αποκαλούμενου εν

αρχή Ορφανοτροφείου και κατόπιν Ιδρύματος Παιδικής Μερίμνης.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί πως το 583 Τάγμα Πεζικού απομειώνονταν συνεχώς σε επάνδρωση. Από την δεκαετία του 1980 και εντεύθεν η Κόνιτσα έζησε και ζει και κινείται στην πεπατημένη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων παρότι όλη η Ελλάδα ζούσε στο ρυθμό πολλαπλών αναπτυξιακών προγραμμάτων και χρηματοδοτήσεων. Μια φωτεινή αναλαμπή ήταν η δραστηριότητα της Εταιρείας Λαϊκής Βάσης και δημιουργήμα της το ξενοδοχείο όπου στεγάσθηκε η Σχολή Δημοτικής Αστυνομίας η οποία δυστυχώς δεν έτυχε μακροήμερης. Αναφορικά με την Δημοτική Αγορά το όφελος αποδείχθηκε ελαχιστότατο και δυσανάλογο προς το μεγάλο κόστος κατασκευής. Οι σεισμοί του έτους 1966 έδωσαν στην Κόνιτσα τη δυνατότητα να απαλλαγεί από τα παλαιά σπίτια τα οποία εν γένει δεν είχαν κάτι το παραδοσιακό, χτίσθηκαν όμως και πολλά νέα σπίτια βοήθους και της πολιτικής των τραπεζών στην εύκολη χορήγηση δανείων.

Παρότι στους σεισμούς κυκλοφόρησε κατά τα λεγόμενα «μπόλικο χρήμα» το αποτέλεσμα δεν ήταν το προσδοκώμενο. Ανατρέχοντας στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» και στα πρώτα χρόνια κυκλοφορίας του το 1960 παρατηρούμε σειρά δημοσιευμάτων αναπτυξιακού προσανατολισμού: Αξιοποίηση χαράδρας Αώου, τελεφερίκ προς Γκαμήλα, λουτρά Αμαράντου, Καβασιλών, αξιοποίηση δασικού προϊόντος

κλπ. Τι συνέβη και σήμερα ακόμα γίνεται λόγος για τα ανωτέρω; Απλώς ήταν καλές προθέσεις, ευχάριστες σκέψεις, ευκολόγια, προεκλογικές κουβέντες και τα τοιαύτα. Από όλα αυτά έλειπε το επιστημονικό υπόβαθρο.

Δεν δοκιμάστηκαν στο καμίνι της σύγχρονης επιστημονικής σκέψης. Τίποτε δεν μπόρεσε να ξεπεράσει το φράγμα του επαρχιώτικου διαλογισμού. Πέστε μου αν υπάρχει μια επιστημονική έρευνα και όχι απλώς μελέτη για τα δάση μας που αποκαλούμε δασικό πλούτο. Έρευνα να αφορά την ποιότητα, το βαθμό δυσκολίας εκμετάλλευσης, το κόστος, την εμπορευσιμότητα, τη δυνατότητα δημιουργίας τοπικής βιοτεχνίας κλπ.

Σκεφθείτε ότι στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας υφίστανται οι κάτωθι υπηρεσίες δια τα δάση και το περιβάλλον: Γενική Δ/ση Δασών Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας - Επιθεώρηση Δασών Ηπείρου - Δ/ση Δασών Νομού Ιωαννίνων - Δ/ση Δασών (Δασαρχείο) Κόνιτσας.

Η αλλαγή των κλιματικών συνθηκών είναι δεδομένη, πού είναι η επιστημονική έρευνα για τις μέλλουσες καλλιέργειες του κάμπου; Προείπαμε πως η Κόνιτσα οδηγείται με μαθηματική ακρίβεια σε πληθυσμιακή συρρίκνωση η οποία θα συνοδεύεται και από οικονομική καθίζηση, δεδομένου ότι θα στερηθεί των τελευταίων καλών συντάξεων Δημοσίου, ΙΚΑ κλπ.

Ερχόμαστε στο δια ταύτα. Στον χώρο της οικονομίας την κατιούσα της ύφεσης

ακολουθεί η ανιούσα της αναθέρμανσης, η δε ιστορία εξελίσσεται σπάνια ευθύγραμμα αλλά κατά κανόνα σπειροειδώς.

Κρίνουμε πως η δεκαετία του 2030 θα είναι σημείο καμπής για την ανιούσα φάση.

Αυτό όμως δεν θα γίνει νομοτελειακά όπως η κάθοδος αλλά θα είναι αναμενόμενη εξέλιξη διάφορων παραγόντων, γεγονότων και προπαντός αποτέλεσμα δράσης των τοπικών ελίτ, τοπικής αυτοδιοίκησης, ελεύθερων επαγγελματιών, της τοπικής Εκκλησίας, συλλόγων κλπ. Με τα νομοθετήματα πρώτα με τον ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ και κατά δεύτερο με τον ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ επιχειρήθηκε η διοικητική ανασυγκρότηση της Χώρας με παράλληλη μεταφορά αρμοδιοτήτων από τα Υπουργεία στον Πρώτο και Δεύτερο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πέραν της μεταφοράς αρμοδιοτήτων ο νομοθέτης πρωτίστως προέβλεπε στο να γίνουν οι Δήμοι, οι Περιφέρειες και οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις μοχλοί ανάπτυξης και σχεδιασμού. Στην πράξη αποδείχθηκε πως οι τρεις αυτοί διοικητικοί μηχανισμοί βάλτωσαν στην άσκηση κυρίως γραφειοκρατικών αρμοδιοτήτων. Είναι ιστορικά αποδεδειγμένο πως η αστική τάξη διαχρονικά και σε παγκόσμιο επίπεδο έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πρόοδο και την εξέλιξη της ανθρωπότητας, πάντα φυσικά με την προσπόριση χρηματικού κέρδους. Θα σας φανεί παράξενο για μια παραδοχή πως η Κόνιτσα έχει έστω σε μικρογραφία την δική της αστική τάξη που την συγκροτούν,

επιστήμονες, καταστηματαρχές, βιοτέχνες, έμποροι κλπ. Εν πολλοίς η μελλοντική εξέλιξη της Κόνιτσας θα εξαρτηθεί από τις δικές τους ανησυχίες, τις δικές τους παρεμβάσεις, τις δικές τους πιέσεις και προτάσεις. Οι Δημοτικές Αρχές έρχονται και παρέχονται και αν αποτύχουν δεν διακινδυνεύουν και τίποτε ούτε και δίνουν λόγο, το πολύ - πολύ να μην επαυκλεγούν μια που μερικοί είναι επαγγελματίες τόσο της κεντρικής όσο και της περιφερειακής εξουσίας.

Αντιθέτως οι ελεύθεροι επαγγελματίες είναι υπόλογοι στον εαυτό τους για το κερτημένο κύρος εντός της κοινωνίας, στην οικογένειά τους και στους μελλοντικούς διαδόχους. Με πολλά παραδείγματα θα μπορούσαμε να φέρουμε στην επιφάνεια την απουσία σχεδιασμού ανάπτυξης.

Το χωριό μου το Παλαιοσελλί βρίσκεται εντός της ζώνης του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου, εντός Εθνικού Δρυμού Βίκου-Αώου, εντός της Natura 2000, εντός του Γεωπάρκου Βίκου-Αώου διαθέτει δε και Ιερά Δάση. Νομοθετήματα επί νομοθετημάτων με τρανταχτή απουσία ενός νομοθετήματος το οποίο θα αφορά την παρουσία των ανθρώπων εντός αυτών των γεωγραφικών ζωνών. Ακόμη και ο Θεός ζώντας την περισσή ομορφιά του παραδείσου διαισθάνθηκε πως κάτι έλλειπε και έτσι έπλασε τον άνθρωπο.

Στην προκειμένη περίπτωση όχι μόνον απουσιάζει ένα πιλοτικό πρόγραμμα υποστήριξης της παρουσίας του ανθρώπου, αλλά έρχεται τελευταία η Πολιτεία με

ένα άδικο και εν πολλοίς ανήθικο νομοθέτημα, τους Δασικούς Χάρτες, να αρπάξει από τους εναπομείναντες κατοίκους των χωριών τα χωράφια που οι προπάτορές μας δημιούργησαν με πολύ μόχθο και ποταμούς ιδρώτα. Ένα άλλο επιλεκτικό παράδειγμα.

Τα Βαλκάνια πλέον γεωστρατηγικά ανήκουν στην Δύση ήτοι ΝΑΤΟ, Ε.Ε., πλύν όμως οι Ρώσοι δεν παύουν να διεισδύουν πολιτιστικά και μέσω θρησκείας.

Η παρουσία τους στην Κόνιτσα θα ήταν ευπρόσδεκτη και η ένταξή μας στον θρησκευτικό τουρισμό πολλαπλά ωφέλιμη.

Στην καθιερωμένη τελετή προς τιμήν των τελειόφοιτων του Λυκείου των επιτυχόντων σε ΑΕΙ και ΤΕΙ, τους καλούμε μετά το πέρας των σπουδών τους να επιστρέψουν. Το ερώτημα είναι κατά πόσο η Κόνιτσα μπορεί να δώσει ευκαιρίες σταδιοδρομίας σε ένα νέο σύγχρονο επιστήμονα. Αν η Επαρχία μας έφθασε εδώ που έφθασε οφείλεται και στο γεγονός ότι τα καλά μυαλά δικαιολογημένα παρασύρθηκαν και αυτά από την πλημμυρίδα της αστυφιλίας.

Σε ημερίδα του Ελληνοαμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου ομιλητές ανέφεραν ότι ο συνολικός αριθμός των Ελλήνων που έφυγαν την περίοδο 2008 - 2016 ανέρχεται σε περίπου 450.000. Οι αιτίες που οδηγούν το νέο επιστημονικό δυναμικό στη μετανάστευση είναι καταγεγραμμένες και αφορούν: την ανεργία, την αναξιοκρατία, την διαφθορά, την απουσία αναπτυξιακού πλάνου και προοπτικής για

τη χώρα.

Η εξαγωγή «εγκεφάλων» κοστίζει σε απώλεια παραγωγής ίσης με 12 δισ. ευρώ. Εδώ που φθάσαμε τι κάνουμε; Προείπαμε πως η δεκαπενταετία που ακολουθεί είναι καθοριστική για το μέλλον της περιοχής μας.

Και όταν ομιλούμε για το μέλλον εννοούμε τον χρόνο εκείνο που συνθήκες και καταστάσεις θα συνδράμουν στην αναγέννηση της υπαίθρου. Θα ρθει εποχή όπου το κάθε ρυάκι νερού και κάθε σπιθαμή εδάφους θα είναι πολύτιμα αγαθά. Και αντί στην ύπαιθρο να κυριαρχεί η σκέψη καλλιέργειας του εδάφους η Πολιτεία νομοθετεί αντίθετες διατάξεις εγκατάλειψής του.

Σαν γενική κατάληξη θα λέγαμε πως η Επαρχία - Δήμος μας είναι μια περιοχή επιστημονικά ακαρτογάφητη. Σήμερα που τα πάντα γύρω μας κινούνται σε επίπεδο επιστήμης, εμείς ομφαλοσκοπούμε σε οράματα, αγαθές προθέσεις, ευκολόγια και τα συναφή.

Η Κόνιτσα χρειάζεται εκείνο που ποτέ δεν δοκιμάσθηκε και το οποίο δεν θα ευδοκιμήσει ποτέ και το έδαφός της θα μένει πάντα στείρο αν δεν αποκαθαρθεί από τα ζιζάνια των παλαιομοδίτικων, αναχρονιστικών παλαιοκομματικών, πελαταικών, φατριαστικών αντιλήψεων.

Ήρθε το πλήρωμα του χρόνου για να επιβάλει στη σκηνή εκείνο που φέρει τις έννοιες του νέου, του σφριγηλού, του φωτεινού, του ανανεωτικού, του ελπιδοφόρου, τέλος του αναγεννησιακού.

Αφιέρωμα του περιοδικού στον όσιο Παΐσιο τον Αγιορείτη Μαρτυρία Μητροπολίτη Λεμεσού Αθανάσιου για τον Γ. Παΐσιο

Πήγα στον Γέροντα τον Σεπτέμβριο του 1977, ημέρα Δευτέρα, παραμονή του Τιμίου Σταυρού. Χτύπησα την πόρτα πολύ πρωί, ο Γέροντας μου άνοιξε. Ήταν πολύ χαρούμενος και ευδιάθετος.

«Α, ευτυχώς που ήρθες διάκο», μου λέγει, «και έχω πανήγυρη αύριο. Θα έρθουν ψάλτες, παρήγγειλα ροφό και έλειπε ένας διάκος. Ήρθες εσύ, εντάξει η πανήγυρη». Έλεγε και άλλα τέτοια αστεία. Ύστερα μου είπε:

«Θα μείνεις εδώ απόψε».

Ήξερα ότι ο Γέροντας δεν κρατούσε κανέναν τη νύχτα μαζί του. Μόλις μου το είπε πέταξα από την χαρά μου. Πήγαμε στο Εκκλησάκι, με έβαλε και τακτοποίησα την Αγία Τράπεζα, ξεσκόνισα, σκούπισα τον διάδρομο, έκανα διάφορες δουλειές. Μέσα μου αισθανόμουν πολύ μεγάλη χαρά. Το μεσημέρι πήγαμε να φάμε. Έκανε τσάι, έφερε παξιμάδι και έβγαλε άγρια λάχανα από τον κήπο του.

Μού έκανε εντύπωση όταν κάναμε την προσευχή. Ο Γέροντας είπε το «Πάτερ ημών...» σήκωσε τα χέρια του και το είπε με τόσο πόθο

και τόσην ευλάβεια που... ήταν σαν να μιλούσε πραγματικά με τον Θεό. Μετά με πήγε στο Κελλί και ξεκουράστηκα καμιά ώρα. Ύστερα κάναμε τον μικρό Εσπερινό με κομποσχοίνι.

Όταν τελειώσαμε μου είπε ο Γέροντας: «Κοίταξε, διάκο, τώρα θα κάνουμε αγρυπνία με κομποσχοίνι και το πρωί θα ρθει ο παπάς να μας λειτουργήσει. Ξέρεις να κάνεις κομποσχοίνι; Θα σου πω τι θα κάνεις», και μου έδωσε ένα πρόγραμμα.

Ήταν ένα σοφό πρόγραμμα για να μην νυστάξω τη νύχτα. Μου είπε να κάνω ένα κομποσχοίνι τριακοσάρι λέγοντας το «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησον με». Έπειτα να κάνω ένα κομποσχοίνι εκατοστάρι στην Παναγία. Ένα κομποσχοίνι τριακοσάρι στον Χριστό για τους ζώντες. Ένα κομποσχοίνι εκατοστάρι στην Παναγία για τους ζώντες. Ένα κομποσχοίνι τριακοσάρι στον Χριστό για τους κεκοιμημένους. Ένα κομποσχοίνι εκατοστάρι στην Παναγία για τους κεκοιμημένους. Ένα κομποσχοίνι τριακοσάρι στον Τιμίο Σταυρό και μετά ένα τριακοσάρι «δόξα σοι, ο Θεός ημών,

δόξα σοι».

Πρώτη φορά άκουγα ότι γινόταν αυτό το πράγμα. Μου εξήγησε: «Αυτό το κομποσχοίνι είναι δοξολογία. Θα τα τελειώσεις και θ' αρχίσεις από την αρχή».

Μου είπε, «αν ακούσεις κανένα θόρυβο, μην τρομάξεις. Κυκλοφορούν εδώ αγριογούρουνα, τσακάλια κ.ά.». Με έβαλε στο μικρό Αρχονταρίκι του και είπε ότι κοντά στα μεσάνυχτα θα με φωνάξει να πάμε στην Εκκλησία να διαβάσουμε την Θεία Μετάληψη.

Άκουγα τον Γέροντα κατά διαστήματα ν' αναστενάζει βαθεία. Κάπου-κάπου χτυπούσε τον τοίχο και ρωτούσε: «Ε, διάκο, κοιμάσαι; Είσαι καλά;»

Στη μία παρά, περασμένα μεσάνυχτα πήγαμε στο Εκκλησάκι. Με έβαλε στο μοναδικό στασίδι που υπήρχε, και μου έδωσε ένα κερί να διαβάσω την Θεία Μετάληψη. Αυτός στεκόταν δίπλα μου, στ' αριστερά και άρχισε να λέει τους στίχους: «Δόξα σοι, ο Θεός ημών, δόξα σοι». Κάθε φορά που έλεγε τον στίχο έκανε τον σταυρό του και έσκυβε μέχρι κάτω.

Όταν φθάσαμε στο τροπάριο «Μαρία Μητέρα Θεού...», θυμάμαι ότι τόσο μόνο διάβασα, μετά το «Υπεραγία Θεοτόκε σώσον ημάς», που είπε ο Γέροντας, αισθάνθηκα ένα πράγμα... δεν ξέρω, δεν μπορώ να το εκφράσω και σταμάτησα. Άρ-

χισε τότε να κουνιέται το καντήλι της Παναγίας, όχι απότομα, αλλά σταθερά διέγραφε μια κίνηση όσο είναι το πλάτος της εικόνας και όλο το Εκκλησάκι πλημμύρισε από φως. Έβλεπα χωρίς την λαμπάδα και σκέφθηκα προς στιγμήν να την σβήσω.

Γύρισα προς τον Γέροντα. Τον είδα να έχει τα χέρια του σταυρωμένα στο στήθος και σκυμμένον μέχρι κάτω. Κατάλαβε ότι ήθελα να τον ρωτήσω και μου έκανε νόημα να μην μιλήσω. Έμεινα στο στασίδι και ο Γέροντας σκυφτός δίπλα μου. Αισθανόμουν τόση αγάπη και ευλάβεια προς τον Γέροντα και ένιωθα ότι βρισκόμουν στον παράδεισο.

Μείναμε σ' αυτήν την κατάσταση μισή, μια ώρα, δεν μπόρεσα ακριβώς να καταλάβω. Δεν ήξερα τι να κάνω. Ασυναίσθητα συνέχισα να διαβάζω από μόνος μου την Μετάληψη και όταν έφθασα στην ευχή «Από ρυπαρών χειλέων...», σιγά-σιγά έσβησε το φως πρώτα και μετά σταμάτησε να κουνιέται το καντήλι. Τελειώσαμε την Μετάληψη και βγήκαμε έξω στον διάδρομο. Με έβαλε να καθίσω σ' ένα σκαμνάκι και αυτός κάθισε σ' ένα μπαουλάκι σιωπηλός. Μετά από ώρα, τον ρώτησα:

- Γέροντα, τι ήταν αυτό το πράγμα;

- Ποιο πράγμα;

- Το καντήλι. Πώς κουνιόταν το καντήλι τόση ώρα;

- Τι είδες;

- Κουνιόταν το καντήλι της Παναγίας δεξιά-αριστερά.

- Μόνο αυτό είδες;

- Και φως.

- Άλλο;

- Δεν είδα άλλο τίποτε. (Ο Γέροντας για να ρωτάει τι άλλο είδα, φαίνεται ότι είδε κάτι παραπάνω).

- Καλά, δεν ήταν τίποτε.

- Πώς δεν ήταν τίποτε, Γέροντα; Κουνιόταν το καντήλι και είχε φως!

- Ε, δεν άκουσες πού γράφουν τα βιβλία, ότι η Παναγία γυρνάει όλα τα κελιά των μοναχών και βλέπει τι κάνουν; Ε, πέρασε και από δω και είδε δυο παλαβούς και είπε να μας χαιρετίσει και κούννησε το καντήλι της.

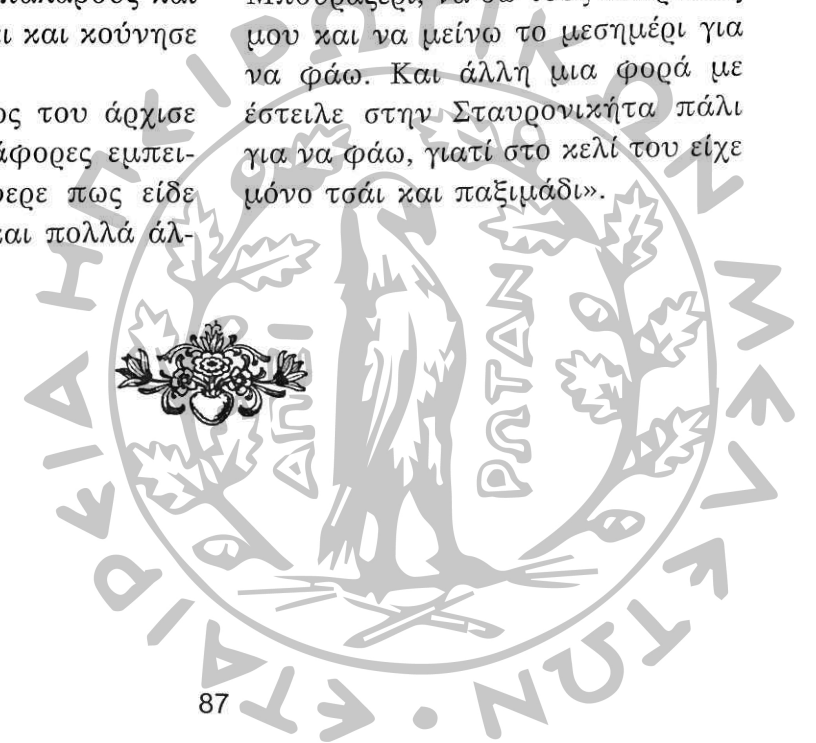
Ύστερα από μόνος του άρχισε να μου διηγείται διάφορες εμπειρίες του. Μου ανέφερε πως είδε την αγία Ευφημία, και πολλά άλ-

λα. Είχε αλλάξει όλη η διάθεσή του. Μέχρι το πρωί μου μιλούσε πνευματικά.

Μου τόνισε: «Σου τα λέω αυτά, διάκο, από αγάπη για να σε βοηθήσω, όχι να νομίσεις ότι είμαι κάτι».

Στις 5.30'ήρθε ο παπάς και ο Γέροντας ήθελε να λειτουργήσω, αλλά εγώ δεν είχα διακονικά άμφια. Μου έφερε ένα στιχάρι παλαιό, έφερε ένα πετραχήλι, το έκανε οράριο και το έπιασε με παραμάνα, βρήκε κάτι επιμάνικα, μου τα τύλιξε στα χέρια. Ήμουν σαν παλιάτσος, αλλά ήταν η ωραιότερη λειτουργία της ζωής μου. Ήμασταν μόνο οι τρεις μας.

Με κράτησε μαζί του μέχρι το Σάββατο. Με έστειλε μια φορά στο Μπουραζέρι, να δω τους πατριώτες μου και να μείνω το μεσημέρι για να φάω. Και άλλη μια φορά με έστειλε στην Σταυρονικήτα πάλι για να φάω, γιατί στο κελί του είχε μόνο τσάι και παξιμάδι».

Η Ήπειρος και οι Ηπειρώτες

του Χρίστου Απ. Ζάνη

Η Ήπειρος, "η αρχέγονος Ελλάς", ο ακρογωνιαίος λίθος της Ελλάδας, ένας τόπος σπαρμένος με βράχια, με κακοτράχαλα βουνά και αμέτρητα λαγκάδια, με έδαφος κατά το πλείστον άγονο και καλλιεργήσιμη γη λίγη, είναι ο χώρος που ρίζωσαν οι Ηπειρώτες και δημιούργησαν αγωνιστική ιστορία και αξιόλογο πολιτισμό.

Η μουσική, οι χοροί και τα τραγούδια τους μ' ένα ρυθμό και χρώμα ιδιαίτερο προκαλούν τον θαυμασμό και πέραν του βιωματικού τύπου.

Η άγονη γη τους προίκισε με γόνιμη σκέψη, ευαισθησία και αγωνιστικό φρόνημα που τους βοήθησε να σταθούν όρθιοι, να πολεμήσουν τη φτώχεια και να δημιουργήσουν και να προσφέρουν στην πατρίδα έργα αξιοθαύμαστα.

Οι Ηπειρώτες μένοντας στην πατρική γη ή στην ξενιτιά συνέδεσαν το όνομά τους με την προσφορά σε έργα, στα γράμματα και τις τέχνες.

Οι εθνικοί μας ευεργέτες αποτελούν τα σέμνωμα της Ηπείρου και καταξίωσαν το όνομά τους στην εθνική μας ιστορία. Αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση και πρότυπο γνήσιου πατριώτη. Καμία άλλη περιοχή της Ελλάδας δεν ανέδειξε τόσους πολλούς και μεγάλους εθνικούς ευεργέτες.

Άνδρες και γυναίκες με τους σκληρούς αγώνες τους και την πολύπλευρη δράση τίμησαν τον τόπο τους και ανάδειξαν τις διαχρονικές αξίες που κράτησαν όρθια την ελληνική ψυχή κάτω από αντίξοες συνθήκες.

Η φτώχεια, οι πόλεμοι και οι ξενιτεμίες δεν λύγισαν το φρόνημα του λαού που εξακολουθεί να παλεύει και να δημιουργεί με κάθε τρόπο και μέσο, σχεδόν αβοήθητος.

Το χτες το γνωρίσαμε με όλα τα τραύματα και τις εμπειρίες.

Το σήμερα το βιώνουμε σε μια κρίση πρωτόγνωρη. Περπατώντας στα έρημα χωριά της Ηπείρου με τις χορταριασμένες αυλές, τα ερειπωμένα σπίτια, σχολεία και εκκλησίες, αισθάνεσαι την πίκρα να ξεχειλίζει και την έντονη αγωνία για το αύριο.

Οι απόμακρες φωνές από το παρελθόν μας καλούν να αντιδράσουμε, ν' αντισταθούμε στη φθορά και την ερήμωση του τόπου μας.

Χρειάζεται τώρα να δράσουμε με μέτρα και όχι με παχιά λόγια.

Αν αφήσουμε την ύπαιθρο να μαραζώσει ακόμη πιο πολύ, τότε η ιστορία θα μας δικάσει και τα παιδιά μας θα μας καταλογίσουν ευθύνες για το δικό τους μέλλον.

Οι παραλείψεις μας ασυγχώρητες γιατί δεν προβλέψαμε και δεν λάβαμε έγκαιρα τα μέτρα μας για την σωτηρία του τόπου που αργοπεθαίνει.

Αν συνειδητοποιήσουμε, έστω και τώρα, το ηθικό και εθνικό μας χρέος.

Οι πολιτικοί μας ας αναλογιστούν τις δικές τους ευθύνες.

Η αναφορά στα πάτρια χώματα ας θεωρηθεί σαν έκφραση σεβασμού τιμής και ευγνωμοσύνης σ' αυτούς που έφυγαν και σ' αυτούς που μένουν ακόμα εκεί και φυλάνε "θερμοπύλες". Τους χρωστάμε πολλά.

5 Επιστολές του Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου προς τον Μιχαήλ Χρυσόχοον» κατά το χρονικό διάστημα 1890-1892».

Συλλογή και επιμέλεια ΜΑΙΡΗ Ν. ΒΕΗ Αθήναι 1966.

«4η Επιστολή¹

Εισαγωγή

Πολλοί Έλληνες και ξένοι, έγραψαν για τον μεγάλο ευεργέτη της ανθρωπότητας Μιχαήλ Αναγνωστόπουλον, καθώς και εμείς σχολιάσαμε, γράψαμε και εδημοσιεύσαμε πολλές επιστολές του², αλλά η παρούσα 4η επιστολή του προς τον εκλεκτό αδελφικό του φίλο και συμμαθητή του από τα μαθητικά τους χρόνια στη Ζωσιμαία Σχολή των Ιωαννίνων, Μιχαήλ Χρυσόχοον, είναι το κάτι άλλο.

Ο Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος ανοίγει προς τον φίλον του διάπλατα την καρδιά του και παρουσιάζει ή πιο σωστά, εκ βαθέων εξομολογείται όχι τυχόν ενοχές του, ούτε δι' επίδειξιν ούτε δια προσδοκίαν αμοιβής, αλλά διά την βαθείαν συναίσθησιν της εκτελέσεως του καθήκοντος της αγαθοεργίας, πολλές, παντελώς άγνωστες μέχρι τώρα, πτυχές των οραμάτων και δραστηριοτήτων του και μεταξύ των άλλων, κατά πρώτον αφηγείται τις δυσκολίες και τα εμπόδια που συνάντησε κατά το δεκαεξαετές χρονικό διάστημα ευσυνειδήτου εργασίας του ως Διευθυντής του Ινστιτούτου PERKINS της Βοστώνης των Η.Π.Α., «οφείλω ως τίμιος άνθρωπος και αληθής Έλλην να κατορθώσω αντί πάσης θυσίας να θέσω το μέλλον της σχολής και ιδίως το του προσφιλούς μου νηπιαγωγείου επί μονίμου και ακραδάντου οικονομικής βάσεως».

Και δεύτερον, αφηγείται τον βαρύ πόνο που

ένοιωθε από την αθεράπευτη ασθένεια που έπασχε, τη νοσταλγία της γενέτειράς του, του Παπίγκου, «εν τούτοις δεν αμφιβάλλω, ότι μετ' ου πολύ θα δυνηθώ να ιδω το ήδιστον των εν τω βίω ονειρών μου πραγματοποιούμενον και επανέλθω εις τας αγκάλας της πεφιλημένης ημών πατρίδος, ίνα διανύσω το λοιπόν της ζωής μου εν μέσω των της νεότητάς μου ισαδέλφων φίλων, ους ηγάπησα πάντοτε και διατελώ αγαπών εξ' όλης ψυχής και καρδίας».

Και συνεχίζει: «Αμαλία μου, (η σύζυγος του φίλου του Μιχ. Χρυσόχοου), δεν πρέπει να ζητήης παρ' εμού ύδωρ της λήθης. Ουδέποτε εγεύθην αυτού, ούτε γινώσκω τι περί της πηγής του. Τα μόνανάματα, δι' ων δροσίζω την εκ νοσταλγίας φλεγόμενην καρδίαν μου, είναι τα αναβλύζοντα εν τω άλσει της Μνημοσύνης. Ταύτα πίνω διηνεκώς, και εξ αυτών πορίζομαι ευφροσύνην και ανάκούφισιν εκ του θλίβοντος την ψυχήν μου βάρους της ξενιτειάς...».

Η εν λόγω επιστολή είναι από πάσης απόψεως τέλεια, στην ορθογραφία, στη σύνταξη, στο νόημα, σε ρέουσα καθαρή Ελληνική γλώσσα!

Είναι ισάξια των καλύτερων έργων διαπρεπιστέρων Καθηγητών φιλολογίας της Ελληνικής γλώσσης!

Είναι ένα εξαιρετο μνημείο λόγου!

Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου
Ιωάννινα, 24 Μαρτίου 2017

1. Συνέχεια των προηγούμενων επιστολών.

2. α) Βιβλίο μου «ΜΙΧΑΗΛ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (MICHALANAGNOS), Πάπιγκον 7-11-1837-Τούρνο Σεβερίν της Ρουμανίας, 29-6-1906», Αθήνα 1981, σελ. 23.

β) Των συγγραφέων του βιβλίου: «46 ανέκδοτες επιστολές του Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου»: Ελένης Σκουρπη, Ιωάννου Γ. Παπαϊωάννου και Εμμανουήλ Παπαμιχαήλ. Έκδοσις της Εφορείας Καλλινηίων Σχολείων Παπίγκου, Κληροδότημα «ΜΙΧΑΗΛ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ», Πάπιγκον 2006.

4η ἐπιστολή τοῦ Μ. Ἀναγνωστοπούλου ¹⁾ πρὸς :
Mr. Michael Th. Ghrysochoos

Τῷ κυρίῳ Μιχαήλ Θ. Χρυσόχοῳ
Εἰς Ἀθήνας.
Athens
Greece.

So Boston τῇ 20/2α Ιουλίου 1892

Ἀδελφική μοι δυάς, Ἀμαλία καὶ Μιχαήλ,

Δὲν ἀμφιβάλλω, οἱ πολλάκις δυσανασχετεῖτε ἐπὶ τῇ σιωπῇ μου καὶ ὑποπευθετε, ὅτι ἐλησμόνησα τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀκραιφνεστέρων καὶ εἰλικρινεστέρων φίλων μου· ἢ ὅτι τουλάχιστον σπανίως σκέπτομαι περὶ αὐτῶν τε καὶ περὶ ὧν ἔδωκα αὐτοῖς ὑποσχέσεις περὶ τῆς ἐπανόδου μου οἴκαδε. Ἐὰν τοῦτο οὕτως ἔχη, δύναμαι νὰ σας βεβαιώσω ἐν λόγῳ τιμῆς, ὅτι οὐδὲν ἐστὶ τῆς ὑπονοίας ταύτης ἀβασιμώτερον ἢ ἀδικώτερον. Τὸ ἀληθές ἐστὶν ὅτι σὰς ἔχω ἀπαύστως κατὰ θυμὸν καὶ κατὰ διάνοιαν. Καθ' ἑκάστην σχεδὸν συνδιαλέγομαι ὑμῖν ἐν πνεύματι. Πολλάκις κατέρχομαι ἀπὸ τοῦ κοιτώνός μου εἰς τὸ ἰδιαιτέρον γραφεῖόν μου ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐπιστείλω ὑμῖν ἄλλ' αἰφνης σωρὸς ἐγγράφων καὶ ἐπιστολῶν ἐπιβάλλει μοι τὸ καθήκον νὰ παραιτήσω τὰ τερπνά καὶ ἡδέα καὶ νὰ ἐπιδοθῶ εἰς τὰ ἐπείγοντα καὶ τυπικά. Οὕτως αἱ ἑβδομάδες καὶ οἱ μῆνες παρέρχονται σχεδὸν ἀνεπαισθήτως. Μοὶ εἶναι ὄντως ἀδύνατον νὰ δώσω ὑμῖν ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ μεγέθους τῶν ἀσχολιῶν τῆς διευθύνσεως τοῦ καθιδρύματος. Τῷ παρελθόντι μηνὶ πολλάκις ἐλάμβανον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ 40 ἕως 50 γράμματα, ὧν τὰ πλείστα ἀπήντων ἄμεσον ἰδιόχειρον ἀπάντησιν. Ἡ δεκαπεντάμηνος ἀπουσία μου ἐντεῦθεν ἐκινδύνευε νὰ ματαιώσῃ τινὰς τῶν σπουδαιοτέρων καρτῶν τῆς δεκαεξαετοῦς εὐσυνειδήτου ἐργασίας μου. Τούτου ἕνεκεν πρὶν ἢ παραιτήσω τὴν θέσιν μου ὑφείλω ὡς τίμιος ἄνθρωπος καὶ ἀληθὴς Ἕλληνας νὰ κατορθώσω ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ θέσω τὸ μέλλον τῆς σχολῆς καὶ ἰδίως τὸ τοῦ προσφίλου μοι νηπιαγωγείου ἐπὶ μονίμου καὶ ἀκραδάντου οἰκονομικῆς βάσεως. Ἀπὸ τῆς ἐπανόδου μου μέχρι τῆς σήμερον ὀκτακοσιακισχίλια (800.000) φράγκα προσετέθησαν εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ καθιδρύματος· ἀλλὰ πλείω ἀπαιτοῦνται εἰσεῖ, ἵνα πληρωθῶσι πᾶσαι αἱ ἀνάγκαι. Ἐν τούτοις δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι μετ' οὐ πολὺ θὰ δυνηθῶ νὰ ἴδω τὸ ἥδιον τῶν ἐν τῷ βίῳ ὀνείρων μου πραγματοποιέμενον καὶ ἐπανέλθω εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς περιημένης ἡμῶν πατρίδος, ἵνα διανύσω τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς μου ἐν μέσῳ τῶν τῆς νεότητός μου ἰσαδελφῶν φίλων, οὓς ἠγάπησα πάντοτε καὶ διατελῶ ἀγαπῶν ἐξ ὕλης ψυχῆς καὶ καρδίας.

¹⁾ Ἐπὶ τοῦ φακέλου ταύτης ὑπάρχει διὰ μολυβδίδος ἐρυθροῦ χρώματος χαρακτηρισμὸς «οὐ!», ἀφορῶν ἀσφαλῶς τὸ ἄξιον τῆς ἐπιστολῆς Αὐτῆ γράφεται ἐπὶ χάριτος τοῦ Οἴκου Perkins Institution and Massachusetts School for the Blind.

Ἀμαλία μου, δὲν πρέπει νὰ ζητῆς παρ' ἐμοῦ ὕδωρ τῆς λήθης. Οὐδέποτε ἐγεύθην αὐτοῦ, οὔτε γινώσκω τι περὶ τῆς πηγῆς του. Τὰ μόνα νάματα, δι' ὧν δροσίζω τὴν ἐκ νοσταλγίας φλεγογένην καρδίαν μου, εἶναι τὰ ἀναβλύζοντα ἐν τῷ ἄλσει τῆς Μνημοσύνης. Ταῦτα πίνω διηνεκῶς, καὶ ἐξ αὐτῶν πορίζομαι εὐφροσύνην καὶ ἀνακούφισιν ἐκ τοῦ θλίβοντος τὴν ψυχὴν μου βάρους τῆς ξενιτείας. Πίστευσόν μοι, ἂν ἠδυνάμην ν' ἀναχωρήσω ἐντεῦθεν χωρὶς νὰ προσκρούσω εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς τιμῆς καὶ τοῦ προσήκοντος, δὲν θὰ ἐδίσταζον οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ τὸ πράξω. Λατρεύω τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας· κυρίως δὲν ἀναγνωρίζω οὐδὲ ὑπηρετῶ· ἀλλὰ τοῦ καθήκοντος εἶμαι πιστὸς θεράπων καὶ εὐπειθέστατος δοῦλος. Τοῦτο ἐπιτάσσει μοι νὰ θέσω πάντα εἰς ἐντελῆ τάξιν πρὶν ἢ ἀπέλθω.

Μιχαήλ, συνέστησά σοι πρὸ τινος τὸν ἐνταῦθα πρόξενον τῆς Ἑλλάδος καὶ στενὸν φίλον μου κύριον Ροδοκανάκην ὅστις πρόκειται νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς Ἀθήνας. Πρώτιστος σκοπὸς τοῦ ταξειδίου του εἶναι νὰ διανεῖμῃ εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ μακαρίτου Φωτίου Φίση ἢ Καβάσιλα, τὰ ὅποια αὐτὸς δι' ἀτρύτων κόπων καὶ μόχθων κατώρθωσε ν' ἀποσπάσῃ ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης. Τὸν προέτρεψα νὰ μὴ πράξῃ τι χωρὶς νὰ συμβουλευθῇ σέ, τὸν Πασχάλην καὶ τὸν Φιλοποίμενα. Βοήθησον αὐτὸν ἐν πάσῃ περιστάσει καὶ προφύλαξον αὐτὸν ἀπὸ τῶν παγίδων ἀσυνειδήτων κερδοσκόπων. Ποίησον ὅ,τι ἂν δυνηθῆς ὑπὲρ αὐτοῦ. Εἰπέ τὰ δέοντα εἰς τὸν Λεωνίδα καὶ τὸν Φιλοποίμενα.

Τι γίνεται ὁ Γιάννης; Εἶναι εἰσέτι ὑπέρομαχος τοῦ ἐθνάρχου; Πῶς ἔχει ἡ Σοφία καὶ τὰ κοράσια; Προσῆνεγκε τοὺς ἀσπασμούς μου πᾶσιν.

Εἰπέ σέ παρακαλῶ εἰς τὸν κύριον Καμπούρογλου, ὅτι σπανίως λαμβάνω νῦν τὴν *Νέαν Ἐφημερίδα* τακτικῶς. Ὁ χάριτος τῆς νέας ταινίας εἶναι τόσον λεπτὸς ὥστε σγίζεται εἰς δύο ἢ τρία τεμάχια καὶ τὰ φύλλα ἀπόλλυνται καθ' ὁδόν.

Ἡ Ἑλένη μου εἶναι εἰς τὸν ἐν Ἀλαβάμα οἶκον της, ὅστις ἀπέχει ἐντεῦθεν ὅσον ἀπέχουσιν οἱ Παριῖσιοι τῶν Ἀθηνῶν. Ἐὰν ἦτο πλησίον μου θὰ ἔπεμπε τοὺς ἀσπασμούς της πρὸς ἀμφοτέρους, πιθανὸν δὲ νὰ ἀπῆντα εἰς τὸ πρὸς αὐτὴν γράμμα τοῦ Μιχαήλ. Πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ μοὶ ἔδωκε τὴν φωτογραφίαν της μετ' ἐντολὴν νὰ σοὶ τὴν πέμψω ὅταν θὰ σοὶ γράψω. Τὴν εἶχε ἐτοιμάσῃ περὶ τὴν πρώτην Ἰανουαρίου.

Ἀσπάσασθέ μοι τὸν Κωνσταντῖνον, τὴν Κυρίαν Κεραγιά καὶ πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς φίλους.

Δέχθητε καὶ δι' ὑμᾶς αὐτοὺς τοὺς ἐγκαρδίους ἀσπασμούς τοῦ
ὡς ἀδελφοῦ σας

Μ. Ἀναγνωστοπούλου.

Η Γλώσσα

Σήμερα θ' αναφερθούμε, σε γνωμικά της γλώσσας μας από το βιβλίο "Νεοελληνικές φράσεις", του φίλου μου συμμαθητή και συναδέλφου, Χρίστου Ι. Πάντου από την Παραμυθιά.

γλώσσα (n), ουσ. || ευκίνητος μυς στο στόμα των ανθρώπων και των ζώων, που χρησιμεύει ως αισθητήριο της γεύσης και όργανο άρθρωσης των φθόγγων, που υποβοηθεί τη μάσηση και την κατάποση των τροφών || μεσο για έκφραση διανοημάτων και για συνεννόηση ||

ΦΡ. . του δέθηκε η γλώσσα ή κατάπνε τη γλώσσα του, αποστομώθηκε • του λύθηκε η γλώσσα, διέκοψε τη σιγή • μάλλιασε η γλώσσα μου, βαρέθηκα να διακηρύσσω ή να συμβουλευώ κάτι • δάγκασε τη γλώσσα σου, προς εκείνον που μαντεύει κάτι κακό, κάτι δυσάρεστο • βγήκε η γλώσσα μια σπιθαμή, για πολυλογία • γλώσσα λανθάνουσα τ' αληθή λέγει (γνωμ.), όταν κάποιος ομολογεί, χωρίς να το θέλει, την αλήθεια, κάνοντας γλωσσικό σφάλμα • η γλώσσα κόκαλα δεν έχει και κόκκαλα τσακίζει (παρ.), για το μεγάλο κακό που μπορούν να προκαλέσουν οι διαβολές • στάζει η γλώσσα του φαρμάκι ή μέλι, μιλά με κακία ή με καλοσύνη • μιλώ την ίδια γλώσσα με κάποιον, μπορώ να επικοινωνήσω • οι κακές γλώσσες, γι αυτούς που σχολιάζουν κακόβουλα τους άλλους • βγάζω γλώσσα, αυθαδιάζω • κατάπνε τη γλώσσα του, έμεινε άναυδος ή απλώς δε θέλει να μιλήσει • μου βγαίνει η γλώσσα, κουράζομαι • το έχω στη άκρη της γλώσσας μου, για λέξη που μας διαφεύγει • δεν κρατάει τη γλώσσα του, δεν μπορεί να κρατήσει ένα μυστικό • πριν μιλήσεις να βουτάς τη γλώσσα στο μυαλό (γνωμ.), να σκέφτεσαι πολύ • ξύλινη γλώσσα, τυποποιημένη και ξερή δογματική γλώσσα • δέκα κόβει η γλώσσα, πέντε μέτρα εσύ

(παρ.), απ' όσα ακούμε δεν πρέπει να τα πιστεύουμε όλα, γιατί πολλοί άνθρωποι μεγαλοποιούν τα γεγονότα • μπερδεύω τη γλώσσα μου ή τα λόγια μου, δεν εκφράζομαι με σαφήνεια • βγάζω τη γλώσσα μου (σε κάποιον ή σε κάτι), κάνω κοροϊδευτική γκριμάτσα δείχνοντας τη γλώσσα μου ή αντιμετωπίζω με κοροϊδευτικό και υποτιμητικό τρόπο, χωρίς σεβασμό (πρόσωπο ή κατάσταση) • δε βάζω γλώσσα στο στόμα μου ή μέσα μου, μιλώ ασταμάτητα • κόβει και ράβει η γλώσσα (κάποιου), είναι επιδέξιος στο χειρισμό της ομιλίας του, καταφέρνει να οδηγήσει τη συζήτηση εκεί όπου θέλει • βάζω καλινάρι στη γλώσσα μου, περιορίζομαι σε αυτά που λέω, μιλώ λιγότερο ή προσεκτικότερα • μιλάμε άλλη γλώσσα, δεν μπορούμε να συνεννοηθούμε, να βρούμε τρόπο επικοινωνίας, έχουμε διαφορετικό τρόπο αντίληψης, προσέγγισης των πραγμάτων • μάζεψε ή κράτησε τη γλώσσα σου!, πρόσεχε τι λες, μη γίνεσαι θρασύς, γλωσσοδέτης (ο), ουσ. || πάθηση της γλώσσας, που δυσκολεύει την άρθρωση II

ΦΡ. • τον πιάνει γλωσσοδέτης, σιωπά περισσότερο από όσο πρέπει, ενώ δεν πρέπει.

ΧΡΙΣΤΟΣ Ι. ΠΑΝΤΟΣ
(Επιμέλεια Σ. Οικ.)

Και να κλείσουμε μ' ένα παλιό ενθυμολόγιο των μαθητικών μας χρόνων.

Ο καθηγητής της ανθρωπολογίας κάλεσε τον συμμαθητή μας, αείμνηστο Δ. Κρομμύδα (αστείος και εύθυμος) να πει μάθημα για τη γλώσσα. Κι αυτός άρχισε «Η γλώσσα είναι ένα οστούν». Τι λες μωρέ Μήτσο του λέει ο καθηγητής η γλώσσα είναι ένα κόκκαλο;

Κι αυτός του απαντά: Έτσι δεν λέμε; η γλώσσα κόκκαλα δεν έχει και κόκκαλα τσακίζει; Και όλοι μας ξεσπάσαμε στα γέλια. Και από τότε μας έμεινε η φράση.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΒΑΡΔΑΚΗΣ

Φέτος συμπληρώνονται 31 χρόνια από τότε που έφυγε από τη ζωή ο αείμνηστος Διονύσης Βαρδάκης (29.11.1986 -2017)

Ο Διονύσης Βαρδάκης γεννήθηκε το 1916 στον Πύργο (Σιράτσιανη) Κόνιτσας και λόγω οικονομικών δυσκολιών της οικογένειας δεν μπόρεσε να σπουδάσει

παρόλο που το ήθελε πολύ. Αναγκάστηκε να μάθει την τέχνη του επιπλοποιού και τα χρόνια 1934-36 εργάστηκε στο ορφανοτροφείο Κόνιτσας μαθαίνοντας τα παιδιά την τέχνη ως δάσκαλος. Από το 1945 διορίστηκε μόνιμος στο ορφανοτροφείο ως το 1975 που λόγω εγκεφαλικού επεισοδίου αποχώρησε συνταξιοδοτούμενος.

Καταρτισμένος τέλεια στην τέχνη προσπαθούσε να τη μεταδώσει και στους μαθητές του, ώστε να βγουν στην κοινωνία άριστοι τεχνίτες και όχι μόνο. Με την ανθρωπιά του ήταν παράδειγμα σε όλους, μαθητές και προσωπικό του ιδρύματος.

Δεν αρκείτο μόνο στη διδασχία της τέχνης. Βοηθούσε τους απόφοιτους με

συμβουλές αλλά και με χρηματικά ποσά απ' το μισθό του.

Ακόμα, προικισμένος με λεπτά χαρίσματα, αγαπούσε την κλασική μουσική, τη λογοτεχνία και τη φωτογραφία. Σ' αυτά προσπαθούσε να μυήσει και τους μαθητές του με προβολές διαφανειών και ντοκιμαντέρ και ωφέλιμες συζητήσεις.

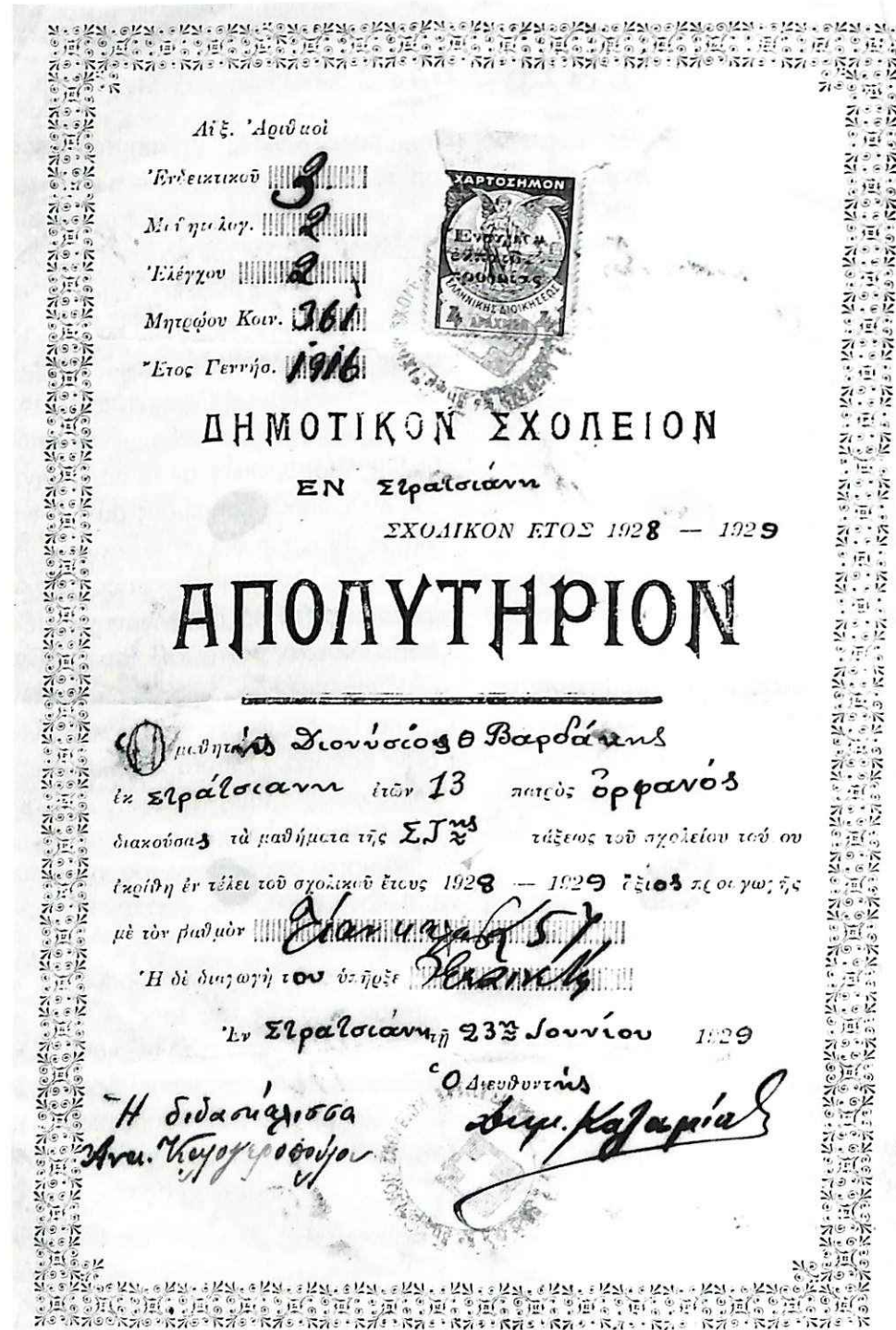
Χωρίς να είναι σπουδαγμένος παιδαγωγός, διαμόρφωνε με το παράδειγμά του ανθρώπους χρήσιμους στην κοινωνία με ήθος και όχι μόνο τεχνίτες. Και πραγματικά όσα παιδιά φοίτησαν στο ορφανοτροφείο, δεν λησμόνησαν ποτέ το δάσκαλό τους και συχνά τον συμβουλευόνταν με αλληλογραφία ή τηλεφωνικά και πολλές φορές τον επισκέπονταν στην Κόνιτσα. Γι' αυτό χαρακτηριστικά έλεγε συχνά: "μπορεί να μην έχω δικά μου παιδιά, αλλά είμαι πολύτεκνος".

Άριστος στη δουλειά του, αξιαγάπητος στον περίγυρό του και στην Κοινοτική κοινωνία.

Ο θάνατός του λύπησε βαθύτατα τους πρώην μαθητές του τους φίλους και όλους αυτούς που τον γνώρισαν. Όσα χρόνια κι αν πέρασαν ποτέ δεν τον λησμονήσαμε γιατί ο Διονύσης ήταν ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ με κεφαλαία γράμματα.

Τούτο το σημείωμα ας είναι ένα ευλαβικό πνευματικό "τρισάγιο" στη μνήμη του.

Δεν αρκείτο μόνο στη διδασχία της τέχνης. Βοηθούσε τους απόφοιτους με

ΤΟ ΨΑΡΕΜΑ ΣΤΑ ΠΟΤΑΜΙΑ ΜΑΣ

(Μέρος 1ο)

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡ. ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΥ

Α. Πρόλογος

Αφού θα μιλήσουμε για ψάρια και για ψάρεμα, καλό είναι, να πούμε και δυο λόγια, για τη θάλασσα, την οποία εμείς, τότε, στα παιδικά μας χρόνια, στο χωριό, αγνοούσαμε τελείως.

Δεν ξέραμε τίποτε για το πώς είναι η θάλασσα.

Τα μάτια μας δεν είχαν αντικρίσει ποτέ θάλασσα.

Τη θάλασσα δεν την είχαμε δει, ούτε καν σε φωτογραφία.

Ακόμα δεν γνωρίζαμε ότι το νερό της δεν πίνεται και ότι είναι αρμυρό.

Χρειάστηκε να περάσουν χρόνια, ώσπου να ενηλικιωθούμε, να ξεφύγουμε παρακάτω, με την ελπίδα μιας αλλιότικης ζωής για να δούμε από κοντά θάλασσα και να σχηματίσουμε εικόνα της πραγματικής της υπόστασης και της απεραντοσύνης της.

Το μέγεθος της άγνοιας, που είχαν οι ορεινοί πληθυσμοί τότε, γύρω στο 1950, για τη θάλασσα αποτυπώνεται εύστοχα στην έκπληξη που ένωσε η Μολισινή Μπάμπου Κολοβή - κατά ταυτότητα Αγγελική Νίκα -, όταν στη θέα της για πρώτη φορά, κατά το ταξίδι της με λεωφορείο, απ' το χωριό στην Αθήνα, για να συναντήσει τα παιδιά της, αναφώνησε το ασύλληπτο: «Πό-πό, τι άσωτο νερό έχουν τούτοι εδώ κάτω κι εμείς οι μαύρες δεν έχουμε έναν κόμπο να ποτίσουμε τα κηπάρια μας».

Ακόμα, αν και τούτο δεν συνδέεται με το θέμα μας, προχωρώντας παρακάτω, η ίδια Μπάμπω, όταν είδε τους τεράστιους καπνούς, να βγαίνουν απ' τις πανύψηλες τζιμινιέρες των διυλιστηρίων, απόρησε και πάλι και φώναξε: «Ωρέ τι άσωτα ξύλα θέλουν να χορτάσουν τούτα εδώ. Θα μας κάψουν όλα τα βουνά, τις δύσμοιρες».

Κι ενώ δεν ξέραμε τίποτε, μα τίποτε, για τη θάλασσα, για τα ψάρια της, όλο και κάτι είχαμε υπόψη μας, γιατί, στο χωριό έφταναν συνέχεια τα λιμνήσια ψάρια, από τα Γιάννενα, όπως τα γλίνια, τα λιθρίνια και τα κυπρίνια, καθώς και τα γιαννιώτικα τζιαμπόχελα.

Ακόμα, εκεί, στη δεκαετία 1930-1940, το μεγαλοπακάλικο του Κωνσταντίνου Λέτσιου, στη Μόλισσα, έφερνε με τα καρβάνια των αγωγιατών (τους κираτζίδες), μεταξύ των άλλων και πολλά αλίπαστα ψάρια, ήτοι σαρδέλες, ρέγκες, λακέρδες και μπακαλιάρο, όλα τυποποιημένα και κλεισμένα μέσα σε καρφωμένα ξύλινα κουτιά, που μόλις τ' άνοιγε σ' έπιανε η μπόχα της ψαρίλας κι ας ήταν παντού και πέρα πέρα, γεμάτα από χοντρό άλιωτο αλάτι.

Ήταν τόσο η εμβέλεια και τέτοιες οι ποσότητες και οι ποικιλίες των προϊόντων που διέθετε τότε, αυτό το μαγαζί ώστε η φήμη του είχε ξεπεράσει τα όρια της Μόλισσας. Ακόμα και σήμερα οι παλιότεροι στο χωριό, θυμούνται τη φράση «το Μή-

τσο το Λέτσιο, το Κώτσιο το μπακάλη» που κυκλοφορούσε ολούθε, και τα δύο αυτά, σημαίνοντα Μολιστινά πρόσωπα, απ' τα οποία το πρώτο ήταν ο τότε πρόεδρος του χωριού και το δεύτερο ο μεγαλομπακάλης του, που τροφοδοτούσε κι εξυπηρετούσε τους πάντες στα χωριά μας.

Πέρα απ' αυτά, στο χωριό, εκείνα τα χρόνια ήταν γνωστό και το μουρουνέλαιο, το φαρόλαδο, που χορηγείτο δωρεάν και το δίνανε, κάθε μέρα, στα μικρά παιδιά, για να δυναμώσουν, έτσι αδύνατα και καχεκτικά που ήταν, το οποίο δεν καταπινόταν με τίποτα, όσο ωφέλιμο κι αν ήταν, γιατί είχε απαίσια μυρουδιά και προκαλούσε αηδία και σικασιά, σ' όλα τα παιδιά.

Τ' άπιανε αναγούλα και το ξερνούσαν συνέχεια.

Τώρα, για τα ψάρια του γλυκού νερού και το ψάρεμα στα ποτάμια μας, όλες τις γνώσεις μας, όσες τέλος πάντων ήταν αυτές, τις είχαμε μάθει στο χωριό, επί τόπου, κοντά στους γεροντότερους, ακολουθώντας, πιστά, την πείρα τους, τις οδηγίες τους και τις εντολές τους.

«Αν δεν έχεις γέρο, βρες κι αγόρασε, λέει μία λαϊκή παροιμία μας».

Μπορεί τα μικρά, κατά κανόνα, ποταμίσια ψάρια να μη μας γέμιζαν το μάτι, μπορεί να μη κυκλοφορούσαν σε μεγάλες ποσότητες κι ακόμα μπορεί να μην ήταν τόσο νόστιμα, όπως τα θαλασσινά, ωστόσο, αυτά για τους κατοίκους των χωριών μας, εκείνα τα χρόνια της στέρσης, της ανέχειας και της φτώχειας, αποτελούσαν ένα σημαντικό και ποιοτικό είδος διατροφής τους και μάλιστα αδάπανο για

ορισμένους, και ολιγοδάπανο για τους υπόλοιπους.

Όλοι σχεδόν, οι έφηβοι του χωριού, με πρωτοπόρα τα' αργόσχολα πιτσιρίκια, είχαν γίνει ασιίδες στο ψάρεμα, έβγαζαν μάτια με την επιτήδευσή τους και γνώριζαν όλους τους τρόπους και τα κόλπα της αλίευσής τους, μέχρι του σημείου, που είχαν εξελιχθεί όλα τους, σε πάνσοφους αλιείς, εφάμιλλοι εκείνων της θάλασσας.

2. ΣΧΕΤΙΚΑ ΤΟΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Έτσι, όπως απλώνεται η τοποθεσία της Μόλιστας, το τελευταίο της τμήμα, ακουμπάει, σύρριζα, στην αριστερή πλευρά της ποταμιάς του κατερχόμενου Σαραντάπορου και μάλιστα σ' εκείνο το κομμάτι της, που το απλωμάτης, είναι το φαρδύτερο, όλης της διαδρομής του.

Η κοίτη του ποταμού, με τα χρόνια και τις απότομες κατεβασίες, έφαγε ό,τι μαλακό και κωμάτινο βρήκε μπροστά της, απ' άκρη σ' άκρη, απ' το Μολιστινό μέρος, ως απέναντι στο Στρατσιανήτικο κι αν δεν αντιστέκονταν, αιώνες τώρα, οι ανθεκτικοί, κοζιάκικοι βράχοι, που εξέχουν, σαν πρόβολοι, ή τεχνητά προχώματα, το φάγωμα θ' άφτανε ακόμα παραπάνω κι ίσως να είχε παρασύρει, ολόκληρο το εύφορο Καπηλειό της Μόλιστας.

Το ίδιο έκανε, αλλά σε μικρότερη έκταση κι ο συνοδοιπόρος του Σαραντάπορου, ο Κερασοβίτικος Βουρκοπόταμος, εκεί στα πλαϊνά της Μόλιστας και λίγο πριν τη σμίξη του μ' αυτόν, που τον συναντάει από τα δεξιά του.

Όλο αυτό το ευρύ πλάτωμα, που εκτείνεται, απ' το αντάμωμα των δύο ποταμίων, μέχρι κάτω το στένωμα, που ονομάζεται «Μπάτη», εκεί που απ' την εδω μεριά σέρνεται ήσυχος, ο Κορτινισιώτικος λάκκος κι απ' την άλλη, λίγο παρακάτω κατέρχεται, αχουβίζοντας, ο λάκκος της Πλάβαλης, έχει μήκος παραπάνω από δύο χιλιόμετρα.

Η κοίτη του ενιαίου, πλέον ποταμιού, σ' αυτή την άπλα, ποτέ δεν είναι σταθερή, αλλ' από μόνη της, χωρίς παρέμβαση, με τις προσχώσεις, συνεχώς αλλάζει κατεύθυνση και πότε χτυπάει απ' την εδω μεριά και απότε απ' την άλλη κι έτσι με τα κλωθογυρίσματα, που κάνει, το νερό της σε διάφορα σημεία διακλαδίζεται, δημιουργώντας παρακλάδια, τα οποία στην τοπική μας διάλεκτο, ονομάζονται «νσιά».

Ο Κερασοβίτικος τώρα Βουρκοπόταμος είναι άλλο ποτάμι, διαφορετικό, από τον Σαραντάπορο. Έχει λιγότερο νερό, μικρότερο μήκος, αλλ' είναι βιαϊότερος και ορμητικότερος, με συνέπεια, σ' όλη την πορεία της κοίτης του, λόγω και της κατωφέρειας, να σχηματίζονται αλλεπάλληλες, μικρές μικρές γούβες και οβίρες, η μία πίσω απ' την άλλη, ώστε να μοιάζουν, σαν ένα συνεχόμενο κομβόι, από κούνες και γούρνες.

Αυτή η χαρακτηριστική διαφορά της κοίτης των δύο αυτών ποταμίων έχει τη σημασία της, τόσο ως προς τα είδη των ψαριών που «κρατάει» στα νερά του, το καθένα απ' αυτά, όσα και ως προς τα χρησιμοποιούμενα μέσα του ψαρέματος.

Η Μόλιστα πάντως, ως εκ της θέσης

της, είναι προνομιούχος στο ποταμίσιο ψάρεμα, γιατί έχει και τα δύο αυτά ποτάμια δίπλα της και διερχόμενα στα όριά της και σε απόσταση μισής περίπου ώρας ποδαρόδρομο.

3. ΕΙΔΗ ΠΟΤΑΜΙΣΙΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

Τα είδη των ψαριών, που κυκλοφορούσαν τότε - στα ποτάμια μας - είμαι σίγουρος ότι τα ίδια κυκλοφορούν και σήμερα, αφού η ζωή συνεχίζεται - ήταν περιορισμένα και μετριούνταν στα δάκτυλά ενός του χεριού μας.

Ονοματιζόμενα, στη διάλεκτό μας, τα είδη αυτών των ψαριών ήταν οι «Κότρες», τα «Μουστακάρια», τα «Συρτάρια», οι «Καρβασαράδες» και που και που οι γνωστές σε όλους νόστιμες και ελεύθερες «Πέστροφες».

Όπως, οι και' επάγγελμα ψαράδες, διακρίνουν με το πρώτο την κατηγορία, το γένος και το είδος των ψαριών που πιάνουν, έτσι κι εμείς, με το που έπεφτε το μάτι μας στο πιασμένο ψάρι, αμέσως αναγνωρίζαμε τη ράτσα του κι όχι μόνον αυτό, αλλ' απ' τη συνεχή παρακολούθηση, γνωρίζαμε και τι είδους ψάρια «κρατάει» στα νερά του το κάθε ποτάμι και το κάθε τμήμα του ακόμα, τουλάχιστον στο μήκος του, που εμείς ψαρεύαμε και μας ενδιέφερε.

Συγκεκριμένα στο Σαραντάπορο, στο κομμάτι της περιοχής μας ζούσαν κυρίως οι κότρες, τα συρτάρια κι οι καρβασαράδες και στις ελάχιστες, μεγάλες οβίρες του, καθώς και στην εκβολή του Πλαβαλίτικου λάκκου με τα κρύα νερά κι οι πέστροφες.

Αντίθετα στο Βουρκοπόταμο, με τις μικρές-μικρές, όπως προείπαμε, γούβες του, κυκλοφορούσαν κυρίως μουστακάρια και λιγότερα συρτάρια, χωρίς βέβαια αυτή η κατανομή και αυτός ο διαχωρισμός να είναι αδιαμφισβήτητος και απόλυτος.

Αν εξαιρέσουμε τις πέστροφες, απ' άλλα είδη, μεγαλύτερα, σε μέγεθος, ψάρια ήταν τα συρτάρια, μετά έρχονταν τα μουστακάρια, ακολουθούσαν οι κότσες και τελευταίοι ήταν οι καρβασαράδες, οι οποίοι ήταν πολύ μικρά ψάρια.

Τα πολυπληθέστερα ψάρια ήταν οι κότσες, οι οποίες είχαν πλακουτσωτό σχήμα, άσπρο χρώμα, γυαλιστερό, με σκούρα ράχη και μέγεθος περίπου ίσο με το μεγάλο δάκτυλο του χεριού μας.

Τα μουστακάρια είχαν περίπου διπλάσιο μέγεθος απ' τις κότσες, το χρώμα τους ήταν σκουρότερο και το σχήμα τους στρογγυλότερο κι ήταν νοσιμότερα απ' όλα τ' άλλα ψάρια, αφήνοντας έξω βέβαια τις πέστροφες.

Οι καρβασαράδες ήταν πολύ μικρά ψάρια, «τσιμές» όπως τα λέγαμε, είχαν τιγρήσιο χρώμα και δεν τα πολυυπολογίζαμε.

Τέλος τα συρτάρια είχαν πλακέ σχήμα χρώμα ασπραδερό με δικτυωτά, ρομβοειδή λέπια και το μέγεθός τους ήταν το μεγαλύτερο απ' όλα τα υπόλοιπα ψάρια, ίσο περίπου με τα σαφριδία ή τις μεγάλες γόπες της θάλασσας.

Όταν πήγαινε καλά η ψαριά, τους μικρούς καρβασαράδες τους απελευθερώναμε και τους δίναμε χάρη και παράταση ζωής.

Αντίθετα, όταν πιάναμε κάνα μεγάλο συρτάρι – φαινόταν απ' τα τινάγματα –

χόρταινε το μάτι μας ψάρι, παινευόμασταν, για την επιτυχία και καυχιόμασταν και κορδωνόμασταν, λες κι είχαμε κάνει κατόρθωμα, ή κάποιο μεγάλο άθλο του Ηρακλή.

Υπερβολές και παιδιάστικες αντιπαράθεσεις και αντιζηλίες, βγαλμένες μέσα απ' τη φιλία και την ολοήμερη συντροφιά μας στην ποταμιά.

4. ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΨΑΡΕΜΑΤΟΣ

Στα χρόνια μας, υπήρχαν διάφοροι τρόποι, για το ψάρεμα στα ποτάμια μας, που είχαν να κάνουν, με τον αριθμό των απαιτούμενων ατόμων, με τις γνώσεις, που αυτά κατείχαν, αλλά και τα μέσα που χρησιμοποιούνταν και χρειάζονταν.

Ο συχνότερος, κοπιαστικότερος και αποδοτικότερος τρόπος ήταν το «γύρισμα» ή το «κόψιμο», όπως λεγόταν, της κοίτης του ποταμιού και το στρίψιμο της προς άλλη κατεύθυνση. Το ίδιο ακριβώς γινόταν και με τα «νησιά», που προαναφέραμε, δηλαδή τα παραποτάμια παρακλάδια, όπου αυτά δημιουργούνταν ή υπήρχαν.

Αυτός ο τρόπος ψαρέματος απαιτούσε πολλά άτομα, διάφορα σύνεργα και αρκετή δουλειά, γι αυτό και εκτελείτο, από ολόκληρη ομάδα ατόμων, ήτοι το ψάρεμα εδώ ήταν ομαδικό και συντονισμένο.

Απ' την προηγούμενη γινόταν επιτόπια αναγνώριση της ροής της κοίτης του ποταμιού, εντοπίζονταν τα σημεία, που ήταν πρόσφορα για το «κόψιμο» του νερού της καθώς και το σημείο, που η νέα κοίτη θα

ξανάσιμιγε με την προτεραία.

Έτσι την επομένη μέρα, πρωί-πρωί, ολόκληρη η κουστωδία, με σκαπάνια, φτυάρια, τουρβάδια, καλάθια, τσουβάλια, φύλλα, χόρτα, μουσαμάδες και άλλα σύνεργα, ξεκινούσε, έφτανε στο σημείο, που είχε οριστεί και αμέσως άρχιζε η δουλειά, για το «κόψιμο» του νερού που δεν ήταν κι εύκολη υπόθεση, φράζοντάς το, με ξύλα, πέτρες, χαλίκια, φύλλα, χορτάρια, σακιά και άμμο, και αναγκάζοντάς το ν' αλλάξει διαδρομή για κάποια απόσταση.

Όταν σιγά-σιγά τα νερό στην παλιά κοίτη λιγότευε, γιατί για να στερέψει τελείως, μ' εκείνα τα μέσα, ούτε λόγος να γίνεται, κανά δυο-τρεις, πεπειραμένοι, κατέβαιναν, προς τα κάτω, στο σημείο, που ξανασυναντιόταν η νέα κοίτη με την παλιά και λίγο πιο πάνω, διαμόρφωναν το μέρος, σχημάτιζαν ένα είδος δέσης, ώστε το νερό που κυλούσε να μαζεύεται και να διοχετεύεται με φόρα, στο στένεμα και στο από κάτω, επιμελώς, τοποθετημένο καλάθι, ώστε μέσα σ' αυτό, μαζί με το νερό να πέφτουν και τα ψάρια.

Τώρα τα ψάρια διαισθανόμενα από ένστικτο, ότι το νερό που είναι απαραίτητο για τη ζωή τους, ελαπώνεται, κινούνται προς τη ροή του, μη γνωρίζοντας βέβαια ότι λίγο παρακάτω παραμονεύει ο θάνατός τους.

Ύστερα ακολουθούσε η αναμονή, η ανυπομονησία και επιτόπια ξεκούραση, μέχρι αργά το απόγευμα.

Σ' αυτό το διάστημα ορισμένοι ανεβοκατέβαιναν την παλιά κοίτη και διερευνούσαν αν υπάρχουν ή αν κινούνται ψάρια, στο λιγότερο πλέον νερό κι άλλοι επι-

τηρούσαν το φράξιμο, μη τυχόν και το τρυπήσει η ορμή του νερού κι έχουμε ξανά – μανά και πάλι φτου κι απ' την αρχή, την ίδια κοπιαστική εργασία και διαδικασία.

Προς το βράδυ άδειαζαν τα ψάρια απ' το καλάθι, όσα τέλος πάντων υπήρχαν κι έπαιρναν το δρόμο της επιστροφής για το χωριό, φορτωμένοι και τα σύνεργα.

Το καλάθι όμως δεν το 'παιρναν, το ξανάβάζαν στη θέση του, γιατί ήταν γνωστό, ότι τα περισσότερα ψάρια, που ακόμα κρύβονταν μέσα στις γούβες και κάτω από τις πέτρες, κυκλοφορούν εντονότερα τη νύχτα, οπότε ανέμεναν ότι θα κατέβουν προς τα κάτω, προς το καλάθι που τα περίμενε.

Έτσι την επαύριο, ξαναγύριζαν στο ποτάμι, μάζευαν το καλάθι με τα υπόλοιπα ψάρια, χωρίς ν' αποκλείεται και το ξενύκτι ορισμένων, εκεί επί τόπου, για το φόβο των Ιουδαίων.

Αξιοπρόσεκτο πάντως ήταν ότι το τμήμα της νέας κοίτης του ποταμιού, αν δε περνούσε, τουλάχιστον, ένα δεκαήμερο, για κάποιους ανεξήγητους λόγους, δεν κρατούσε διόλου ψάρια στα νερά του.

Έτσι αν κάποιοι πονηρούληδες ή εξυπνάκηδες και δόξα τω Θεώ υπήρχαν αρκετοί από δαύτους, επιχειρούσαν τάκα-τάκα να ξαναγυρίσουν το ποτάμι στην παλιά του κατεύθυνση, σπάζοντας πανεύκολα το φράξιμο, που με τόσο κόπο είχε επιτευχθεί, θα έμεναν με την όρεξη και θα πήγαινε τζάμπα η δουλειά τους και ο κόπος τους χαμένος.

(Συνεχίζεται)

«ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΗΡΩΕΣ ΕΙΜΑΣΤΕ ΚΑΛΟΙ»

Ρεπορτάζ Γιολάντας Τερέντσιο (Αναδημοσίευση από τον «Ταχυδρόμο» 14-11-1959 (Από το αρχ. Νίκου Σχοινά)

ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΚΑΙ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΔΟΣ ΜΑΣ ΔΙΔΟΣ ΤΕΡΕΝΤΣΙΟ, ΠΟΥ ΠΕΡΙΟΔΕΥΣΕ ΜΕ ΕΙΔΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΑ ΑΚΡΙΤΙΚΑ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΠΟΥ ΦΥΤΟΖΩΟΥΝ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΠΟΓΝΩΣΗ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Την άλλη μέρα το πρωί η βροχή συνεχιζόταν, αλλά ευτυχώς το φορτηγό αυτοκίνητο του Συνδέσμου Γράμμου ετέθη στην διάθεσή μου για να με πάει στη Βούρμπιανη, το Ασημοχώρι και το Γοργοπόταμο. Ο Λουκάς, ο οδηγός, παράτησε το σοβάντισμα του σπιτιού του και πήραμε τον αδιάβατο δρόμο μην ξέροντας αν θα μας βγάλει ως εκεί που θέλαμε. Εκείνο που φοβίζει όλους τους οδηγούς είναι οι «καταπτώσεις», δηλαδή το κλείσιμο του στενού δρόμου από χώματα και βράχια, οπότε ούτε μπρος ούτε πίσω μπορείς να κάνεις. Σ' όλη την περιπετειώδη διαδρομή μου διηγόταν για τις μάχες που έγιναν στις διάφορες μεριές που περνούσαμε. Δεξιά μας ήταν ο Γράμμος κι αριστερά μας τα αλβανικά σύνορα και στις κορυφογραμμές, τα ελληνικά φυλάκια. Φτάνοντας στη Βούρμπιανη, μου έδειξε τα εγκαταλειμμένα σπίτια που ερειπώνονται πια μόνα τους γιατί οι κάτοικοι έχουν φύγει για την Αθήνα – από τετρακόσιες οικογένειες έχουν μείνει πενήντα και αυτές χωρίς πολλά παιδιά. Άλλοτε υπήρχε ημιγυμνάσιο εδώ που υποβιβάστηκε σε δημοτικό λόγω ελλείψεως μαθητών.

Στο καφενείο που κάτσαμε, μ' ένα σόμα είπαν όλοι:

- Πρέπει κάτι να κάνουν εδώ να συγκρατήσουν τον κόσμο, ν' ανοίξουν δουλειές. Έχουμε μάθει στο μεροκάματο,

πώς να ζήσουμε εδώ; Κάναμε δέκα χρόνια όμηροι και γυρίσαμε τώρα. Θα περάσει λοιπόν ακόμα μια δεκαετία για να μας βοηθήσουν; Παράθυρα δεν έχουμε, πόρτες δεν έχουμε, με τις κουβέρτες σκεπάζαμε τα κουφώματα.

Με πήγαν στο σπίτι μιας κακομοίρας που έχει έρθει από την Αλβανία και που μένει σε ένα γιαπί από τότε, χωρίς πάτωμα, χωρίς κουφώματα κι οι στάλες της βροχής πέφτουν από τη σκεπή πάνω στη γωνιά που έχει τα στρωσίδια που κοιμάται.

- Δεν βρήκα ούτε το παιδί μου, ούτε την μάνα μου, που την είχαν πάρει στην Ουγγαρία. Τα βάσανα να σου πω, τις ταιλωπώριες, τα δέκα χρόνια σκλαβιά, τι; Δεν μπορώ να στα πω, δεν βαστάω. Ποιος τόλπιζε πως θα γίνει τέτοιος πόλεμος να με πάρουν εμένα σκλάβο; Μας χτυπούσαν εκεί στο στρατόπεδο και μας φώναζαν: φασίστες. «Είσατε φασίστες;» μας ρώταγαν. «Είμαστε», λέγαμε εμείς.

- Είσαι εσύ φασίστρια; Και τι θα πει φασίστρια;

- Ξέρω εγώ; Έτσι λέγανε τους Έλληνες. Έλληνες είμαστε εμείς, δεν θέλαμε να αλλαξοπιστήσουμε. Αλλά δεν πειράζει, φτάνει που αξιώθηκα να γυρίσω. Νάβρισκα τουλάχιστον το παιδί μου! Το κορίτσι που το έχουν πάρει στην Παδούπολη από 7 χρονών, είναι τώρα 17 και το είδα μόνο μια φορά από τότε που γύρισα. Τι να το πάρω κι' αυτό, να το έχω εδώ ξέσκεπο;

- Έτσι είναι κι' οι άλλοι όμηροι; Ρώτησα τους κατοίκους.

- Δύο χρόνια έχουν που γύρισαν από την Αλβανία γυμνοί και δεν πήραν ακόμα καμιά βοήθεια, είναι άστεγοι. Μας έφυγαν τα παιδιά, αλλά και αυτά φεύγουν αν βρουν το καλό τους.

Είχαμε 4 ιδιωτικούς γιατρούς άλλοτε, εδώ τώρα έμεινε μόνο ένας. Δεν δίνεται ορθή κοθοδήγηση στους αγρότες για το τι πρέπει να κάνουν. Από τα κτηνοτροφικά χωριά δεν φεύγει ο κόσμος ενώ από τ' άλλα φεύγουν. Το γενί και το αλέτρι δεν πρόκειται να συναγωνιστεί τον κάμπο και τη μηχανική καλλιέργεια.

Χρόνια λέμε να γίνει εκείνος δρόμος, Κόνιτσα-Βούρμπιανη, 36 χιλιόμετρα είναι όλα-όλα, κάθε χειμώνα ριψοκινδυνεύουμε και σκεφτόμαστε να κάνουμε το ταξίδι. Από τη Βούρμπιανη εξυπηρετούνται τόσα χωριά, για να πάνε οι χωρικοί στην Οξυά, π.χ. απέναντι, χρειάζεται πεζοπορία μια ώρα και πρέπει να μπουν στο ποτάμι ως το γόνατο, γιατί η γέφυρα που υπάρχει είναι μόνο για γιδοπρόβατα. Λένε πως θα γίνει η γέφυρα, να δούμε, τώρα που άρχισαν οι βροχές πως να γίνουν έργα; Όλο το καλοκαίρι δεν δίνονται οι πιστώσεις, δίνονται τώρα το φθινόπωρο.

Από τη Βούρμπιανη περνώντας με το φορτηγό μέσα στην κοίτη του ποταμού, φτάσαμε στον Γοργοπόταμο, χωριό 350 κατοίκων. Απ' αυτούς 120 ήταν παρμένοι στο παραπέτασμα. Υπάρχει ένα καινούργιο σχολείο μονοτάξιο με 30 παιδιά.

- Απ' όλα υποφέρουμε εδώ. Κι' από πάνω δεν έχουμε δρόμο, αποκλειόμαστε τελείως με το πρώτο χιόνι. Ούτε και γιατρό έχουμε, μονάχα δύο φορές το μήνα

έρχεται ο γιατρός της Βούρμπιανης. Ενώ έχει προγραμματιστεί για την κοινότητά μας αγροτικό ιατρείο, δεν έρχεται γιατρός, ούτε νοσοκόμα. Δεν λένε πάλι καλά που υπάρχει κι' αυτός ο γέρος που έχει μάθει νοσοκόμος στον πόλεμο του 12! Μαντραβάλη τον λένε. Κάνει μέχρι και δέκα ενέσεις την ημέρα!

Τις ενέσεις τις πουλάει ο μπακάλης.

Η Κοινότης εδώ δεν έχει πόρους, το δάσος που βρίσκεται στην περιοχή μας το εκμεταλλεύεται το Δημόσιο.

Ενεκρίθησαν κάτι λεπτά, μας τηλεγράφησαν οι βουλευτές, αλλά ώσπου να έρθουν μπήκε ο χειμώνας. Ο αρδευτικός αύλαξ έχει μείνει ημιτελής από πρόπερσι. Έχει, λέει, εγκριθεί άτοκο δάνειο για τους ομήρους αλλά δεν είδαμε τίποτα. Ίσως υπάρχει μετάλλευμα καλό στην βουνοπλαγιά, να το εκμεταλλευτεί το κράτος, να βρουν δουλειά κι οι χωρικοί. Υπάρχουν ακόμη λουτρά ατμούκα στον Αμάραντο όπου πάνε οι χωρικοί με τα ζώα και βλέπουν γιατρεία, αλλά πως να προκόψουν χωρίς δρόμους;

Εφημερίδες των Αθηνών δεν έρχονται εδώ ποτέ. Μόνο δύο τοπικές των Ιωαννίνων παίρνει η Κοινότης. Όταν πάρουμε χαμπάρι εμείς εδώ για κανένα διαγωνισμό, έκλεισε η προθεσμία σου λένε.

Πάνε τα παιδιά να υποβάλουν αίτηση για αγροφύλακες, για πυροσβέστες, για χωροφύλακες, έχουν κλειστεί οι αριθμοί από κείνους που μένουν κοντύτερα στις πόλεις και πρόλαβαν. Κι έτσι τα παιδιά μένουν εδώ ανεπρόκοφτα και τα μαστίζει η ανεργία. Να γινόταν τουλάχιστον ένα τυροκομείο στην περιοχή, να μας δίνανε μια εκκοκκιστική μηχανή για το καλαμπό-

κι, το μόνο προϊόν που παράγουμε εδώ πάνω- κάτω και για εμάς.

Εμείς εδώ στον Γοργοπόταμο είχαμε φημισμένους σκαλιστές, δεν έχει πια πέ- ραση η τέχνη τους. Οι Χιονιάδες, παρα- πάνω, είχαν σχολή Αγιογράφων, από και βγαίνουν οι καλύτερα αγιογράφοι. Τώρα έχουν ρημάξει τελείως, 50 κάτοικοι έχουν απομείνει, όλοι- όλοι. Αν πεις και για την Λαγκάδα, είναι το πιο φτωχό χωριό. Σαν το νησί μοναχό του, χωρίς γεφύρι... 50 χιλιάδες δραχμές θα στοίχιζε η γέφυρα, μα θες τσιγγουνιά, θες αδιαφορία, δεν γίνεται. Ύστερα, σου λένε γιατί φεύγει ο κόσμος. Όχι να καθίσει και να κάνει τι; Γυρίζοντας για την Πυρσόγιαννη είπαμε να κατέβουμε και να περπατήσουμε για το Ασημοχώρι. Το μισό χωριό ήταν καλο- χτισμένο, με καινούρια ωραία σπίτια.

- Εδώ έχουν πολλούς ταξιδεμένους, άλλους στην Αμερική, άλλους στο Βελγι- κό Κογκό, γι αυτό βλέπεις καλά σπίτια, μου εξήγησε ο Λουκάς.

Ήταν δύο το μεσημέρι και χτυπήσαμε στο σπίτι του προέδρου της Κοινότητας. Μια γριούλα μας άνοιξε κι είπε πως ο πρόεδρος κοιμόταν.

- Πες του πως ήρθε δημοσιογράφος από την Αθήνα για να ιδεί το χωριό και τα ζητήματά του, της είπε ο Λουκάς.

Χάθηκε η γριούλα κι' ακούστηκαν κουβέντες· περιμέναμε. Ύστερα από αρ- κητή ώρα ξαναφάνηκε η γριά ντροπιασμέ- νη και μας ψιθύρησε ότι ο πρόεδρος της είπε πως δεν μπορούσε να ξυπνήσει τώρα και να ξαναπερνούσαμε σε καμιά - δυο ώρες. Μωρέ μπράβο ο πρόεδρος!! Αυτός τουλάχιστον φαινόταν να σκοτώνεται για

το καλό του συνόλου! Γυρίσαμε κατά τις εννέα στην Πυρσόγιαννη. Όλο το χωριό κοιμόταν· σκοτάδι παντού.

Ξημέρωνε την άλλη μέρα Κυριακή και το πρόγραμμά μου περιελάμβανε εκκλη- σιασμό στον Άη Γιώργη κι αν δεν έβρεχε, μετάβαση με το φορτηγό στα χωριά της απέναντι βουνοπλαγιάς, στην άλλη όχθη του Σαραντάπορου. Όλα έγιναν.

Συγκινητικό ήταν να βλέπει κανείς τις γριές στα στασίδια τους. Τις γυναίκες αυ- τές που πριν 19 χρόνια είχαν κουβαλήσει στη ράχη τους τα όπλα και τα εφόδια του στρατού, γιατί ούτε ζώα δεν μπορούσαν να ανέβουν τα χιονισμένα βουνά τις ηρωϊ- κές γυναίκες της Πίνδου. Πριν 12 χρόνια, τις ίδιες αυτές γυναίκες, ένας άλλος ανε- μοστρόβιλος τις είχε αρπάξει από τα σπί- τια και τις οικογένειές τους και τις είχε πε- τάξει στο Παραπέτασμα. Γερασμένες πια, κυρτωμένες από τα βάσανα και την πολυ- χρόνια εξορία, φαινόταν σαν απίστευτο να στέκονται στα στασίδια της καινούριας εκκλησίας του χωριού τους και να προ- σεύχονται, φορώντας τα κυριακάτικα τους. Από μια ζωντανή τραγωδία η καθε- μιά από αυτές! Η σκληρή ζωή συνεχιζό- ταν όλο και πιο τραχιά για τα γέρικά κόκ- καλά τους, όλο και πιο επίπονη, ώσπου να έρθει η ώρα να μπήγουν και για την δική τους μνήμη οι χωριανές τα αγιοκέρια στο λόφο με τη στάχτη που είναι για τις ψυχές. Τώρα με τα κεράκια στο ροζιασμέ- νο τους χέρι προσκυνούσαν με βαθιά κα- τάνυξη διπλωμένες στα δύο, ενώ το θυ- μάμα τις τύλιγε με το γαλάζιο καπνό του.

Γιολάντα Τερέντσιο

«Ο ΚΟΣΜΟΣ ΑΛΛΑΞΕ, ΑΛΛΑΞΑΝ ΟΙ ΚΑΙΡΟΙ...»

του Πέτρου Θωμά Μπούνα

“Ο κόσμος άλλαξε, άλλαξαν οι καιροί, έφυγαν, κάθη- καν τα όμορφα μας χρό- νια, αγάπη γνήσια ζητάς με το κερί, δεν τραγουδάνε κάτω απ τα μπαλκόνια.” Έτσι είναι. Η γνήσια αγάπη έγινε νοθευμένη. Τα παλαιά μπαλκόνια έγιναν πολυκατοι- κίες με βεράντες κι αυτοί οι σημερινοί κανταδόροι, τα τραγούδια τους τα λένε σε αίθουσες θεάτρων ή σε καράβι περιφερό- μενοι στην άκρη της λίμνης (όσον αφορά τα Γιάννινα). Οι μεταφορές, δεν γίνονται πλέον με άλογα, μουλάρια κ.λπ., αλλά με αυτοκίνητα και στις μεγάλες πόλεις ακόμη και με αεροπλάνα. Η ατμόσφαιρα μολύν- θηκε. Ρουφάμε ουκ ολίγα καυσαέρια. Το τί τρώμε και πώς παράγονται δεν το συζη- τώ, τα ζήτε (Λάθος... τα ζούμε). Πάρτε παράδειγμα από τα δικά μας βιώματα. Ακούσατε, μια καλοκαιρινή όμορφη βρα- διά με φεγγάρι ολόγιομο, να τραγουδάνε σε κάποιο σοκάκι στην Κόνιτσα; Όχι. Χά- θηκε ο ρομαντισμός. Η τεχνολογία τα έθαψε. Βγήκαν CD, κασέτες με το τσου- βάλι, πάνε οι παρέες. Πολλές φορές παίρναμε την άκρη της Κόνιτσας και ανε- βαίναμε μέχρι τα “Πλατανάκια”, άλλες πιάναμε τις “Ροδιές” (από τα Ροίδια) και ίσια επάνω. Κοντά στο σπίτι του Φακούρα, γαμπρός εκεί ο Γκαραβέλας, σωπαίναμε, γιατί ποιος τον άκουγε, αν κάποιος την επόμενη δεν ήξερε το μάθημα. Στρίβαμε δεξιά, περνούσαμε το γεφύρι κοντά στο σπίτι του Ρούβαλη και βγαίναμε απέναντι στο σπίτι του Παπαδιαμάντη γιατί ευθεία

επάνω, ποιος ν' άκουγε. Βροχή, ζέστη, κρύο ή και χιόνι κανείς δεν τα λογάριζε, έβραζε το αίμα, γιατί ήταν εμπλουτισμένο με παρθένο” οξυγόνο και συστατικά από γνήσιες τροφές. Αλλά!! “Στράτα, τη στρά- τα σου το'χω πει, φεύγουν τα χρόνια σαν αστραπή” και παλεύουμε να εξιληθούμε τραγουδώντας το “η σωτηρία της ψυχής είναι μεγάλο πράγμα”!! Όπως όμως οι χορευταράδες σε χορούς το γυρίζουν από το Καλαματιανό στο Τσάμικο, έτσι και γω θ' αφήσω στη μπάντα τις παραπάνω σκέ- ψεις και θα συνεχίσω με κάτι που μόλις θυμήθηκα.

Στον Πλάτανο κοντά στο σπίτι του Τσί- κα μαζεύονταν παιδιά αλλά και μεγάλοι. Κάποιο απόγευμα παρουσιάζεται ένας γύ- φτος με μία αρκούδα, τραβώντας την με μία αλυσίδα. Χτυπούσε το ντέφι αυτός, σπκωνόταν στα δυο της πόδια η αρκούδα και χόρευε. Στο πεζούλι που καθόταν η Βαγγελή, έβλεπε την αρκούδα να χο- ρεύει, χόρευε και κείνη, χτυπούσε το ντέ- φι ο αρκουδιάρης, χτυπούσε και η Βαγ- γελή τον πισινό της. Μαζεύτηκε η γειτονιά και απολάμβανε το θέαμα. Βγαίνει κάπο- τε ο Τσίκας ακούγοντας το θόρυβο, της βάζει μια φωνή κι έτσι μαζεύτηκε η Βαγ- γελή στ' αυγά της. Έφερνε ο γύφτος γύ- ρα με απλωμένο ανάποδα το ντέφι για να του ρίξουν καμιά δεκάρα, αλλά πού!, οι τσέπες ήταν πανί με πανί. Πήρε και αυτός την αρκούδα και ροβόλησε τον κατήφορο. Από πίσω, τσούρμιο τα παιδιά τον ακολου- θούσαν μεταξύ των οποίων και γω. Στην

αγορά, κάτι μάζεψε. Τι τραβούσε το ζώο δε λέγεται, ξύλο με το παραμικρό, γι' αυτό και λένε "έφαγε το ξύλο της αρκούδας". Αφού τελείωσε το "σούου" και στην αγορά, πήρε το δρόμο για τα καμποχώρια. Καιρός όμως να το γυρίσουμε και σε κανέναν "συρτό". Και αφού μιλάμε για χορούς, παλαιά, προπολεμικά δηλαδή, η κομπανία του Τσιάπη, που δεν έπαιζε, αυτός "κελαϊδούσε" με το κλαρίνο του, απαρτιζόταν από τον Λάζο Βαρβάτη, τον Τσιούτα, δεξιότητες στο βιολί, τον Παύλο Γκίκα λαούτο και τον Θωμά Γάκη στο ντέφι. Όποιος γιόρταζε τότε, τους περίμενε στο σπίτι του και ήταν πολλοί με το ίδιο όνομα, έπαιζαν τρία-τέσσερα τραγούδια για να τους προλάβουν όλους. Όπου βρίσκαν καλούς μεζέδες με γλυκόπιτο κρασί, κάθονταν περισσότερο και οι παρευρισκόμενοι το σπίναν και στο χορό. Γνήσια τα προσφερόμενα, γνήσιοι και οι ήχοι των οργάνων, χωρίς καλώδια, μικρόφωνα, ενισχυτές και μεγάφωνα γιατί δεν είχαν ακόμη εφευρεθεί.

"Ο κόσμος άλλαξε, άλλαξαν οι καιροί". Από τον Οκτώβριο η Γκαμήλα ήταν

κάτασπρη, και στις 6 Δεκεμβρίου του Αγίου Νικολάου, πάντα χιόνιζε και λέγαν τότε "τ' άσπρισε τα γένια του ο Άγιος Νικόλαος". Όταν λέμε χιόνι, χιόνι πάνω από ένα μέτρο. Ανεβαίνουν οι άντρες στις σκεπές και με τα φτυάρια πέταγαν το χιόνι κάτω στις αυλές γιατί από το βάρος υπήρχε κίνδυνος να βουλιάξουν οι στέγες. Ουμάμαι εμάς, μας είχε συμβεί στο μισό "μαντρί", χωρίς να πάθουν τίποτε τα γίδια τα οποία είχαν μαζευτεί σε μία άκρη. Για την αποκατάσταση των ζημιών βοηθούσαν όλοι οι άντρες της γειτονιάς. Τώρα στις πολυκατοικίες που μένουμε, δεν ξέρουμε ποιός κάθεται στο διπλανό διαμέρισμα. Αυτά που γράφω, περισσότερο αγίζουν αυτούς που η ζωή, αλλά και τα γεγονότα του εμφυλίου τους ανάγκασαν να μετοικήσουν άλλοι στην ενδοχώρα και άλλοι στη ξενιτιά. "Τί να σου στείλω γιόκα μου, τί να σου στείλω γιε μου, σου στέλνω μήλο σέπεται, κυδώνι μαραγκιάζει, σου στέλνω και το δάκρυ μου, μου καίει το μαντήλι." Και γω σας στέλνω κλείνοντας, σε γνωστούς και αγνώστους τα γεμάτα αγάπη, φιλιά μου.

Έτος 1949.
Από αριστερά.
Χρήστος Τσιάνος
Αλέκος Πηγαδάς
Νίκος Τσιάνος
Κώστας Κυρίσης
Πέτρος Μπούνας

Γεώργιος Δροσίνης, λογοτέχνης-ποιητής

ΤΟΥ ΘΩΜΑ Β. ΖΙΩΓΑ

Εισαγωγική σημείωση

Κατά το σχολικό έτος 1958/9, ένας ρέκτης καθηγητής, ζηλωτής της παιδείας, δίδαξε στο «Γυμνάσιον εν Κονίτση». Είναι ο φιλόλογος-ιστορικός Χρήστος Γ. Ανδρεάδης (1927- εν ζωή), με καταγωγή από το Μοναστηράκι Αλμωπίας (νομός Πέλλας), άρτι αφιχθείς τότε στην Κόνιτσα. Με το σφρίγος της ηλικίας του και τον οίστρο της μεταγωγής του θησαυρού των γνώσεών του σε μας τους μαθητές, μας εντυπώσισε ευχάριστα και ωφέλημα. Μας εμφύσησε συνειδητά την αγάπη για τη μάθηση και σπουδή της ελληνικής γλώσσας και ιστορίας. Η καλλιγραφία του και τα άψογα σχέδια των αρχαιοελληνικών σκευών ανεξίτηλα έχουν χαραχθεί στη μνήμη μας. Καινοτομώντας, μάλιστα, στο μάθημα των νεοελληνικών, ανέθετε σε έναν εκ των μαθητών της τάξης να γράψει και να παρουσιάσει τον βίο και το έργο του συγγραφέα του κειμένου που δίδασκε. Και δεν το έκανε αυτό εξ αξιώματος, αλλά φρόντιζε να είναι συνεχώς αρωγός και σύμβουλος του μαθητή, παρέχοντάς του και δικά του βιβλία (δυσεύρετα τότε σε μας τους μαθητές), βιβλιογραφία και οδηγίες.

Έτυχε, τη χρονιά αυτή, να αναθέσει και σε μένα τον γράφοντα την παρου-

σίαση του λογοτέχνη-ποιητή Γιώργου Δροσίνη. Με την αμέριστη βοήθειά του την έφερα εις πέρας και τη διάβασα στην τάξη μου, την 6^η τάξη του δατάξιου τότε γυμνασίου. Αυτήν την εργασία μου τη βρήκα, μετά σχεδόν 60 χρόνια, στο αρχείο μου και σκέφτηκα να τη δημοσιοποιήσω, για να γίνει γνωστό το είδος και η στάθμη της τότε γλωσσομάθειας των ελληνοπαιδών και να καταδείξω την παιδευτική αξία της συνεργασίας του διδάσκου με τον μαθητή, μέσω της οποίας ο τελευταίος αποβάλλει τον φόβο και ενστερνίζεται τον σεβασμό και την εκτίμηση προς τον διδάσκοντα.

Στη συνέχεια δημοσιεύω αυτολεξεί το κείμενο της εργασίας, γραμμένο όμως μονοτονικά πλέον, το οποίο ταυτόχρονα είναι και μια ωφέλιμη παρουσίαση αυτού τούτου του ποιητή, εξού και επικεφαλίδα της παρούσας γραφής.

Ο Γεώργιος Δροσίνης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1859. Κατήγετο από το Μεσολόγγι. Από τη γενιά του πρώτος γνωστός πρόγονός του στα προεπαναστατικά χρόνια είναι ο Αναστάσιος Δροσίνης, πρωτοκλέφτης στ' Αγραφα. Από τα δυο του παιδιά, ο Γεώργιος Δροσίνης, πρόπαππος του ποιητού, φέρων τον βαθμόν του αντιστρατήγου, εφονεύ-

θη κατά την έξοδο της φρουράς του Μεσολογγίου το 1826, ο δεύτερος με το όνομα Καρακώστας ηκολούθησε τον Καραϊσκάκη στις εκστρατείες του και απέθανε ολίγον χρόνον ύστερον από την μάχην του Φαλήρου (1827). Ο πατέρας του ποιητού ήτο ανώτερος οικονομικός υπάλληλος.

Τελειώνοντας το γυμνάσιο ο Δροσίνης εφοίτησε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου. Μετεγράφη εις την Φιλοσοφικήν Σχολήν και αργότερα, παρακινούμενος από τον Ν. Πολίτη, μετέβη εις Γερμανίαν, για να παρακολουθήσει νεώτερες φιλολογίες. Κυρίως το έργο και η δράσις του ποιητού αρχίζουν από το 1891, οπότε και επέστρεψεν εκ Γερμανίας. Εις το εξής βλέπομεν τον Δροσίνη ως διευθυντήν διαφόρων μορφωτικών συλλόγων ή εφημερίδων, εις τα οποίας η πέννα του γράφει αφειδώς. Αργότερον, ως γενικός επιθεωρητής εκπαιδύσεως, *ειργάσθη με ζήλον* δια την οργάνωσιν της Ακαδημίας Αθηνών, προ πάντων όμως δια τον συγχρονισμόν της παιδείας. Ο Δροσίνης είναι ο πρώτος εις την χώραν μας που έγραψε «Νεοελληνικά Αναγνώσματα» και καθιέρωσε, μαζί με τον Πολίτη, αυτά ως μάθημα στην μέσων εκπαίδευσιν, δηλαδή στα γυμνάσια. Παρ' όλον ότι ενδιαφέρθη και *ειργάσθη με ζήλον* δια την αναγέννησιν και την διάδοσιν των ελληνικών γραμμάτων, εν τούτοις δεν έπαυσε να γράφη.

Το γραφικό και ποιητικό έργο είναι πολύπλευρο, αλλά συγχρόνως και πολύπλοκο, καθ' όσον τούτο περιέχει άφθονο υλικό, παρμένο από τα λαϊκά τραγούδια ή και δημιούργημα της μικράς φαντασίας του. Διότι ο Δροσίνης δεν έχει μεγάλη φαντασία, έχει όμως οξείαν παρατηρητικότητα, μετρημένο αίσθημα και υπολογισμένο σταθερό ποιητικό περπάτημα, τα οποία τρόπον τινά αντισταθμίζουν την έλλειψιν της φαντασίας του. Παντού και πάντοτε ακολουθείται από μια θετικότητα, ακόμη και στην ποίηση, όσο και αν φαίνεται ότι η ποίησις αντιμάχεται προς την θετικότητα. Ο Δροσίνης επίσης είναι αδαπάνητος και δεν τολμά να ριψοκινδυνεύση σε τίποτα. Είναι συντηρητικός και αποφεύγει τας πολώσεις, τόσο εις την ζωή του, όσο και στην ποίηση και εν γένει στην λογοτεχνία. Ακολουθεί πάντοτε την μέσων συμβιβαστικήν οδόν, η οποία είναι και η πιο καλύτερη. Δια τούτο η ποιητική του γλώσσα είναι προσεχτική και «νοικοκυρεμένη» να πούμε, μέσα σε μια γλωσσική ευπρέπεια που δεν μπορεί να προσβάλη κανέναν.

Στις πρώτες του συλλογές «Ιστοί Αράχνης», «Σταλακτίται», «Αμάραντα» και σε μερικά άλλα κυριαρχεί ένας ερωτισμός, μια ερωτοτροπία, όχι όμως υψηλός έρωτας, ο οποίος είναι το βασικό θέμα στα συνθέματα των ρομαντικών. Ο έρωτας αυτός του Δροσίνη είναι λατρεία της ομορφιάς, αλλά μια ομορφιάς

που είναι πιο πολύ στόλισμα και ωραιοποίηση του αντικειμένου, παρά ιδανισμός και αναγωγή σε σφαίρα πνευματική. Στις επόμενες συλλογές του και δη στα «Ειδύλλια» που χαιρετίστηκαν από τον Παλαμά, η ερωτοτροπία του αυτή αποκλίνει προς την φυσιολατρεία, η οποία είναι συμβατική με την του Κρυστάλλη. Έρωτας λοιπόν και φυσιολατρεία συνδυάζονται επιτυχώς υπό του Δροσίνη. Αυτά τα δυο στοιχεία, τα οποία είναι απαραίτητα δια την ύπαρξιν της ποιήσεως και χωρίς αυτά ποίησις δεν ημπορεί να υπάρξη, περιπλέκονται επιτυχέστατα υπό του Δροσίνη. Έτσι μόνον εξηγείται ο ερωτισμός, ή μάλλον ο ρεαλισμός του, ρεαλισμός όμως του σχήματος και της ωραίας λεπτομέρειας, όπως την συλλαμβάνει το μάτι του θεατού. Εις την ομάδα αυτήν των ποιημάτων του ανήκει και η πασίγνωστη σήμερον καντάδα «... *ετίναξα την ανθισμένη αμυγδαλιά ...*».

Οι επόμενες από την «Γαλήνη» συλλογές του περιέχουν ποιήματα πιο σφιχτοδεμένα. Στα «Φωτερά Σκοτάδια» παρουσιάζεται κάποιος ιδιωματοσιμός, καθ' όσον χρησιμοποιούνται λέξεις παρασύνθετες, ηχηρές και οξύμωρον σχήμα. Εν γένει εις όλα τα έργα του αποφεύγει τον βερμπαλισμό και την ακράτεια του λόγου. Είναι παντού πυκνός και μεσοτονος, δηλ. ακολουθεί παντού τον σταθερόν μέσον όρον, και στη γλώσσα και στην ανάπτυξιν και τακτοποίησιν των

νοημάτων. Αυτές είναι οι αρετές του. Το μόνο και το σπουδαιότερο ελάττωμά του είναι ότι σε κανένα από τα έργα του, ποιήματα ή πεζά, δεν υπάρχει η εσωτερική όρασις, δηλαδή δεν διερευνά τον εσωτερικόν κόσμον των προσώπων του και ούτε τα ψυχολογεί, αλλά απλώς περιορίζεται εις το να τα σμιλεύη εξωτερικώς και να τα κεντά με ωραίους γλωσσικούς σχηματισμούς, με άλλα λόγια είναι ποιητής του αισθητού.

Η «Πύρινη Ρομφαία» και οι «Αλκυοδίδες» είναι οι πρώτες αφιερωμένες, ή μάλλον εμπνευσμένες, από τους αγώνες του έθνους μας συλλογές. Τις δυο αυτές συλλογές τις έγραψε μάλλον παρακινούμενος από τον Ν. Πολίτη, ο οποίος προέτρεπε τους λογίους και καλλιτέχνας να στραφούν προς τις πηγές της εθνικής ζωής και να αποβάλουν κάθε ξενική μίμησιν.

Εις τας ακόλουθους συλλογές: «Θα βραδυάζη» και «Φευγάτα Χελιδόνια», ο Δροσίνης εκφράζει την νοσταλγία του διανομένου χρόνου. Εις αυτές τις συλλογές μπορεί να πει κανείς ότι επαναλαμβάνεται, γιατί ο κόσμος είναι ένα με το δικό του περίγραμμα. Νομίζεις μόνον πως τα θέματα επανέρχονται για να καθαρίσουν περισσότερο. Ο χρόνος δεν αλλάζει την κύρια γραμμή και ο ποιητής μένει με την ίδια στάση απέναντι στον κόσμο και στα πράγματα. Μόνο κάποιος τόνος νοσταλγικός υγραίνει κάποτε τον στερεό και δύσκαμπτο στίχο του.

Από τις τελευταίες συλλογές του είναι οι «Σπίθες στη στάχτη», «Λαμπάδες», κ.λπ., καθώς και η συλλογή «Τραγουδισμένα χέρια», η οποία είναι μια σειρά από δίστιχα που εγκωμιάζουν τα χέρια της όμορφης, π.χ. «Κρίνα κρατούν τα χέρια σου και σμίγοντας με κείνα / τα χέρια κρίνα γίνονται και χέρια σου τα κρίνα». Γενικά η ποίηση του Δροσίνη είναι ένα είδος μέτρου και γλωσσικής ποιητικής τέχνης, χωρίς να έχει πραγματική στοχαστικότητα και ψυχολογική εμβάθυνση.

Τα πεζά του λογοτεχνήματα ομοιάζουν με τα ποιητικά του κατά το ύφος και την μορφήν, διότι βγαίνουν από το ίδιο υπέδαφος. Τα πεζά του είναι πολλά. Ιδού μερικά από αυτά: «Αγροτικές Επιστολές», «Διηγήματα και Αναμνήσεις» και «Αμαρυλλίς» το οποίο μεταφράστηκε στις περισσότερες ξένες γλώσσες, κ.α.. Γενικά ο Δροσίνης, ως πεζογράφος, δεν μπαίνει μέσα στα πρόσωπά του για να υποδυθή το ήθος

τους, αλλά τα παρακολουθεί απ' έξω, όπως και τα φαινόμενα της φύσεως. Ως ποιητής είναι ανώτερος. Το υλικό είναι το ίδιο, αλλά η συμπύκνωση στο ουσιαστικό που επιβάλλει η ποιητική επεξεργασία τον απαλλάσσει από τον φόρτο του περιπτού, που δεν μπορεί να αποφύγει με την ανάπτυξιν που επιβάλλει ο πεζός λόγος.

Στο πόνημά του «Απόκριση», που είναι απάντηση στην «Αφιέρωση» του Παλαμά, αυτοχαρακτηρίζει ως εξής το έργο του: «Εσύ τ' ωραίο μεσ' τα μεγάλα ζήτησες / κι εγώ στα ταπεινά και απορριγμένα / και δούλεψες το μπρούτζο και το μάρμαρο / κι άφησες τον πηλό της γης για μένα».

Αυτό είναι το λογοτεχνικό έργο που άφησε ο Δροσίνης, πεθαίνοντας στην Κηφισιά στις 3 Ιανουαρίου 1951.

Αθήνα, Δεκέμβριος 2016

Θωμάς Β. Ζιώγας

Email: thovaziogas@gmail.com

Παρακαλούμε τους συνεργάτες και φίλους του περιοδικού μας να είναι όσο πιο σύντομοι μπορούν στα κείμενα που μας στέλνουν και να αναφέρονται κυρίως στην ιστορία, παράδοση, προβλήματα της περιοχής μας κ.ά. Έτσι, θα δημοσιεύονται περισσότερες εργασίες προς ικανοποίηση όλων.

Οι πρόγονοί μας συμβούλευαν:

«Ουκ εν το πολλώ το ευ...» και «το λακωνίζειν σοι φίλοσοφείν».

«ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ»

Του Τάκη Παν. Παπαδημητρίου

Στο 583 Τ.Π. στην Κόνιτσα είχαμε και αγραμμάτους στρατιώτες. Με τους Μωαμεθανούς το θρήσκευμα (όλοι ημιονηγοί) ήταν αρκετοί. Γύρω στους 35-40. Μια μέρα, αρχές Σεπτεμβρίου 1962 με καλεί ο Διοικητής στο γραφείο του.

- Κύριε Παπαδημητρίου. Σε κάλεσα εδώ για να σου εκφράσω την ευαρέσκειά μου για την ευσυνείδητη εκτέλεση των καθηκόντων σου, αλλά και να ζητήσω κάτι παραπέρα από τα κύρια καθήκοντά σου..

- Σας ευχαριστώ κε Διοικητά! Αν μπορώ ευχαρίστως!

- Παιδί μου, όπως θα διαπίστωσης και μόνος σου, στο Τάγμα έχουμε πολλούς αγράμματους. Τι λες, θα μπορούσαμε να λειτουργήσουμε «Σχολείο Αγραμμάτων» μετά το απογευματινό πρόγραμμα;

Κάπως έτσι πάρθηκε η απόφαση να λειτουργήσει στο Τάγμα «Σχολείο Αγραμμάτων». Πήγα στην Μερραρχία στα Γιάννενα, ενημερώθηκα από την Υπηρεσία Εκπαίδευσης, πήρα εγκυκλίους, προγράμματα, προμηθεύτηκα Αναγνωστικά (από το ΓΕΣ), γραφική ύλη και αρχίσαμε τα μαθήματα, κάθε μέρα 6 με 8 1/2 το βράδυ. Για να μη χάνω χρόνο ξενοίκιασα το δωμάτιο έξω κι εγκαταστάθηκα στα μικρά Σ.Ο.Υ. του Τάγματος. Κάθε απόγευμα μάθημα. Κατάρτισα καρτέλες Πρώτης Ανάγνωσης κ.λπ. Και σιγά-σιγά από όλον αυτόν τον αριθμό και με το «Μπαμ-μπουμ το κανόνι» του Ειδικού Αναγνωστικού μάθανε γραφή και ανάγνωση γύρω στους 25 με 27

στρατιώτες. Η χαρά τους δεν περιγράφεται με τίποτα. Μάλιστα μερικοί κλαίγανε από τη συγκίνηση, σαν έγραφαν μόνοι τους το πρώτο γράμμα στη γυναίκα τους! Κι εγώ αλλά και ο Διοικητής μου ζήσαμε ανάλογες στιγμές. Ο Διοικητής μου είπε πως θα μας επιβραβεύσουν από την VIII Μερραρχία και το Γ.Ε.Σ.

Η βολή με Π.Α.Ο. των 57 χιλ. και όλμους των 81 χιλ.

Η πολυσυζητημένη βολή με τα Π.Α.Ο. 57 χιλ. και με όλμους των 81 χιλ. και των 60 χιλ. απαγορεύονταν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Αυτό το ήξερε ο Διοικητής του Λόχου μας, αλλά προτίμησε να μας... τυραννίσει με τη ζέση και μας έστειλε να φτιάξουμε ασβεστωμένους στόχους.

Η βολή έγινε τον Μάρτιο του 1963. Στο πεδίο βολής κάποια Τετάρτη πρωί πανέτοιμοι με φρεσκοασβεστωμένους στόχους. Πρώτα τα Π.Α.Ο. 57 χιλ. Ετοιμάστηκαν τα δύο όπλα, το στοιχείο με τους τρεις άνδρες που το υπηρετούν: Γεμιστής, Σκοπευτής και Προμηθευτής. Πήραμε θέσεις. Ο Λοχαγός μας στεκόταν πιο πίσω από τα δύο στοιχεία. Του ανέφερα ότι είμαστε έτοιμοι και τον παρακάλεσα να σταθεί στο ύψος το δικό μας κι όχι πίσω διότι τα αέρια που εκτομώνονται πίσω από το όπλο είναι άκρως επικίνδυνα. Μου απάντησε απότομα: «Το γνωρίζω κύριε Δόκιμε, το γνωρίζω». Συμμορφώθηκε.

Η βολή προέβλεπε βολή τριών εκκρηκτικών, τριών καπνογόνων και τριών αδρανών (χωρίς γέμισμα) βλημάτων. Ανοίγονται οι φοριαμοί, βγάζουμε τα βλήματα και μείναμε άναυδοι. Φοριαμοί που έγραφαν εκκρηκτικά, περιείχαν... καπνογόνα βλήματα και το αντίθετο. Έγινε χαμός! Ο Λοχαγός έγινε θηρίο (είχε δίκιο) και ο Διοικητής που επέβλεπε τη βολή διακριτικά νευρίασε κι έριξε από 20 μέρες φυλακή σε όλους τους άνδρες που αποτελούσαν τα στοιχεία. Φυσικά και στην αφεντιά μου, αν και δεν έφταιγα σε τίποτα.

Τελικά, επιλέξαμε τα προβλεπόμενα βλήματα, κάναμε τη βολή, η οποία στέφθηκε από επιτυχία. Επακολούθησε η βολή των όλμων.

Το ίδιο μπέρδεμα στο είδος των βλημάτων. Νέα ένταση, νέος εκνευρισμός. Στο τέλος έγινε η επιλογή των σωστών βλημάτων και η βολή των όλμων 60 και 81 κιλ. με επιτυχία. Γυρίζοντας στο Στρατόπεδο κουβέντιασα με τους στρατιώτες (παοτζήδες και ολμιστές) πώς εξηγούν το μπέρδεμα των βλημάτων. Δειλά-δειλά μου ομολόγησαν:

Κατά τους νυχτερινούς συναγερμούς που πρέπει να κάνει το Τάγμα, άρα και ο Λόχος μας, να πάει στο χώρο διασποράς με φορτωμένα τα όπλα και τα προβλεπόμενα πυρομαχικά, μπαίνανε στην αποθήκη πυρομαχικών κι έπαιρναν χωρίς να βλέπουν τα κασελάκια που μέσα τους φυλάσσονταν οι φοριαμοί με τα βλήματα κατά είδος. Το κασελάκι μπορεί να έγραφε εκκρηκτικά αλλά με τους απανωτούς συναγερμούς, μετά τη λήξη τους, τα πυρομαχικά επιστρέφονταν δίχως να προσέχουν τι είναι στους φοριαμούς και στα κασελάκια.

Πήρα την απόφαση. Παρουσιάστηκε στον Διοικητή και του δήλωσα: «Αναλαμβάνω να τακτοποιήσω την αποθήκη πυρομαχικών του Τάγματος να λείπει αυτό το απαράδεκτο φαινόμενο που μας εκθέτει όλους». Ο Διοικητής συμφώνησε και μου επέτρεψε να επιλέξω άτομα και να στρωθούμε στη δουλειά.

Σε πέντε μέρες ελέγχθηκαν όλα τα κιβώτια, όλα τα βλήματα και οι φοριαμοί που τα περιείχαν. Κάθε βλήμα, κατά κατηγορία, τοποθετήθηκε στον δικό του φοριαμό και στο δικό του κιβώτιο. Πρακτικά τοποθετήθηκαν στην αποθήκη ως εξής: Όπως μπαίνουμε στην πόρτα, μπροστά τα εκκρηκτικά, δεξιά τα καπνογόνα και αριστερά τα αδρανή. Έτσι σε περίπτωση συναγερμού νυχτερινού, οι ορισμένοι από πριν στρατιώτες μπαίνουν και παίρνουν τον προβλεπόμενο από τον κανονισμό αριθμό κιβωτίων δίχως να βλέπουν. Ευνόητο είναι ότι μετά τη λήξη του συναγερμού οι ίδιοι υπεύθυνοι στρατιώτες τοποθετούσαν τα κιβώτια στην ενδεδειγμένη πλευρά της αποθήκης. Αποτέλεσμα: Μέσα σε πέντε λεπτά τα προβλεπόμενα πυρομαχικά να είναι φορτωμένα στα ζώα και με το λόχο μας να κατευθύνεται για τον καθορισμένο χώρο διασποράς. Περιπτώ να πω πως εισπράξαμε εύσημα και από τον νέο Διοικητή του Λόχου τον Λοχαγό κο Νικόλαο Βελέντζα, έναν μορφωμένο και καλλιεργημένο άνθρωπο και από τον Διοικητή μας.

Αλλαγή ειδικότητας οπλιτών

Στο Στρατό κατά διαστήματα καλούν κλάσεις παλαιότερες για να εκπαιδευτούν στα νεότερα όπλα.

Έτσι, το 583 Τάγμα Πεζικού επιλέχ-

θηκε ανάμεσα σ' αυτά τα τάγματα. Με ατομικές προσκλήσεις κλήθηκαν οι έφεδροι και κατέφθασαν στην Κόνιτσα στο Τάγμα μας περίπου 50-60 έφεδροι. Αφού εξετάστηκαν από γιατρούς... ξανατυθήθηκαν στο χακί [φόρμες]. Μερικοί ήταν και από τον Ν. Πρέβεζας. Ξανάπιασαν το όπλο στο χέρι. Και όσο διαρκούσε η εκπαίδευση ξαναζούσαν την πειθαρχημένη στρατιωτική ζωή. Γίνονταν μαθήματα Ατομικής Τακτικής, πορείες, νυχτερινές ασκήσεις ετοιμότητας βολή τυφεκίου ΜΙ, οπλοπολυβόλου, πολυβόλου, ΠΑΟ 57 και 75 κιλ. όλμων, και μαθήματα ναρκοπολέμου και Ατομικού και Πυρηνικού Πολέμου. Η εκπαίδευση ήταν ταχύρρυθμη κι εντατική. Στο τέλος οι έφεδροι κατατάχθηκαν ανάλογα με τις ειδικότητες που απέκτησαν. Τέσσερες εβδομάδες ήταν η εκπαίδευση.

Στα φυλάκια

Αναφέρω εκείνα που υπηρέτησα. Λυκόμορου-Αγίας Βαρβάρας και Βασιλικού. Στο Λυκόμορο είχα συνεργείο... ξυλοκόπων. Κόβαμε δέντρα από το δάσος, τα τεμαχίζαμε, δίναμε σήμα στο Τάγμα, έρχονταν τα μουλάρια φόρτωναν τα μεταφέρανε στο χωματόδρομο, έρχονταν αυτοκίνητα στρατιωτικά από τα Γιάννινα και τα φορτώναμε για τις ασβεσταριές της Μερραρχίας (ασβεστοκάμινα).

Στην Αγία Βαρβάρα πήγα για δέκα μέρες, όταν το φυλάκιο υιοθετήθηκε από τον Δήμο Πρέβεζας. Ήρθε κλιμάκιο του Δήμου Πρέβεζας με επικεφαλής τον Δήμαρχο κ. Δημήτριο Κρόκο, κλιμάκιο ανωτάτων Αξιωματικών της Με-

ραρχίας με τον Στρατηγό Διοικητή της και πλήθος κόσμος. Έγινε αγιασμός, έβγαλαν λόγους ο Δήμαρχος, ο Στρατηγός, ο Πρόεδρος της Κοινότητας. Αντιφώνησα εγώ. Επακολούθησε γιορτή, χορός και πλούσιο γεύμα. Στο Φυλάκιο αυτό, που πραγματικά άστραφτε από την πάστρα και την τάξη, πήγα επειδή ο δόκιμος που υπηρετούσε σ' αυτό είχε τρομερό πονόδοντο (είχε πρηστεί πολύ). Από τότε με τις γιορτές του Πάσχα κάθε χρόνο έρχονταν από το Δήμο Πρέβεζας κλιμάκιο υπαλλήλων κι έφερναν δώρα στους φαντάρους του Φυλακίου.

Το καλοκαίρι του 1962, επί ένα μήνα βρίσκομαι με τριάντα περίπου άνδρες στο Αηδονοχώρι στο ύπαιθρο, σε σκηνές. Φτιάχνουμε υπόγεια πολυβολεία, με προκατασκευασμένα (τυποποιημένα) υλικά (Τ.Υ.Ο.). Καλός κόσμος στο χωριό και στο Μολυβδοσκεπάστο. Εντυπωσιακή η κατακόμβη της μολυβδοσκεπάστης Παναγίας!

Στο Βασιλικό (έδρα ελλειπούς διμοιρίας] συμπληρώνω 2μηνο. Περνάμε καλά. Από εδώ φεύγω για Χαλκίδα, ύστερα από την Ανακατάταξη που δήλωσα. Ήρθε ο Διοικητής του Τάγματος κος Παναγ. Κολιόπουλος, επίσκεψη, με τον νέο Διοικητή κο Ραφουμανίκη. Μας αποχαιρέτησε συγκινημένος. Έφευγε με μετάθεση για Κύπρο. Μίλησε με τα καλύτερα λόγια για το Φυλάκιο και εμένα, στον νέο Διοικητή που μου φάνηκε ψυχρός, ανέκφραστος και δύσθυμος. Μακάρι να είναι καλός για τους στρατιώτες και τον κόσμο της περιοχής. Εγώ σε λίγο φεύγω οριστικά!

ΑΠΟΣΤΑΞΗ ΣΚΕΨΕΩΝ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

Το αστικό μονότονο τοπίο της Αθήνας συνεχίζει ακάθεκτα να στερεί στις ψυχές που κυκλοφορούνε στις δαιδαλώδεις διαδρομές του, εικόνες, μυρωδιές, χρώματα και την απεραντοσύνη του κάμπου, των κορφών και της θάλασσας. Τα διαμερίσματα σε μορφή κύβου, επιμελώς στοιβαγμένα το ένα πάνω από το άλλο, με τα μινιμαλιστικά μπαλκόνια και παράθυρα, συνεχίζουνε αγέρωχα να στέκονται τριγύρω μας για να στεγάσουν τις ζωές μας, τα όνειρά μας, τις χαρές και τις λύπες μας.

Στον αντίποδα αυτής της μονότονης καθημερινότητας, κάποιες ψυχές προσπαθούν να εκδικηθούν τον τρόπο ζωής που άθελα τους πολλές φορές έχουν επιλέξει να αποδράσουν σωματικά και ψυχικά από τα ερμητικά κλειστά σύνορα της πρωτεύουσας. Η πολυπόθητη ολιγοήμερη εκδρομή στα Μαστοροχώρια, είναι πάντοτε στη σκέψη και καρδιά των φιλοξενούμενων στην Αθήνα και καταγόμενων από αυτή τη μικρή ακριτική γωνιά της χώρας.

Έτσι κι εγώ αυτό το τριήμερο της 28ης Οκτωβρίου του 2014, αποφάσισα για πρώτη φορά στη ζωή μου, συνοδευόμενος από τη σύντροφο της ζωής μου Γεωργία, να ζήσω την εμπειρία της αυθεντικής και τόσο παραδοσιακής διαδικασίας παρασκευής τσίπουρου.

Το τοπίο ήρεμο, φθινοπωρινό, η Καστανιανή σε καλωσορίζει από μακριά μόλις την αντικρίζεις με τις λίγες καμινάδες να καπνίζουν. Ο ζωγράφος του πλανήτη μας, το φθινόπωρο άλλωστε έχει πάντοτε κέφια.....

Το πατρικό σπίτι ερμητικά κλειστό, κρύο, με τις αράχνες να υφαίνουν στις γωνιές των τοίχων ιστούς, γεμάτο με αναμνήσεις πολλών γενιών από το παρελθόν, συνεχίζει να στέκει

σε αυτό το γαλήνιο τοπίο και να περιμένει στωικά τους σπάνιους αλλά σταθερούς επισκέπτες. Η ξυλόσομπα θα ανάψει και θα δώσει και πάλι ζωή και ζέστη σε τοίχους και πόρτες όπως άλλοτε.

Ερημιά στα καλντερίμια, τα φασουλόξυλα στέκουν σε σωρό στην άκρη των κήπων, περιμένοντας την αναγέννηση της άνοιξης που θα αργήσει να έρθει. Τα φύλλα στα δέντρα κιτρινωπά και έτοιμα να πέσουν στο ποτισμένο από τη βροχή χώμα. Ο μονότονος ήχος κάποιου τσεκουριού από τον πέρα μαχαλά, σπάει τη μεσημεριανή σιωπή και σε κάνει άθελα, να συγκρίνεις τη στιγμή αυτή με το μεσημέρι σε μια κεντρική λεωφόρο της μεγαλούπολης.

Να όμως που στα καζαναριά, η ζεστασιά, οι μεζέδες, το πρωτοτσιπούρο, η τάβλα, τα γέλια και το αντάμωμα των λίγων που θα μαζευτούν και θα γίνουν μια παρέα, δείχνει ότι ο ρομαντισμός, η νοσταλγία, η δίψα για εκδίκληση της μίζερης καθημερινότητας που ζούμε, καλά κρατεί για κάποιους.

Να όμως που θα γίνουμε έστω και για λίγες ώρες πιο αυθεντικοί με τον εαυτό μας. Θα πάψουμε να κρυβόμαστε μέσα στο καβούκι μας και ίσως θα πάψουμε να υποκρινόμαστε.

Να όμως που μόλις φύγουμε από τα μακρινά αυτά τοπία θα επιστρέψουμε στις καθημερινές μας συνήθειες, θα ξεχάσουμε τους πάντες και τα πάντα και θα γίνουμε για άλλη μια φορά εγωκεντρικοί και αμυντικοί. Θα φορέσουμε τη μάσκα του κλόουν, που από κάτω κρύβει επιμελώς την πραγματική μας εικόνα.

Ας δώσουμε τουλάχιστον υπόσχεση ο ένας στον άλλον ότι θα συναντηθούμε εκεί, έστω κι αν κάποιοι δεν την τηρήσουν.

ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΖΙΟΜΑΚΑΣ

Θυμίαμα εύοσμον

Αγρυπνίες ημερών, του Πάσχα...!

Σε κάποιο ταπεινό εκκλησάκι προσεύχεται ο πιστός ορθόδοξος χριστιανός και ευχαριστεί το Θεό.

Φαίνεται πως ζη τις κατανυκτικές εκείνες ώρες σε άλλη διάσταση απορροφημένος και κυριολεκτικά καθηλωμένος απ' τ'αναγνώσματα, τις προφητείες, τους μελωδικούς ύμνους, τα μεστά νοημάτων τροπάρια, τις συνεχείς ευχές και δεήσεις του σεβάσμιου ιερέα που δυναμώνουν, διεγείρουν τη φαντασία, προκαλώντας φτερουγίσματα της ψυχής προς τα άνω και πόθο επικοινωνίας με το Θεό.

Μεγάλη η προσπάθεια ψυχικής ανάταξης και σύνδεση με τα Θεία, αφού η ισχυρή έλξη απ'τα γήινα δυσκολεύει την απογείωση προς τα ουράνια.

Καθώς ο Ιερέας, απ'την ωραία πύλη ευλογεί και θυμιατίζει το εκκλησίασμα, ο χώρος πλημμυρίζει με ευωδιές θυμιάματος και λευκόφαιους καπνούς, που σαν απαλό σύννεφο ανεβάζει ψηλά και ταξιδεύει προσευχές, ικεσίες, επιθυμίες των προσευχομένων μαζί με τις ευχαριστίες στο Θεό.

Τότε νους και καρδιά ευφραίνονται και οι ψυχές με όχημα το ελαφρύ νέφος θυμιάματος, υπερυψώνονται πέραν της πνευματικότητας σε άλλους ορίζοντες, για να επιστρέψουν ξανά στη γη, με το ίδιο μέσον.

Θυμίαμα εύοσμον, φτιαγμένο από

μείγμα σπανίων και πολύτιμων αρωμάτων και μύρων του φυσικού κόσμου, προσφέρεται για να ευχαριστείται και ευφραίνεται ο των απάντων Δημιουργός, να αγάλλεται ο πιστός, να διασκορπίζονται τα κακά πνεύματα, να εκδιώκεται ο ψυχοφθόρος πειρασμός και να γίνεται η γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ ένσάρκων και άυλων όντων και πνευμάτων, μεταξύ γης και ουρανού, όλων των ζωντανών και προαπελθουσών ψυχών που με θεία έγκριση επιχειρούν, στιγμιαία επιστροφή όχι για να ξαναζήσουν στη γη αλλά για να βοηθήσουν, παρηγορήσουν, ενδυναμώσουν αυτά, μυστικά, με την άυλη, αόρατη παρουσία τους.

Προϋποθέσεις ενεργής δράσης αυτού αποτελούν οι ανοιχτές καρδιές, γρήγορος νους, καθαρός λογισμός, μνήμη και πίστη.

Οι προαπελθούσες ψυχές είναι εκείνες που κάποτε έζησαν, έδρασαν και άφησαν με τη σειρά τους τη σφραγίδα περάσματος από τη ζωή, αγαπήθηκαν ή μισηθήκαν, χάρηκαν ή έκλαψαν, πρόδωσαν ή προδόθηκαν, συμφώνησαν ή διαφώνησαν, αδράνησαν ή μεγαλούργησαν στα νεανικά χρόνια, ωφέλησαν ή ζημίωσαν.

Κάθε φορά ο ευωδιαστικός καπνός βγαίνει απ' το θυμιατό του Ιερέα, μεταφέρει μυστικά τις ψυχές των πιστών προς τα ουράνια ή κάποιες άλλες με τη βοήθειά του μεταφέρονται και προσγει-

ώνονται, για λίγο κοντά στα αγαπημένα πρόσωπά τους.

Καλόν και αγαθόν το εύοσμον θυμίαμα να προσφέρεται και να διαχέεται συχνά και πάντοτε, ώστε να διατηρείται η επαφή των γήινων με τα επουράνια.

Είναι αναγκαία η ελάχιστη, έστω ευχαριστήρια προσφορά, θυσία και προσευχή στο Θεό και μάλιστα στο όταν συνοδεύεται από ένα αναμμένο κερί ή καντήλι με ευλογημένο, αγνό λάδι ελιάς, στο εικονοστάσι ή στο μνήμα.

Έαρ και Έρωσ

Γλυκειά αυγή τερπνό αγέρι
νέα πνοή και ανεμελιά
και εμείς πιασμένοι χέρι χέρι
έρωτ' αλλάζαμε φιλιά
Σκορπά ο ήλιος φως χρυσάφι

χάδι, ελπίδα και ζωή
πηδός εσύ εμπρός σα λάφι
άλμα στο χρόνου τη ροή

Φωνές πουλιών, χαρά της ζήτησης,
άνθη και μύρα στολισμός,
ζητάς τρελό χορό ν' αρχίσης
πούναι της άνοιξης θεσμός
Γλυκειά αυγή χαράς μητέρα
κλονίζει, φλέγει τις καρδιές,
ξυπνά του έαρ, κάθε μέρα,
πόθους μ' ερώτων ευωδιές.

Η μάνα φύση τώρα κράζει,
" φίλοι μη στέκεστε αργοί,
ο έρωσ δρόμος θλίψης φράζει,
δράσεις Αγάπης ευλογεί"

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Φύτε χάρε, φύτε μακριά

Γρήγορα εξαφανίσου
Άσ' τα βλαστάρια ήσυχα
Τη νιότη τους να ζήσουν

Κι' αν είναι πάλι να τολμάς
Πήγαινε στα γερόντια
Σ' εκείνα που κουράστηκαν
Απ' τα πολλά τα χρόνια.

Οι νέοι θα χτίσουν όνειρα
θα πλάσουν ανθρώπους
θα φτιάξουν πύργους, ουρανούς
Με τους δικούς τους κόπους

Άστα ν' ανέβουν στα βουνά
Θάλασσες να διασχίσουν
Ν' αγγαλιαστούνε καρωπά
Γλυκά να τραγουδήσουν.

Να ερωτεύουνε με ψυχή
Δεμένη από ατσάλι
Και ν' αγαπήσουν τη ζωή
Που δεν υπάρχει άλλη.

Κ.Τ.

Μαγικές στιγμές

Ιερή η ώρα που γεννά τη μεγάλη ποίηση
Είναι της ψυχής η κατάθεση, η αφήγηση
Συναισθήματα πολλά:
Αγάπης, ελπίδας, χαράς, πόνου που έχει η καρδιά!

Ξεχειλίζουν πολλαπλά
Είναι προς τον κόσμο η προσφορά

Συναισθήματα παναθρώπινα
Ρέουν σαν ποταμός -
ευτυχία, του πόνου δεινά

Μαθήματα ζωής, αγάπης και ευαισθησίας

Διδάσκουν το συναίσθημα της αυτοθυσίας

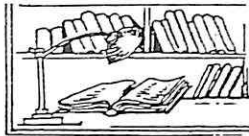
Φώτα καρδιάς, φώτα ψυχής
Περιπτώσεις κάθε είδους ανατροπής

Αντικατόπτρισμα του ποιητή

Στο μαγικό καθρέφτη
Διάλεξε, πάρε, κάνε μια ευχή

Να πάνε όλα κατ' ευχήν!!!

Βικτωρία Ν. Τσάγκα
2017

«Το Σούλι ως ακρογωνιαίος λίθος στην πορεία προς την Ελληνική Επανάσταση»

Λιάνας Μπακογιάννη

Από τις εκδόσεις “Άπειρος Χώρα” κυκλοφόρησε πρόσφατα το βιβλίο της Κονιτσιώτισσας Λιάνας Μπακογιάννη “Το Σούλι ως ακρογωνιαίος λίθος στην πορεία προς την Ελληνική Επανάσταση”.

Η Λιάνα, κόρη του Γιάν-

νη Μπακογιάννη και της Αμαλίας

Κύρκου είναι απόφοιτος του Παιδαγωγικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το ενδιαφέρον της σχετίζεται με την ιστορία, την παιδική λογοτεχνία και ψυχολογία.

Με το βιβλίο της μας ενημερώνει με λεπτομέρειες για τη ζωή, τα ήθη και τους αγώνες των ανυπότακτων Σουλιωτών. Συγχαίρουμε τη συγγραφέα για αυτό το πρώτο της πόνημα και της ευχόμαστε να συνεχίσει το γράψιμο και σε άλλα πεδία.

Παραθέτουμε πιο κάτω σύντομα την ομιλία της Κ. Μάρθας Παπαδοπούλου, δ/τριας ΓΑΚ Ιστορικού Αρχείου Ηπείρου, στην παρουσίαση του βιβλίου στην εκδήλωση της 23ης Μαρτίου στο Δημαρχείο Κόνιτσας.

“Με ιδιαίτερη χαρά προλογίζω την πρώτη έκδοση της κ. Λιάνας Μπακογιάννη, η οποία με το έργο της διαφωτίζει την

καθημερινή ζωή των Σουλιωτών, τη θέση της γυναίκας, τη θρησκευτική συνείδηση και την πολεμική συμπεριφορά κατά τον Ρωσοτουρκικό πόλεμο και τον Εθνοκαπελευθερωτικό αγώνα. Το έντονο και αινιγματικό της βλέμμα προσεγγίζει τις πανανθρώπινες αξίες και τη συμβολή των Σουλιωτών στη διατήρηση του νέου ελληνικού κράτους καθώς και στη σύναψη συμμαχιών με τα Ευρωπαϊκά κράτη και τον Σουλτάνο. Παράλληλα, η συγγραφέας με γνώση και οξυδέρκεια αναδεικνύει προσωπικότητες, οι οποίοι συμπαραστάθηκαν και βοήθησαν στον αγώνα των Σουλιωτών, όπως ο εθναπόστολος Χριστόφορος Περραιβός.

Η ιστορική αφήγηση της συγγραφέα επιτελεί ένα τεράστιο επικοινωνιακό έργο: διασώζει τη μνήμη και ανασύρει ένα πολύτιμο υλικό με συνοδοιπόρο τη γνώση και τον πολιτισμό εμφορούμενη από την αρχή της προσφοράς προς την πατρίδα, την αγάπη για τον συνάνθρωπο και τον σεβασμό προς την ιστορία. Ως αντιπροσωπευτικό δείγμα της πολιτιστικής της ευαισθησίας προσθέτει μια σημαντική μαρτυρία και το χρέος όλων μας προκειμένου να διατηρήσουμε διαχρονικές τις αξίες σε μια εποχή που είναι σημαδεμένη παγκόσμια από σκληρές αμφισβητήσεις, αγωνιώδεις αναζητήσεις και ανακατατάξεις”.

Σ.Τ.

Και μια άλλη Παρουσίαση

Στις 22 Μαρτίου Ε.Ε. και στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δημαρχείου μας έγινε η παρουσίαση του βιβλίου “Το Σούλι Ακρογωνιαίος λίθος στην πορεία προς την ελληνική επανάσταση”.

Συγγραφέας η νεώτερη και κατά τ’ άλλα συμπαθέστατη ΛΙΑΝΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ. Το βιβλίο προλόγισαν εκτός από τον Δήμαρχο κ. Ανδρέα Παπασπύρου οι:

α) Γεώργιος Βασιλείου. Υπεύθυνος εκδόσεων Άπειρος Χώρα

β) Μάρθα Παπαδοπούλου - Αρχειονόμος Διευθύντρια Ιστορικού Αρχείου Ηπείρου και γ) Ελένη Στάση - Φιλολόγος

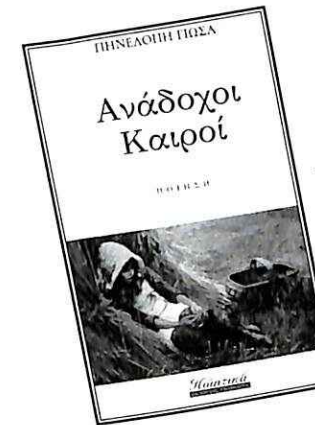
Τέλος μίλησε και η ίδια η συγγραφέας για το βιβλίο της και τους λόγους που την ώθησαν να γράψει για το πιο πάνω θέμα:

Αξίζουν πολλά-πολλά εύγε στην Λιάνα,

η οποία μέσα στην οικονομική κρίση και ομιχλώδη κατάσταση που επικρατεί στην Κοινωνία μας, παρ’ όλο το νεαρό της ηλικίας της βρήκε την δύναμη να τρέξει, να συλλέξει να καθίσει ώρες, ημέρες και νύκτες για να ολοκληρώσει το τόσο εμπειρισταμένο και καθ’ όλα άφογο βιβλίο. Το πόσο το αγάπησαν και επιβράβευσαν, οι Κονιτσιώτες και όχι μόνο που για την πόλη μας ήταν κάτι το πρωτόγνωρο το απέδειξαν με την κατάμεστη αίθουσα. Και πάλι αξίζουν θερμά συγχαρητήρια τόσο για την ίδια όσο και στους γονείς της και λοιπούς συγγενείς.

Είθε να επαναληφθούν τέτοιες εκδηλώσεις είτε πάλι από την ίδια, είτε από άλλους συμπολίτες μας, γένοπο.

Ε. Ευαγγελίδης

«Ανάδοχοι καιροί»

Πηνελόπης Γιώσα

Στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας έγινε η παρουσίαση της ποιητικής συλλογής “Ανάδοχοι Καιροί” της Πηνελόπης Γιώσα το απόγευμα 19.04.2017. Το βιβλίο περιέχει 35 ποιήματα γεμά-

τα νοήματα και μηνύματα ηθικά, πολιτικά, κοινωνικά που ευαισθητοποιούν και προβληματίζουν τον αναγνώστη.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με το καλωσόρισμα από τη Λαμπρινή Φίλιου, υπάλληλο στη Βιβλιοθήκη και αμέσως από την καθηγήτρια κ. Βασιλική Παπαδάμου έγινε η παρουσίαση του βιβλίου με εμβριθή ανάλυση των ποιημάτων, εμβαθύνοντας στη σκέψη και στον ψυχικό κόσμο της ποιήτριας.

Από τις καθηγήτριες Ελένη Καραγιάννη

και Γιάννα Νίκου έγινε απαγγελία μερικών ποιημάτων και μετά μίλησε η ποιήτρια ευχαριστώντας τους συντελεστές της εκδήλωσης και όλους του παρευρισκόμενους.

Τέλος, από το Δήμαρχο κ. Παπασπύρου και όλο το ακροατήριο η Πηνελόπη έλαβε τα συγχαρητήρια για το εξαιρετικό πόνημά της.

Η Π. Γ. είναι κόρη του Γιάννη Γιώσα που υπηρέτησε ως φιλόλογος και στο Γυμνάσιο Κόνιτσας.

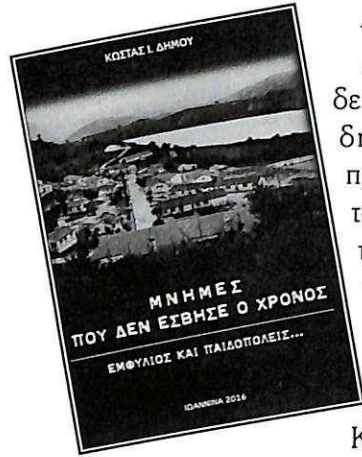
Το περιοδικό μας συγχαίρει γονείς και θυγατέρα με τις ευχές για συνέχεια και κάθε πρόοδο. Είναι παρήγορο, σ’ αυτούς τους καλεπούς καιρούς, (και πότε δεν ήταν,) να βλέπουμε νέους προβληματισμένους και δραστήριους, σε όλους τους τομείς, γιατί αυτοί είναι η ελπίδα και το μέλλον την πατρίδας μας.

Ο δικός μας πολιτισμός είναι το ισχυρότερο όπλο που θα μας δώσει τη δύναμη να βγούμε νικητές στον οικονομικό πόλεμο που βρισκόμαστε.

Σ.Τ.

«Μνήμες που δεν έσβησε ο Χρόνος»

Κώστα Δήμου

Άλλο ένα βιβλίο είδε το φως της δημοσιότητας πρόσφατα με τον πιο πάνω τίτλο. Είναι γραμμένο από το Βοβουσιώτη Γεωπόνο Κώστα Δήμου.

Ο συγγραφέας αφηγείται τις εμπειρίες του από την παιδική ηλικία, την εποχή του εμφυλίου, τη μαθητική ζωή στις διάφορες παιδοπόλεις και τον αγώνα του σ' εκείνη την ταραγμένη περίοδο να ξεπεράσει όλες τις δυσκολίες και να τελειώσει το Πανεπιστήμιο.

Διορισμένος Γεωπόνος στο Δημόσιο, πρόσφερε τις υπηρεσίες του στη Δ/ση Γεωργίας (Υπηρεσία Προγραμματισμού) επί Νομάρχη Μπρακατσούλα.

Άνθρωπος με ενδιαφέροντα και οικολογική ευαισθησία εκλέχτηκε Πρόεδρος στο χωριό του αγωνιζόμενος για την ανάδειξη του φυσικού πλούτου όλης της περιοχής καθώς και για την αποτροπή του σχεδιαζόμενου φράγματος στη Βάλια Κάλντα.

Άρθρογραφούσε συχνά στο Γιαννιώτικο Τύπο και στο περιοδικό μας για αυτά τα προβλήματα.

Ήταν ένας αγνός και ανιδιοτελής αγωνιστής. Το βιβλίο του θα φέρει στη μνήμη πολλών από εμάς, που ζήσαμε τα δύσκολα χρόνια της κατοχής και του εμφυλίου, παρόμοιες αναμνήσεις.

Κρίμα που ο συγγραφέας έφυγε από τη ζωή πριν να ιδεί το βιβλίο του τυπωμένο.

Εμείς φυλλομετρώντας το, κάθε φορά θα τον φέρνουμε στη μνήμη μας και για τους οικείους του θα είναι ένα βάλαμο στον πόνο από το χαμό του.

Σ.Τ.

Από το περιοδικό μας εκδόθηκε το βιβλίο «ΚΟΝΙΤΣΑ» για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση, με ιστορικό περιεχόμενο.

Για τους φίλους του περιοδικού η συμβολική τιμή 5€ + 3€ έξοδα αποστολής.

Πληροφορίες: Τηλ. 26550 22212 & 6979138737

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, έστειλες τη συνδρομή σου;

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Πλούσια ήταν η δράση της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Κόνιτσας για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο.

Α. Χελιδονίσματα

Σε συνεργασία με το Πάρκο Προστασίας Βορείας Πίνδου στις 29 Μαρτίου διοργανώθηκε εκπαιδευτικό πρόγραμμα με θέμα τα αποδημητικά πουλιά. Οι μαθητές των δημοτικών σχολείων της Κόνιτσας, αφού πληροφόρηθηκαν για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν στα ταξίδια τους τα πουλιά, κατασκεύασαν φωλιές από πηλό για να τις βρούνε έτοιμες τα χελιδόνια!

Β. Εορτασμός παγκόσμιας ημέρας παιδικού και εφηβικού βιβλίου.

Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα παιδικού και εφηβικού βιβλίου που γιορτάζεται στις 2 Απρίλη, οι μαθητές όλων των τάξεων των δημοτικών σχολείων επισκέφθηκαν τη βιβλιοθήκη μας από τις 30 Μαρτίου ως τις 6 Απριλίου και συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα με στόχο την προώθηση της φιλιαναγνωσίας.

Γ. Συμβουλευτική στήριξη γονέων

Η βιβλιοθήκη προκείμενου να ενημερώσει τους γονείς για τις σχέσεις γονέων- παιδιών, προχωρά στην υλοποίηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων συμβουλευτικής στήριξης. Το πρώτο σεμινάριο με θέμα τα «προβλήματα της νηπιακής ηλικίας», διοργανώθηκε στις 7 Απριλίου. Εισηγήτριες ήταν οι κυρίες Μαρία

Αντωνάτου, πιστοποιημένη εκπαιδευτρια «αποτελεσματικού γονέα» και Αγγελική Δρακοπούλου και Αντιγόνη Βρέλλη, σύμβουλοι γονέων και εκπαιδευτριες σχολών γονέων από το «Κέντρο Προσωπικής Εξέλιξης Ε.Ι.Μ.Α.Ι.».

Θα ακολουθήσουν τον Μάιο αντίστοιχα σεμινάρια για τις σχέσεις γονέων-παιδιών και γονέων- εφήβων.

Δ. Θεματική εβδομάδα γυμνασίων.

Σε όλα τα γυμνάσια της χώρας, με απόφαση του Υπουργείου Παιδείας, διοργανώθηκαν θεματικές εβδομάδες ενημέρωσης για τη διατροφή, τις εξαρτήσεις και τις ταυτότητες των δύο φύλων. Οι μαθητές του Γυμνασίου Κόνιτσας, επισκέφθηκαν τη βιβλιοθήκη μας στις 3 και 4 Απριλίου και δημιούργησαν κόμικς με φωτογραφίες με τα θέματα που διαπραγματεύτηκαν στο σχολείο τους.

Ε. Πασχαλινές δραστηριότητες για παιδιά

Τη διάρκεια των σχολικών εορτών του Πάσχα, η βιβλιοθήκη απασχόλησε δημιουργικά τους μικρούς της φίλους με κατασκευή χειροποίητων λαμπάδων από φυσικό κερί, βάψιμο αβγών με διάφορες τεχνικές και προβολή κινηματογραφικών ταινιών.

Στ. Παρουσίαση ποιητικής συλλογής.

Στις 19 Απριλίου παρουσιάστηκε στη βιβλιοθήκη μας η ποιητική συλλογή

«Ανάδοχοι καιροί» της Πηνελόπης Γιώσα. Τη συλλογή παρουσίασαν η ποιήτρια και η κυρία Βασιλική Παπαδάμου. Οι κυρίες Ελένη Καραγιάννη και Ιωάννα Νίκου διάβασαν επιλεγμένα ποιήματα.

Ζ. Έκθεση αγιογραφίας

Στη βιβλιοθήκη από 19 Απριλίου έως 25 Μαΐου 2017 εκτίθενται τα έργα των σπουδαστών του τμήματος αγιογραφίας του Δήμου Κόνιτσας. Η έκθεση λειτουργεί Δευτέρα- Σάββατο 9.00 π.μ.-

2.00 μ.μ. και Τρίτη- Πέμπτη 5.00 μ.μ.- 8.00 μ.μ. Η είσοδος είναι δωρεάν.

Η. Το φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους Δράμας ταξιδεύει...

Στις 24 και 25 Απριλίου προβλήθηκαν στη Βιβλιοθήκη οι βραβευμένες ταινίες του 39ου Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας.

Είναι προγραμματισμένη η προβολή των ταινιών του 38ου και 37ου Φεστιβάλ στις 24-25 Μαΐου και 8-9 Ιουνίου αντίστοιχα.

Κραυγή αγωνίας των ακριτικών χωριών Ηπείρου

Οι Ομοσπονδίες που εκπροσωπούν τους χιλιάδες απόδημους 210 ακριτικών χωριών της Ηπείρου, μαζί με τους Δημάρχους Κόνιτσας και Πωγωνίου που εκπροσωπούν τους διαβιούντες στα χωριά αυτά, οργανώσαν στο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ, στις 13 Μαρτίου 2017 ανοικτή συγκέντρωση, με θέμα «**Η κατάργηση της αστυνόμευσης των 210 ορεινών χωριών προκαλεί ανασφάλεια, πληθυσμιακή και οικονομική ερήμωσή τους και επιφέρει συρρίκνωση των εθνικών μας συνόρων σε βάθος 30 χιλιομέτρων**».

Στην εκδήλωση αυτή που έγινε, για να εκφραστεί η κραυγή αγωνίας των κατοίκων των χωριών αυτών, από τις συνεχείς κλοπές, διαρρήξεις οικιών, εκκλησιών και μοναστηριών και τη λεηλασία των μικροοικονομικών μονάδων, κι εκτέθηκαν μελετημένες και τεκμηριωμένες απόψεις για τη διάσωση των ακριτικών χωριών μας, με προτάσεις για την φύλαξη των συνόρων και την αστυνόμευση της παραμεθόριας περιοχής.

Στη συγκέντρωση αυτή, ως συνδιοργανωτές της, παραβρέθηκαν οι Δήμαρχοι Κόνιτσας, Ανδρέας Παπασπύρου και Πωγωνίου, Κώστας Καψάλης, ο Πρόεδρος της Π.Σ.Ε. Γεώργιος Δόσης, οι πρώην Πρόεδροι της Π.Σ.Ε., Ιωάννης Ζώης και Παύλος Κοσοβίτσας, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Τζουμερ-

κιωτών, Χρήστος Λαναράς και εκατοντάδες απόδημοι των περιοχών αυτών, που γέμισαν την μεγάλη αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου Ηπειρωτών. Παραβρέθηκαν επίσης εκπρόσωποι των κομμάτων που προσκλήθηκαν, ήτοι ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, Δημήτρης Αναγνωστάκης, ο βουλευτής Ιωαννίνων Κώστας Τασούλας, ως εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, ο Γεώργιος Κουτουλάκης, εκπρόσωπος της Ένωσης Κεντρώων, ο Ευστράτιος Ανθόπουλος, εκπρόσωπος των Ανεξάρτητων Ελλήνων, ο Κώστας Ζιώγας, εκπρόσωπος του ΚΚΕ, κ.τ.λ.

Στην αρχή της εκδήλωσης το λόγο έλαβε ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Κόνιτσας Μιχαήλ Μαρτσέκης, ο οποίος εκ μέρους των Ομοσπονδιών, προσδιόρισε το πλαίσιο της όλης συζήτησης, δηλώνοντας ότι οι Ομοσπονδίες που διοργανώνουν την συγκέντρωση εκπέμπουν "σήμα κινδύνου".

Περιέγραψε με σαφήνεια την κατάσταση ανασφάλειας και τρόμου που επικρατεί στις παραμεθόριες περιοχές και ανέφερε ότι οι Ομοσπονδίες μελέτησαν το όλο σχέδιο και προτείνουν ως λύση «την ένταξη των περιοχών μας στο θεσμό της παραμεθόριας περιοχής».

Με το ίδιο πνεύμα μίλησαν: ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Συλλόγων και

Ενώσεων Πωγωνίου Γρηγ. Άρμπιρος, η Πρ. Ομοσπ. Αδ/των Μουργκάνας Ζωή Ντρούκα, ο Πρ. Ομοσπ. Συλλόγων Καλαμά Κων. Στεργίου, ο Δήμαρχος Πωγωνίου Κ. Καψάλης, ο Δήμαρχος Κόνιτσας Ανδρέας Παπασπύρου.

Ο παρευρισκόμενος Γ. Γραμματέας του Υπουργείου Δημ. Τάξης Δημ. Αναγνωστάκης δήλωσε ότι θα αναμείνει τις προτάσεις που θα προκύψουν από τη συγκέντρωση οι οποίες θα μελετηθούν και στο μέτρο του εφικτού, θα ικανοποιηθούν.

Ο βουλευτής της Ν.Δ. Κ. Τασούλας δήλωσε ότι γνωρίζει το θέμα και δεσμεύτηκε να προωθήσει στο κόμμα του τις προτάσεις από τη συγκέντρωση.

Στο ίδιο πνεύμα κινήθηκαν και οι παρεμβάσεις των εκπροσώπων των άλλων κομμάτων.

Στη συνέχεια, μετά το διάλειμμα, ο προεδρεύων διάβασε τις προτάσεις:

Προτάσεις: Πρέπει να θωρακιστεί η παραμεθόριος περιοχή με άμεση λήψη μέτρων, όπως **α) Φύλαξη των συνόρων με επανασύσταση στρατιωτικών φυλακίων κατά μήκος των συνόρων, ώστε να παρεμποδίζεται η ελεύθερη είσοδος Αλβανών κακοποιών στοιχείων στην περιοχή μας, β) Επανασύσταση και λειτουργία αστυνομικών τμημάτων, ενισχύοντας τα με τα απαραίτητα υλικοτεχνικά μέσα (οχήματα, όπλα, θερμικές κάμερες, δίοπτρες, αλεξίσφαιρα γιλέκα, εκπαιδευμένους σκυλούς, γ) Ένταξη όλης της παραμεθόριας περιοχής στο**

"θεσμό της παραμεθόριας περιοχής", που ενσωμάτωσε η Κυβέρνηση στο νέο αναπτυξιακό νομοσχέδιο, όπως δήλωσε στο Πρακτορείο 104,9 ΡΜ ο Υπουργός Οικονομίας Γ. Σταθάκης και αφορά ζώνη βάθους 30 χιλιομέτρων από τα σύνορα. Η ένταξη της περιοχής μας στο θεσμό αυτό, θα ωφελήσει σημαντικά τα χωριά μας, γιατί θα συνδυασθεί αναγκαίως με πληρέστερη αστυνόμευση και δ) Συγκροτείται μόνιμη Επιτροπή προώθησης της άνω πρότασης, συντονισμού και ενίσχυσης κάθε αναπτυξιακής προσπάθειας και εφαρμογής μέτρων συνοριακής φύλαξης και αστυνόμευσης των ακριτικών χωριών μας.

Η Επιτροπή θα αποτελείται από: 1) τους Προέδρους των Ομοσπονδιών α) Μιχαήλ Νικ. Μαρτσέκη, β) Γρηγόρη Άρμπιρο, γ) Ζωή Ντρούκα και δ) Κώστα Στεργίου, 2) τους Δημάρχους Κόνιτσας, Ανδρέα Παπασπύρου και Πωγωνίου, Κώστα Καψόλη και 3) τον Πρόεδρο του Δ.Σ. της Π.Σ.Ε. Γεώργιο Δόση. Στην Επιτροπή μπορεί να προστίθενται και άλλα άτομα, όταν κριθεί αναγκαίο.

Η επικοινωνία με την Επιτροπή θα γίνεται:

Μιχαήλ Μαρτσέκης, Λυκούργου 9, Αθήνα, ΤΚ. 10551

FAX-τηλ: 210.3249057-κιν. 6972075844

e-mail: m.martsekis@yahoo.com

(και με κάθε Πρόεδρο των Ομοσπονδιών).

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Ενημέρωση του Δημοτικού συμβουλίου και των εκπροσώπων των κοινοτήτων για το Γεωπάρκο Βίκου- Αώου.

Στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Κόνιτσας στις 27/4/2017, ημέρα Πέμπτη, έγινε ενημέρωση του Δημοτικού Συμβουλίου και των εκπροσώπων των κοινοτήτων για το Γεωπάρκο Βίκου - Αώου από το προσωπικό της Αναπτυξιακής Ηπείρου Α.Ε.- Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρείας Ο.Τ.Α, τον Διευθυντή της κ. Γεράσιμο Παπαηλία, τον περιβαλλοντολόγο κ. Χαριτάκη Παπαϊωάννου και την ιστορικό - αρχαιολόγο κα. Γεωργία Κιτσάκη.

Ακολούθησε συζήτηση επί του θέματος, δόθηκαν οι ανάλογες απαντήσεις και επιδόθηκε στον Δήμαρχο Κόνιτσας, κ. Ανδρέα Παπασπύρου, από την κυρία Γ. Κιτσάκη το Πιστοποιητικό Αναγνώρισης και ένταξης του Γεωπάρκου Βίκου- Αώου στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων της Unesco.

* * *

Ενημερωτική εκδήλωση για τους Δασικούς Χάρτες

Την Πέμπτη 16/3/2017 στην αίθουσα του Δημαρχείου Κόνιτσας, πραγματοποιήθηκε ενημερωτική εκδήλωση για τους Δασικούς Χάρτες.

Η ενημέρωση έγινε από τον προϊστάμενο της Δ/σης Δασών Ιωαννίνων κ. Παναγιώτη Μάνη και την αναπληρώτρια προϊσταμένη του Τμήματος Δασικών Χαρτογραφίσεων και υπεύθυνη λειτουργίας του σημείου Υποστήριξης Ανάρτησης Δασικών Χαρτών (ΣΥΑΔΧ) για την ΠΕ Ιωαννίνων, Δασολόγο κα Ελένη Βάκκα.

Μετά την ενημέρωση οι πολίτες είχαν την ευκαιρία να θέσουν τα ερωτήματά τους, σχετικά με τη διαδικασία υποβολής αντιρρήσεων κατά του περιεχομένου των Δασικών Χαρτών.

Στην ενημέρωση συμμετείχαν ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Ανδρέας Παπασπύρου, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου, Δημοτικοί Σύμβουλοι, εκπρόσωποι των Τοπικών Κοινοτήτων και πολλοί πολίτες.

* * *

Ο Δήμαρχος με την ευκαιρία συμμετοχής του στο έκτακτο συνέδριο της ΚΕΔΕ στην Αθήνα, είχε συναντήσεις με τους Υπουργούς Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Ευάγγελο Αποστόλου και τον Υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής κ. Ιωάννη Μουζάλα.

Συγκεκριμένα στη συνάντηση με τον Υπουργό κ. Αποστόλου στην οποία παραβρέθηκε και ο Βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ κ. Γιάννης Καραγιάννης, συζητήθηκε το θέμα της επανένταξης του αντιπλημμυρικού έργου στο χείμαρρο ΝΤΙΒΟΪΚΑ, της Τοπικής Κοινότητας Κεφαλοχωρίου και εξετάστηκαν οι δυνατότητες ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα, με πιστοποίηση των παραγόμενων τοπικών προϊόντων (πεπόνι, ροδάκινο, αρωματικά φυτά) καθώς και ίδρυσης μικρού τυροκομείου, στα πλαίσια του νέου προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

Ο κ. Υπουργός υποσχέθηκε στο πλαίσιο των διαμορφούμενων δυνατοτήτων ότι θα καταβάλλει προσπάθεια για ικανοποίηση των αιτημάτων.

Στον Υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής κ. Ιωάννη Μουζάλα κατετέθη γραπτή πρόταση για εκπόνηση και υλοποίηση νέου προγράμματος Κοινωνικού Έργου, για την κάλυψη αναγκών της παρεχόμενης φιλοξενίας στους πρόσφυγες που εγκαταστάθηκαν προσωρινά στο Δήμο μας, στο Κέντρο Προστασίας Παιδιού – Παράρτημα Κόνιτσας. Ο κ. Υπουργός δέχθηκε ότι η πρόταση βρίσκεται μέσα στις προθέσεις του Υπουργείου και ότι θα προωθήσει τις προβλεπόμενες διαδικασίες σε τρόπο ώστε να εκπονηθεί και να ανακοινωθεί ένα τέτοιο πρόγραμμα, το οποίο πέρα από την αντιμετώπιση σχετικών αναγκών θα συμβάλλει και στην δημιουργία θέσεων εργασίας στην περιοχή.

Επιπροσθέτως ο κ. Δήμαρχος συνομίλησε με τον Πρόεδρο του Πράσινου Ταμείου και ζήτησε την επίσπευση των διαδικασιών έγκρισης της μελέτης και της απαιτούμενης πίστωσης 200.000 ευρώ για την κατασκευή ή βελτίωση οκτώ παιδικών χαρών, σύμφωνα με τις καθορισθείσες πρόσφατα προδιαγραφές από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Από το Γραφείο Δημάρχου.

* * *

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ολοκληρώθηκε από τον Δήμο Κόνιτσας η Διανομή τροφίμων σε ευπαθείς οικογένειες του Κοινωνικού Παντοπωλείου (120 άτομα).

Ήταν μια πρωτοβουλία της Κοινωνικής Επιχείρησης του Δήμου που σκοπό είχε την ενίσχυση των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού εν όψει των εορτών του Πάσχα.

Η συγκεκριμένη δράση υλοποιήθηκε χάρη στην προσφορά του Δήμου που αγόρασε τρόφιμα από τα Super Market της Κόνιτσας, αλλά και Επιχειρήσεων όπως ο Πτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Ιωαννίνων (Πίνδος) και η Πτηνοτροφική Επιχείρηση

Θ. Νιτσιάκος ΑΒΕΕ.

Η Κοινοφελής Επιχείρηση με την συνδρομή των εργαζομένων των Προγραμμάτων «Βοήθεια στο Σπίτι» φρόντισε το πακέτο αυτό να παραδοθεί στα σπίτια των δικαιούχων.

Ο Δήμος Κόνιτσας με ανακοίνωση του ευχαριστεί τον Πτηνοτροφικό Συνεταιρισμό Ιωαννίνων «Πίνδος» αλλά και τον Επιχειρηματία κ. Νιτσιάκο για την δωρεάν προσφορά προϊόντων κοτόπουλου για τους ωφελούμενους του Κοινωνικού Παντοπωλείου του Δήμου μας.

Επίσης την εβδομάδα που πέρασε η Κοινοφελής Επιχείρηση μοίρασε στους 204 ωφελούμενους του Προγράμματος «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής (ΤΕΒΑ/FEAD), πορτοκάλια.

Ο Πρόεδρος της ΚΕΔΚ
Λάκκας Αθανάσιος

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ

«Ο Τόπος που θέλω να ΖΩ»

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Στο Δημοτικό Συμβούλιο του Φεβρουαρίου τα περισσότερα θέματα ήταν διαδικαστικά και η έκπληξη ήταν ότι απουσίαζε ο Δήμαρχος. Σας παρουσιάζουμε σε αυτή την ανακοίνωση τα πιο σημαντικά καθώς και τις θέσεις της παράταξής μας.

Τα σημαντικότερα θέματα της ημερήσιας διάταξης που απασχόλησαν το ΔΣ στις 21/02/2017

• **Διοργάνωση ετήσιας συνάντησης των εκπαιδευτών της Διεθνούς Ομοσπονδίας Rafting στην Κόνιτσα**

Οι εκπαιδευτές της Διεθνούς Ομοσπονδίας Rafting με έγγραφο τους ζήτησαν από το Δήμο Κόνιτσας τη φιλοξενία τριάντα ατόμων στους χώρους της μαθητικής εστίας με σίτιση καθώς και την παραχώρηση του λεωφορείου του Δήμου και των χώρων παρουσιάσεων και συνεδρίασης του ΚΠΕ Κόνιτσας. Για άλλη μια φορά εκφράσαμε την ανησυχία μας σε ότι αφορά τις φιλοξενίες στη μαθητική εστία. Η άποψή μας όπως έχει διατυπωθεί ξανά στο παρελθόν και όχι μια φορά, είναι ότι θα πρέπει να είμαστε πιο φειδωλοί στις παροχές μας ως δήμος, ώστε να υπάρχει η σχετική κίνηση στις τοπικές επιχειρήσεις και σε ότι αφορά στα μαγαζιά εστίασης αλλά και στα τοπικά καταλύματα. Για τη συγκεκριμένη φιλοξενία προτείνουμε να παραχωρήσουμε τους χώρους για την συνάντηση ακόμα και το λεωφορείο για τις μετακινήσεις, όχι όμως δωρεάν σίτιση και στέγαση.

Δυστυχώς για άλλη μία φορά δεν εισακούστηκε η πρότασή μας. Η δημοτική μας παράταξη καταψήφισε το συγκεκριμένο θέμα ενώ θα πρέπει να τονίσουμε ότι σε αντίστοιχο θέμα στο ίδιο

ΔΣ που αφορούσε φιλοξενία μαθητών συμφωνήσαμε.

Καλούμε επιτέλους τη Δημοτική Αρχή, να επανακαθορίσει τον τρόπο με τον οποίο θα υλοποιούνται στο εξής οι όποιοι είδους φιλοξενίες, αλλά και να προχωρούμε σε αυτές μετά από ώριμη σκέψη και προγραμματισμό με γνώμονα την εξυπηρέτηση πρώτα από όλα των συμφερόντων των επαγγελματιών συνδημοτών μας.

Θέματα που αναδείχτηκαν από τις ερωτήσεις και τοποθετήσεις των συμβούλων της δημοτικής κίνησης πολιτών "Ο Τόπος που θέλω να ΖΩ"

• **Επέκταση δικτύου ύδρευσης Κόνιτσας**

Από τις 16/3/2016 μία ομάδα αρκετών συμπολιτών μας, με αίτησή τους ζητούσε την επέκταση του δικτύου ύδρευσης στον κάμπο της Κόνιτσας με σκοπό την ύδρευση παραγωγικών μονάδων. Η παράταξή μας είχε ρωτήσει και παλαιότερα για την τύχη αυτού του αιτήματος παίρνοντας τότε την απάντηση ότι θα γίνει προσπάθεια ένταξης του συγκεκριμένου έργου στις δράσεις της Περιφέρειας Ηπείρου. Επανήρθαμε γιατί μας μεταφέρθηκε ότι η καθυστέρηση οφείλεται σε δύο λόγους. Στην έλλειψη νερού και στο κόστος του έργου. Ρωτήσαμε λοιπόν αν υπάρχει πρόβλημα με την ποσότητα του νερού και να μας γνωστοποιηθεί αν υπάρχει κάποια μελέτη που να κοστολογεί το έργο αλλά και το κόστος αυτού.

Οι απαντήσεις που πήραμε από τους αρμόδιους αντιδημάρχους ήταν ότι υπάρχει μελέτη που υλοποιεί η Περιφέρεια οπότε το κόστος θα είναι γνωστό με το τέλος αυτής της μελέτης και σε ότι αφορά την ποσότητα του νερού ότι δεν είναι γνωστό αν η ποσότητα του νερού θα είναι αρκετή και θα πρέπει αυτό να ερευνηθεί.

Η θέση μας όπως είχε διατυπωθεί και παλαιότερα είναι ότι θα έπρεπε να ήταν προτεραιότητα για το Δήμο η διευκόλυνση των ανθρώπων που ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα. Το συγκεκριμένο έργο θα έπρεπε να υλοποιηθεί άμεσα και αποτελεσματικά από τον ίδιο το Δήμο. Δυστυχώς όμως για άλλη μία φορά η δημοτική αρχή δε φαίνεται να ενστερνίζεται την άποψή μας.

• **Εκδηλώσεις Καρναβαλιού Κόνιτσας**

Το ΔΣ συνεδρίαζε πέντε μέρες πριν από την Κυριακή της Αποκριάς μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν είχε ανακοινωθεί καμία εκδήλωση με τη στήριξη του Δήμου, οπότε ρωτήσαμε γιατί δεν υπάρχει καμία κινητικότητα για το συγκεκριμένο θέμα. Πήραμε την απάντηση ότι αυτά είναι ζητήματα ιδιωτικής

πρωτοβουλίας... Η θέση μας αποτυπώνεται στην τοποθέτηση της επικεφαλής της παράταξής μας Ελένης Παπαμιχαήλ.

"Αντε και του χρόνου... Καλές Απόκριες

Ο μοναδικός, ίσως Δήμος στην Ελλάδα που δε διοργανώνει καρναβαλικές εκδηλώσεις δυστυχώς είναι ο Δήμος Κόνιτσας.

Πρωτοτυπία, μιζέρια ή κάτι άλλο, πιο βαθύ, πιο "πολιτικό", που εδράζεται στην αναχρονιστική αντίληψη περί παγανιστικών και ειδωλολατρικών εκδηλώσεων;

Στην κρίσιμη κατάσταση που βρισκόμαστε ως κοινωνία, καθετί που ακυρώνεται απαξιώνεται, καταργείται, είναι ένα ακόμα βόλι στην καρδιά αυτού του τόπου.

Η παρούσα Δημοτική Αρχή αντί να ενθαρρύνει, να στηρίξει, ουσιαστικά να μπει επικεφαλής

δράσεων πολιτισμού και παράδοσης, απουσιάζει διακριτικά ρίχνοντας την ευθύνη μόνο στους Συλλόγους και τους πολίτες που δεν ενεργούν.

Παρ' όλες τις προτάσεις μας για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των καρναβαλικών δρώμενων, οι διοικούντες μας αγνόησαν, δηλώνοντας αρμοδίως "ότι αυτά είναι ζητήματα ιδιωτικής πρωτοβουλίας".

Εμείς λοιπόν διαφωνώντας για τη στάση της Δημοτικής Αρχής, ερμηνεύουμε την απουσία της, ως συνειδητή επιλογή, χειραγωγημένη από μια θρησκευτική ιδεολογία, η οποία δε γίνεται αποδεκτή από το σύνολο της κοινωνίας.

Η Δημοτική Κίνηση Πολιτών "Ο Τόπος που θέλω να ΖΩ" σέβεται τις θρησκευτικές πεποιθήσεις και τις επιλογές του κάθε πολίτη. Πιστεύει στην ελευθερία βούλησης και έκφρασης του κάθε ανθρώπου αλλά πιστεύει επίσης ακράδαντα ότι οι "μασκαράδες" δε βλάπτουν τα χρηστά ήθη της κοινωνίας.

Δε φοβόμαστε τις προσωπίδες αλλά τα προσωπεία εκείνων που διπλώνονται στα δύο για την επίτευξη των προσωπικών και ιδιοτελών σκοπών. Είμαστε σίγουροι, ότι ως κοινωνία, ως λαός έχουμε τις ασφαλιστικές δικλείδες, ώστε να μην μετατραπούμε σε γένος απολίτιστο, χωρίς θρησκευτική, πολιτιστική και ταξική ταυτότητα.

Προτιμούμε λοιπόν να μασκαρευτούμε κατά τις Απόκριες, να γίνουμε οι άλλοι, να αυτοσαρκαστούμε, να απολογηθούμε, να κρίνουμε και να κριθούμε. Να ενώσουμε τα χέρια μας στο γαϊτανάκι της παράδοσης και της ζωής, χωρίς φοβίες και τυπολατρίες παρά να φοράμε μόνιμα τη "μάσκα" του συνετού, του υποταγμένου, του νοικοκύρη.

Δε φοβόμαστε τις σερπαντίνες και το χαρτοπόλεμο. Δεν κινδυνεύουμε από τους μαλλιαρούς γορίλλες, τους μαύρους διαβόλους και τους πολύχρωμους δαίμονες. Εξ' άλλου οι θεοί και οι δαίμονες βρίσκονται εντός μας σε μια καθημερινή πάλη.

Κινδυνεύουμε αντιθέτως και φοβόμαστε τη μιζέρια, την κακία, το μίσος, τις στείρες ιδεοληψίες, την παθητικότητα, το βόλεμα. Ας βγάλουμε λοιπόν τις μάσκες και ας συναντηθούμε σε κοινά γλέντια και χορούς, μήπως τελικά μέσα από την παράδοση και τον πολιτισμό μας βρούμε τη δύναμη να συνεχίσουμε να υπάρχουμε με αυθεντικό και ουσιαστικό τρόπο....

"Αντε και του χρόνου Καλές Απόκριες"

Για τη Δημοτική Κίνηση Πολιτών

Η Δημοτική Ομάδα

toposnazo.blogspot.gr

* * *

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Πριν τρία χρόνια ακριβώς, μια ομάδα πολιτών ανακάλυψε την παραγωγική συνύπαρξη των ηλικιών, των φύλων και των ιδεών. Έτσι, γεννήθηκε η Δημοτική Κίνηση Πολιτών «Ο Τόπος που θέλω να ΖΩ».

Τολμώντας το «ακατόρθωτο» για πολλούς, στείλαμε ένα ισχυρό πολιτικό μήνυμα: Ότι ήταν

αναγκαία και εφικτή η δημιουργία ενός νέου και δυναμικού αυτοδιοικητικού κινήματος, με μπροστάρηδες τους νέους ανθρώπους οι οποίοι έδωσαν ελπίδα και χρώμα στο γκριζό πολιτικό τοπίο.

Τρία χρόνια μετά, παραμένοντας σταθερά προσανατολισμένοι στον αγώνα για τη δημοκρατία, την ελευθερία και την κοινωνική δικαιοσύνη συνεχίζουμε ενωμένοι, δυνατοί και αποφασισμένοι να κάνουμε τομές συμβολικές και ουσιαστικές, να σηματοδοτήσουμε εξελίξεις στα δημοτικά πράγματα του τόπου μας.

Με ομόφωνη απόφαση λοιπόν στις 03/03/2017, η Δημοτική Ομάδα και η Γραμματεία της Δημοτικής Κίνησης Πολιτών «Ο Τόπος που θέλω να ΖΩ», αποφάσισε ότι από το Δημοτικό Συμβούλιο της 5ης Μαρτίου έως το πέρας της δημοτικής περιόδου, επικεφαλής της μείζονος αντιπολίτευσης και της παράταξης, θα είναι ο Δημοτικός Σύμβουλος Βασίλειος Σπανός.

Με την πράξη μας αυτή υλοποιούμε εκτός των άλλων, τη δέσμευση μας απέναντι στους πολίτες που μας εμπιστεύθηκαν και στρατεύτηκαν μαζί μας, για την ανατροπή κάθε χρεοκοπημένης πολιτικής που ήθελε την Αυτοδιοίκηση χειραγωγημένη και αδρανή.

Δίνουμε βήμα έκφρασης και δράσης στους νέους ανθρώπους, συνδυάζοντας την εμπειρία, την προσφορά, τη γνώση των παλαιότερων, των «δοκιμασμένων» με την ορμή, την καθαρή ματιά και την καινοτόμα σκέψη των νεότερων.

Ανοίγουμε νέους ορίζοντες και στήνουμε γέφυρες ανάμεσα στις γενιές και όλοι μαζί συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε για την προκοπή αυτού του τόπου.

Προσωπικά επιθυμώ να ευχαριστήσω δημόσια όλους όσους με εμπιστεύθηκαν και με ακολούθησαν και τους διαβεβαιώνω ότι θα συνεχίσω να είμαι παρούσα και μαχόμενη όπως έκανα δεκαετίες τώρα.

Για τη Δημοτική Κίνηση Πολιτών
Ελένη Παπαμιχαήλ
toposnazo.blogspot.gr

Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Σ Η

”130 Αντάμωμα Ηπειρωτών Μακεδονίας Θράκης”

Αγαπητοί συμπατριώτες,

Με την επιστολή μας αυτή θέλουμε να σας ενημερώσουμε για το ”130 Αντάμωμα Ηπειρωτών Μακεδονίας Θράκης”. Το αντάμωμα είναι ένας θεσμός που ξεκίνησε το έτος 2005 και έκτοτε επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο ανελλιπώς σε διαφορετική πάντα πόλη.

Φέτος έχουμε την τιμή και τη χαρά να το φιλοξενήσουμε στην πόλη της Δράμας. Το 130 Αντάμωμα θα είναι διήμερο και θα πραγματοποιηθεί στις 17 και 18 Ιουνίου 2017. Την πρώτη ημέρα, Σάββατο 17 Ιουνίου, στην κεντρική πλατεία της πόλης μας θα ξεκινήσουμε με ομιλία που αφορά την παράδοση της Ηπείρου και θα συνεχιστεί με χορό για όλο τον κόσμο με τη συνοδεία αυθεντικής ηπειρώτικης ορχήστρας. Στον χώρο θα λειτουργεί και υπαίθρια ταβέρνα. Τιμή συμμετοχής: 10€, κατ’ άτομο.

Τη δεύτερη ημέρα, Κυριακή 18 Ιουνίου, θα ανταμώσουμε στην όμορφη εξοχική τοποθεσία

Μααρά, κοντά στο σπήλαιο των Πηγών του Αγγίτη. Θα ξεκινήσουμε στις 11.00 το πρωί με αρτοκλασία και μετά όσοι επιθυμούν μπορούν να επισκεφτούν το πολύ ενδιαφέρον σπήλαιο. Στη συνέχεια θα ακολουθήσουν χοροί από τα χορευτικά τμήματα των συμμετεχόντων συλλόγων και, τέλος, θα γλεντήσουμε όλοι μαζί με τη συνοδεία παραδοσιακής ηπειρώτικης ορχήστρας από τα Γιάννενα. Προκειμένου να προετοιμαστούμε και να διοργανώσουμε όσο καλύτερα γίνεται το Αντάμωμα, σας παρακαλούμε, όσοι επιθυμείτε να συμμετάσχετε, να μας ενημερώσετε για τα παρακάτω:

- Αριθμός ατόμων χορευτικού και επισκεπτών
- Για πόσες ημέρες θα συμμετάσχετε (για μία μόνο ή και για τις δύο ημέρες)

Συμπατριώτες, ως εκπρόσωποι των πολιτιστικών συλλόγων των Ηπειρωτών έχουμε χρέος να διαφυλάξουμε και να διαδώσουμε την πολιτιστική κληρονομιά της ιδιαίτερης πατρίδας μας στις νεότερες γενιές. Σήμερα, περισσότερο από ποτέ επιβάλλεται να είμαστε ενωμένοι.

Ελπίζουμε, ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμά μας, να τιμήσετε με τη συμμετοχή σας το 130 Αντάμωμα Ηπειρωτών Μακεδονίας Θράκης.

Ευχόμαστε από καρδιάς Ευλογημένη Μεγάλη Εβδομάδα και Καλή Ανάσταση με υγεία, χαρά και αγάπη! Ο Αναστάς Κύριος να σας χαρίζει ελπίδα, δύναμη και οικογενειακή ευτυχία!

Με εκτίμηση

Ο Πρόεδρος
Παναγιώτης Σταυρίδης

Η Γ. Γραμματέας
Παρασκευή Βαγενά

Ευχαριστήριο

Αγαπητέ κ. Σωτήρη Τουφίδη.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας Λαγκαδιωτών Κόνιτσας σας ευχαριστεί για την παρουσία σας στην εκδήλωση της Αδελφότητας στο χωριό μας την 26-2-2017.

Σας ευχαριστούμε για τα καλά σας λόγια που γράψατε στο προηγούμενο περιοδικό για την Αδελφότητα αλλά και για το άτομό μου.

Στα Δέκα συνεχόμενα χρόνια που υπερβήκαμε τους εαυτούς μας και παρά την κρίση σταθήκαμε στις απαιτήσεις των φίλων και συχωριανών μας.

Για το Δ.Σ.
Παναγιώτης Φ. Νάτσος

Η σχολική γιορτή στο Γ. Λύκειο Κόνιτσας

Όπως κάθε χρόνο έτσι κι εφέτος το βράδυ της 25ης Μαρτίου πραγματοποιήθηκε εκδήλωση στο αμφιθέατρο του Λυκείου. Την επιμέλεια είχαν οι καθηγήτριες ελευθερία Σκαλιστή και Ειρήνη Φράγκου. Η εκδήλωση άρχισε με το απολυτικό "Το χαρμόσυνο μήνυμα του Ευαγγελισμού" και ακολούθησε θεατρική παράσταση σε 13 σκηνές. Έναρξη - το 21 - Ο Θούριος - Η παρέα του Καραγκιόζη ετοιμάζει επανάσταση - Το όνειρο του Ραγιά - Ο ξεσηκωμός - Οι κοτσαμπάσπδες - Οι Μεγάλες Δυνάμεις - Ερχομός του Όθωνα - 3η Σεπτεμβρίου - Οι Μεγάλες Δυνάμεις β' μέρος - Το Άγαλμα - Τα επινίκια.

Συμμετείχαν οι μαθητές και μαθήτριες: Λουκία Ρόμπολου, Μάργ. Γκουντούλη, Κατερίνα Γκέλη, Έφη Γεωργίου, Θωμάς Παπακαρίσης, Κων/να Τζιάλλα, Μαρία Μάιπα, Δήμητρα Μποζίκη, Δημ. Μπίλης, Λαζ, Στράτος, Ειρ. Τζιάλλα, Τζένη Λαράι, Στεφανία Παππά, Ελπ. Κωλονιάρη, Βαρβάρα Ρουπέλα, Ελευθ. Καλτσούνη, Ευθ. Καβελίδου, Ναταλία Στράτου, Ολυμπία Κιτσάτη, Αλεξ. Νάμπει, Ι. Σέρρας.

Στο τελευταίο μέρος της εκδήλωσης με την επιμέλεια της καθηγήτριας Κατερίνας Γεροδήμου, χόρεψαν οι μαθητές με παραδοσιακά τραγούδια. Όλα τα

παιδιά έπαιξαν τους ρόλους τους θαυμάσια και χόρεψαν λεβέντικα χειροκροτούμενα από τους παρευρισκομένους. Τους αξίζει ένα μεγάλο ΜΠΡΑΒΟ!

Γενικά η εκδήλωση είχε συμβολισμούς και μηνύματα από το παρελθόν και για το παρόν, πράγμα που το ανέφερε και ο Δήμαρχος κ. Παπασπύρου, συγκαίροντας καθηγητές και μαθητές, με το κλείσιμο της παράστασης. Τέλος με τις παραινέσεις του σεβ. κ. Ανδρέα προς τους μαθητές και τον Εθνικό Ύμνο, έληξαν οι φετινές γιορτές για τα 196 χρόνια από την επανάσταση του 1821.

Και εμείς που απολαύσαμε την όμορφη και γεμάτη πατριωτικά μηνύματα εκδήλωση, συγκαίρουμε την Λυκειάρχη κ. Ειρήνη Γιαννίση, τις άλλες καθηγήτριες και εκπαιδευτικούς, το Σύλλογο Γονέων για την προσφορά τους.

Το κυριότερο μήνυμα που πήραμε από την εκδήλωση, είναι ότι με τα "ψυχοπνευματικά" εφόδια, που μας προίκισε η φυλή μας θα μπορέσουμε να κρατήσουμε την ελευθερία την οποία μας χάρισαν οι πρόγονοί μας το 1821 με τα καρυοφίλια και το αίμα τους...

Σ.Τ.

Φωτ. Π. Τσιγκούλης

Όσο υπάρχουν μαθητές

ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

Δεν είναι και τόσο ευχάριστο να αποδίδεις Δ με μελανά χρώματα το μέλλον ενός κόσμου που αγάπησες και εδώ κόσμος είναι η Κόνιτσα όπως τη ζήσαμε από τα παιδικά μας χρόνια με τους ανθρώπους της, τα υπέροχα βουνά και ποτάμια, τον κάμπο της, τα χωριά και το ονειρικό της ηλιοβασιλέμα πέρα εκεί στα βουνά της Βορείου Ηπείρου. «Όσο υπάρχουν άνθρωποι» ήταν ο τίτλος μιας θαυμάσιας κινηματογραφικής ταινίας όπου ακούγονταν το υπέροχο μουσικό κομμάτι «il silensio» ή αλλιώς σιωπητήριο.

Όσο θα υπάρχουν μαθητές, η Κόνιτσα μπορεί να οραματίζεται ένα ελπιδοφόρο μέλλον. Η υπέροχη επετειακή εορτή της 25ης Μαρτίου στο Λύκειο επιβεβαιώνει τα ανωτέρω. Σεβόμενος τον περιορισμένο χώρο του περιοδικού μας το οποίο πρέπει να φιλοξενεί όσο το δυνατόν περισσότερους συνεργάτες συγγραφείς, θα είμαι επιγραμματικός στον σχολιασμό της θεατρικής παρουσίασης του έργου του Ιακώβου Καμπανέλη "Το μεγάλο μας τσίρκο".

Δύσκολο το εγχείρημα της νεοφανούς σχολικής εορτής, το αποτέλεσμα απόλυτα επιτυχές και τα συμπεράσματα καταλυτικά. Σε άλλα εκπαιδευτικά συστήματα στα οποία από διδασκάλους και καθηγητές αναζητούνται οι κλίσεις και οι ικανότητες ενός εκάστου μαθητή, οι πρωταγωνιστές μαθητές του "Μεγάλου Τσίρκου" δεν θα οδηγούνταν πειστικά και αναγκαστικά στην επιλογή μιας οποιασδήποτε τριτοβάθμιας σχολής για να πάρουν ένα πτυχίο που πολλές φορές οδηγεί σε ετεροαπασχόληση. Δυστυχώς το εκπαιδευτικό μας σύστημα είναι έτσι δομημένο που ακυρώνει την κριτική σκέψη. Από μόνα τους αυτά τα ταλαντούχα παιδιά πρέπει να θεραπεύσουν ως αυριανοί φοιτητές και σπουδαστές την απουσία κριτικής σκέψης κάτι το οποίο απέδειξε περίτρανα εκείνο το δημοψήφισμα το καλο-

καίρι του 2015.

Η αυριανή τους Σχολή θα τους δώσει μια επισημονική κατάρτιση αναγκαία για την άσκηση του επαγγέλματός τους. Αυτό όμως δεν αρκεί. Πρέπει να οικοδομήσουν παράλληλα και μια ανθρωπιστική παιδεία που θα είναι το ιδιαίτερο γνώρισμα της προσωπικότητάς τους.

Σήμερα οι φοιτητόκοσμος δυσκολεύεται αλλά όχι και τόσο όσο εμείς.

Τότε από το φτωχό πατρικό φοιτητικό επίδομα θα ξεκίναμε κάποια χρήματα για βιβλία ΒΙΠΕΡ κλασικής λογοτεχνίας, για περιοδικά τέχνης-λόγου-κινηματογράφου -θεάτρου και για εφημερίδα της Κυριακής αναγκαίο συμπλήρωμα. Στο αρχείο μου διασώζω εφημερίδες με γεγονότα της εποχής: πόλεμος Βιετνάμ, δολοφονία Ρόμπερτ Κένεντυ, υποψήφιου προέδρου Η.Π.Α. Αφιερώματα στον Τσε-Γκεβάρα κ.α.

Σε θεατρικές παραστάσεις ή σε συναυλίες κλασικής μουσικής το κοινό όταν ενθουσιάζεται μιζιάρει ήτοι καλεί με παρατεταμένο χειροκρότημα τους ηθοποιούς και μουσικούς επί σκηνής ακόμα και τέσσερις φορές. Τον ταλαντούχο Γιάννη Σέρρα και την Κατερίνα Γκέλη τους είχαμε χαρεί και σε άλλες θεατρικές παραστάσεις. Φέτος την παράσταση έκλεψε η Μαργαρίτα Γκοντούλη.

Πιστεύω και εύχομαι το θερμό χειροκρότημα να μην ήταν το τελευταίο επί σκηνής για τους τρεις, οι οποίοι θα έχουν την δυνατότητα να ενταχθούν σε κάποια θεατρική ομάδα στην πόλη των σπουδών τους. Αξίζουν θερμών συγχαρητηρίων όλες οι μαθήτριες και μαθητές για την υπέροχη θεατρική παράσταση καθώς και οι καθηγήτριες φιλόλογοι Σκαλιστή Ελευθερία, Φράγκου Ειρήνη για τη διδασκαλία.

Επαρχία Κόνιτσας και τα χωριά της

Πόσοι άραγε από εμάς και κυρίως οι Νέοι, γνωρίζουν πόσα χωριά έχει η επαρχία Κόνιτσας και ποια η ιστορική σημασία των τοπωνυμίων τους!

Παραθέτω σχετικό πίνακα χωρίς καμιά προκατάληψη.

- Και ερωτώ τί το ξενοφοβικό είχαν τα τοπωνύμια των χωριών μας και έτσι ανιστόρητα τα εξαφάνισαν.

Με σεβασμό
Κώστας Γ. Κίτσιος.

Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ Ν.3852/2010, Φ.Ε.Κ. 87/7-6-2010 Τ.Α.

Δημοτικές Εκλογές της 14/10/2010

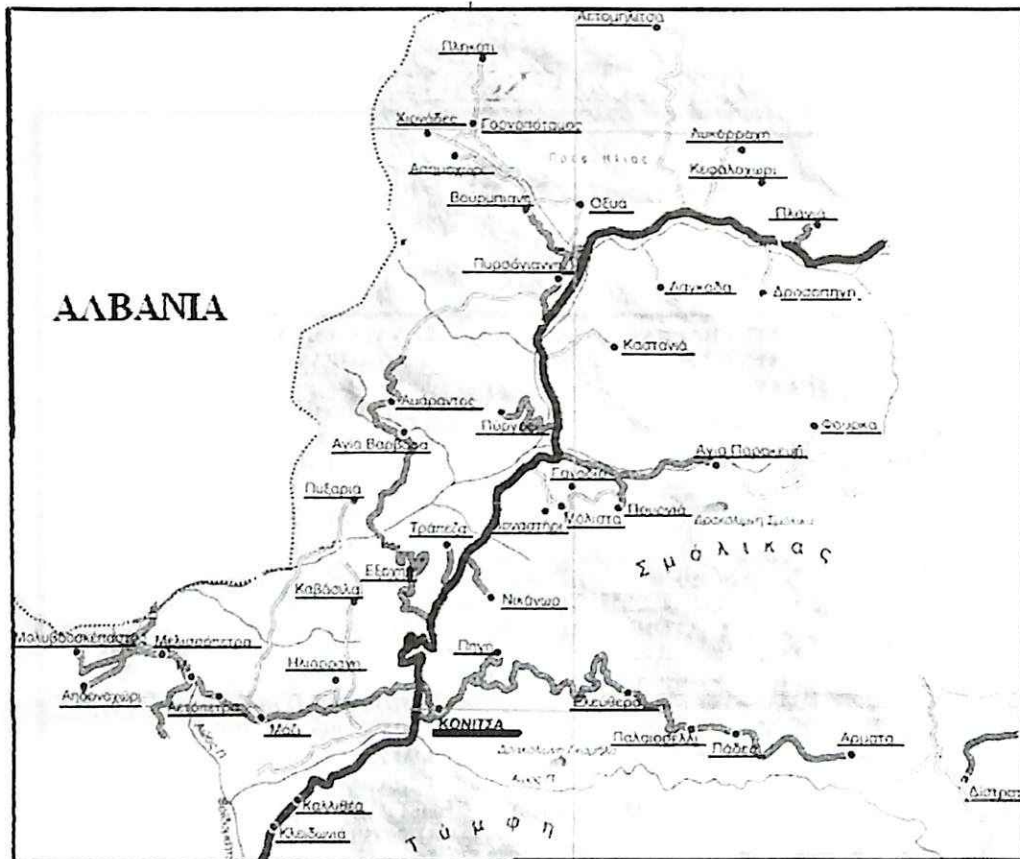
1.ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ (Πλάβαλη)	22.ΛΑΓΚΑΔΑ (Μπλίσδιανη)
2.ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (Κεράσοβο)	23.ΛΥΚΟΡΑΧΗ (Λούφικο)
3.ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑ (Ντέντσικο)	24.ΜΑΖΙ
4.ΑΕΤΟΠΕΤΡΑ (Σαναβό)	25.ΜΕΛΙΣΟΠΕΤΡΑ
5.ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ (Οσανίτσα)	26.ΜΟΛΙΣΤΑ(Μεσαριά)
6.ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ (Ίσβορος)	27.ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟ(Δεπαλίτσα)
7.ΑΡΜΑΤΑ (Αρμάτοβο)	28.ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ (Μποτσιφάρι)
8.ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ (Λιεσκάτσι)	29.ΝΙΚΑΝΟΡΑΣ (Κορτίνισα)
9.ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ	30.ΟΞΥΑ (Σέλτσον)
10.ΓΑΝΑΔΙΟ	31.ΠΑΔΕΣ
11.ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ(Τούρναβο)	32.ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙ
12.ΔΙΣΤΡΑΤΟ (Βρυάζα)	33.ΠΗΓΗ (Πεκλάρη)
13.ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ (Κάντσικο)	34. ΠΛΑΓΙΑ (Ζέρμα)
14.ΕΛΕΥΘΕΡΟ (Γκρισμπάνι)	35. ΠΛΗΚΑΤΙ (Πληκιάδες)
15.ΕΞΟΧΗ (Ζέλιστα)	36.ΠΟΥΡΝΙΑ (Σταρίσιανη)
16.ΗΛΙΟΡΡΑΧΗ (Κουτσούφλιανη)	37. ΠΥΞΑΡΙΑ (Μπιλθούκι)
17.ΚΑΒΑΣΙΛΑ	38. ΠΥΡΓΟΣ (Στράτσιανη)
18.ΚΑΛΛΙΘΕΑ (Γορίτσα)	39. ΠΥΡΣΟΠΙΑΝΗ
19. ΚΑΣΤΑΝΕΑ (Καστανιανη)	40.ΤΡΑΠΕΖΑ (Βράνισα)
20.ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙ	41.ΦΟΥΡΚΑ
21 .ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ (Λιτουριάβισα)	42.ΧΙΟΝΙΑΔΕΣ

Τα χωριά μας έχουν την δική τους ιστορία...

ΓΙΑΤΙ: αβασάνισα τα γραφικά τοπωνύμια των χωριών μας, χωρίς ιστορική αναδρομή και τεκμηρίωση καταργήθηκαν...!

Κάθε τοπωνύμιο έχει και την ιστορική του ρίζα - ξεριζώνοντας τις παραδοσιακές μας ρίζες - ξερίζωσαν την ιστορία μας - ξερίζωσαν την ταυτότητά μας.-

Π.χ. τι ήταν το ΠΕΚΛΑΡΙ; -Ποιος θα μας το πει;
 Καλούνται αυτοί που ξερίζωσαν την παράδοση των χωριών μας ...ΝΑ μας επιστρέψουν
 την ταυτότητά μας ΚΑΙ την ιστορία μας.-

ΓΡΑΜΜΟΣ. Η άγνωστη ομορφιά

Ο Γράμμος - με τις φυσικές , πολιτιστικές αλλά και τις ιστορικές ιδιότητές του - παραμένει φτωχός ιστορικός φάρος. Κάποια ιστορικά χωριά έχουν εξαφανιστεί από τον γεωγραφικό χάρτη ή έχουν υπαχθεί σε όμορες κοινότητες.- Η γραφική Γράμμουστα , η Θεοτόκος (Φετόκο) , Πισιλιγιη κ.λ.π. κουβαλούν την δική τους ιστορία. Τίποτε δεν επιτρέπεται να διαγράφεται με μια απλή μετονομασία.

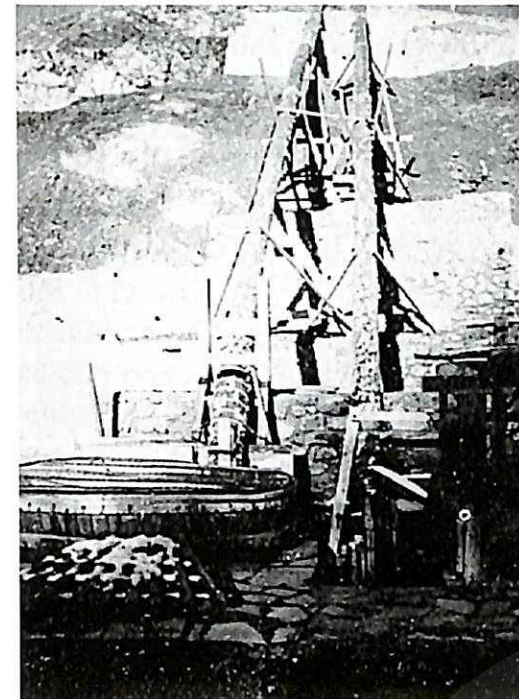
ΝΕΜΕΡΤΣΙΚΑ - ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΣ

Ο Πωνωνίσκος(Μπουντσικό), φτωχός φάρος ασφάλειας σε δύσκολες εποχές δέσποζε στην οροθετική γραμμή Ελλάδας - Αλβανίας στη Νεμέρτσικα, εξαφανίστηκε.

Η Καλόβρυση (Προβίτσκα) στην οροθετική γραμμή του Σαραντάπορου , στην παλιά γέφυρα της Μέρτζιανης αγνοείται.- Καλούνται οι ιστορικοί μας να ερευνήσουν και να καταγράψουν την ιστορία των χωριών μας.-

ΝΕΡΟΜΥΛΟΙ - ΝΕΡΟΠΡΙΟΝΑ

Από το βιβλίο Σ. Τουφίδη « Ο ΑΛΟΣ & Η ΦΥΣΗ ΤΟΥ »

Νεροτριβή στο Δίστρατο. «Nerotrivni» at Distrato.

Στα χωριά που βρίσκονται δεξιά και αριστερά του Αώου, με το νερό του ποταμού ή των παραποτάμων του δούλευαν οι μύλοι παλιότερα.

Η χρησιμότητα των νερομύλων στην κλειστή οικονομία της προβιομηχανικής εποχής ήταν πολύ

Νεροπρίονο στα Αρμάτα. Watersaw at Armata.

ΣΧΟΛΙΑ

Αναγνωστοπούλειος

Με την ευκαιρία της αναφοράς του κ. Παπαϊωάννου για την επιστολή του Μικ. Αναγνωστόπουλου, στο σημερινό περιοδικό, ας πούμε δύο λόγια για τη Σχολή που φέρνει το όνομα του μεγάλου ευεργέτη της Κόνιτσας.

Έσφυζε από ζωή προπολεμικά η Σχολή, δίνοντας θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις στους μαθητές για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Σήμερα είναι κλειστή. Κάποιες προσπάθειες αξιοποίησής της στο παρελθόν δεν τελεσφόρησαν, μήπως τώρα με αφορμή την οικονομική κρίση πρέπει να εντεινουμε τις προσπάθειές μας ώστε να ξαναγίνει η Αναγνωστοπούλειος Σχολή ένας φάρος ανάπτυξης για τον τόπο μας αλλά και πέρα; «Ουδέν κακόν αμιγές καλού». Ας γίνει η κρίση αφορμή να συνειδητοποιήσουμε ότι ανάπτυξη δε γίνεται μόνο με τον τουρισμό και τη βιοτεχνία, χρειάζεται και παραγωγή.

Δεν είναι σωστό να κάνουμε εισαγωγές αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων από την Ολλανδία, ... σκόρδα από την Τουρκία, λεμόνια από την Αρμενική κλπ.

Αν δε σκύψουμε στη μάνα Γη, δεν πρόκειται να γίνουμε αυτάρκεις και να δούμε προκοπή!...

Σ.Τ.

Εγκληματική βλακεία

Δυο ξένοι τακτικοί επισκέπτες στην περιοχή μας ήρθαν κι εφέτος και σαν ερασιτέχνες ψαράδες με νόμιμα μέσα πήγαν στη γέφυρα του Βοϊδομάτη όπου άφησαν το αυτοκίνητό τους και επιδόθηκαν στο προσφιλέσ σπορ του ψαρέματος στο τμήμα του ποταμού που επιτρέπεται.

Χαρούμενοι, που έκαναν το κέφι τους, επέστρεψαν στο αυτοκίνητό τους όπου τους περίμενε πολύ δυσάρεστη έκπληξη. Βρήκαν τα τέσσερα λάστιχα τρυπημένα από μαχαίρι ή άλλο αιχμηρό εργαλείο και το αυτοκίνητο «τέζα» στην άσφαλτο.

Καταλαβαίνετε τη στενοχώρια τους. Προς στιγμήν τους έπιασε απόγνωση. Ξένοι άνθρωποι ήταν, πώς να ενεργήσουν; Για να μην πολυλογούμε τηλεφώνησαν σε κάποιον φίλο τους στα Γιάννινα, εκείνος σε κάποιον δικό του στην Κόνιτσα και άρχισαν τα δρομολόγια.

Πήγε ο Κονιτσιώτης και έφερε τον έναν με τα τέσσερα λάστιχα στο βουλκανιζατέρ, τον γύρισε πάλι στο Βοϊδομάτη γιατί τα λάστιχα θα γίνονταν μετά από 4 - 5 ώρες και όταν ετοιμάστηκαν τα ξαναπήγε για να τα τοποθετήσουν οι άνθρωποι.

Έφυγαν οι άνθρωποι στενοχωρημένοι με τις χειρότερες εντυπώσεις από τη συμπεριφορά κάποιου ή κάποιων που βάλθηκαν να δυσφημήσουν τον τόπο μας. Αν χαρακτηρίσουμε αυτή την τε-

τιμπώικη πράξη εγκληματική βλακεία, νομίζουμε ότι θα είναι πολύ επιεικής ο χαρακτηρισμός!...

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

• Ο Μάρτης μας ήρθε με βροχές την πρώτη εβδομάδα και λίγα χιόνια στα βουνά - πάνω από 1300 μ. ύψ.

• Έξι αγριόγιδα βρέθηκαν «δολοφονημένα» από ασυνείδητους στην περιοχή Τσεπελόβου (Ζαγόρι). Αυτό το στολίδι των βουνών μας προσπαθούν να το εξαφανίσουν από την πανίδα μας.

Συχνά παρουσιάζονται τέτοια κρούσματα αλλά δεν ακούμε να γίνεται τίποτα για παραδειγματική τιμωρία των ενόχων...

• Συνάντηση Δημάρχων των παραμεθορίων περιοχών της Ηπείρου με την Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Κόνιτσας, έγινε στην Αθήνα για την κατάσταση ανασφάλειας που επικρατεί στα χωριά λόγω ληστειών και άλλων παράνομων πράξεων από αλλοδαπούς.

• Στην Κόνιτσα από τον Προϊστάμενο της Δ/σης Δασών Π. Μάνη και τη δασολόγο Ε. Βάκκα έγινε ενημέρωση για τους δασικούς χάρτες.

• Τρία κιβώτια με φάρμακα έστειλε η Ηπειρ. Εστία Θεσ/νίκης στο Δήμο Κόνιτσας, ο οποίος τα παρέδωσε στο Κέντρο Υγείας. Οι συμπατριώτες μας όπου και αν βρεθούν δεν λησμονούν τον τόπο που γεννήθηκαν...

Ο Μάρτης ενώ άρχισε με βροχές συ-

νέχισε με ξηρασία ως το τέλος.

• Ο Απρίλης μας ήρθε με λίγη βροχή και λίγο χιόνι στις ψηλές βουνοκορφές. Συνέχισε με εναλλαγές ως το Πάσχα.

• Στις 2.4.17 στον Ιερό Ναό Αγ. Κων/νου Κάτω Κόνιτσας από το σεβ. Μητροπολίτη κ. Ανδρέα απονεμήθηκε στον π. Εφραίμ το Οφίκιο του Αρχιμανδρίτη.

• Με καλό καιρό - παρά τις προβλέψεις της Ε.Μ.Υ. - γιορτάστηκε το Πάσχα στην περιοχή μας προς ικανοποίηση των πολλών επισκεπτών που προτίμησαν τον τόπο μας για τις πασχαλιτικές διακοπές.

Σποραδικές βροχές μας επισκέφθηκαν τις επόμενες μέρες και πτώση θερμοκρασίας.

• Αρκετοί ήταν οι επισκέπτες που επέφεξαν την περιοχή μας για τις πασχαλιτικές γιορτές.

• Με την οικονομική αρωγή του Ιδρύματος «Κλέαρχος Παπαδιαμάντης», ο Δήμος Κόνιτσας τοποθέτησε στην Κεντρική Πλατεία της πόλης ηλεκτρονικό περίπτερο πληροφόρησης. (Info Kiosk) με το οποίο θα γίνεται διαρκής ενημέρωση των πολιτών και των επισκεπτών, αφού θα αναρτώνται συστηματικά πληροφορίες, ανακοινώσεις του Δήμου αλλά των άλλων φορέων.

Κάνοντας πράξη το αίτημα του κ. Δημάρχου, το Υπουργείο Εθν. Άμυνας, επανασύστησε το φυλάκιο Πληκατίου, ενισχύοντας το αίσθημα ασφάλειας των κατοίκων

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

• Στις 26/2/17 ο Παύλος Ι. Σπανός και η Έφη Ζιώβα απόκτησαν αγοράκι στα Γιάννινα. Ο παππούς Γιάννης και η γιαγιά Ελένη τους εύχονται να ζήσει.

Γάμοι

• Στις 21.4.17 έγιναν στα Γιάννενα οι γάμοι του Άλκη Β. Οικονόμου και της Γεωργίας ιερέως Φωτίου Τσάμη.

Βαπτίσεις

• Ο Πρόδρομος και η Ελιόνα Γαϊτα-νίδη βάπτισαν στις 17.4.17 το κοριτσάκι τους στην Κόνιτσα. Όνομα: Λουκία.

Απεβίωσαν

• Στις 18.3.2017 η Πανάγιω Βαγε-νά, ετών 79 στην Κόνιτσα.
• Στις 23.3.17 η Ευτυχία Πρόκου,

ετών 97, στη Μολυβδοσκέπαση.

- Στις 29.3.17 ο Παύλος Βλάχος, ετών 56, στο Αηδονοχώρι.
- Στις 28.3.17 η Γλυκερία Παναγιώ-του, ετών 86, στην Αγ. Παρασκευή.
- Στις 30.3.17 ο Παύλος Αντωνίου, ετών 89, στην Κόνιτσα.
- Στις 31.3.17 η Πολυξένη Σουβλέ-ρη, ετών 90, στην Μελισσόπετρα.
- Στις 5.4.17 η Χρυσάνθη Κου-τρομπίνα, ετών 90, στα Καβάσιλα.
- Στις 6.4.17 ο Θεοφάνης Ντόκος, ετών 88, στο Γαναδιό.
- Στις 8.4.17 η Ευδοκία Μπάρμπα, ετών 92, στο Ελεύθερο.
- Στις 16.4.17 ο Σωτήριος Μαλά-μης, ετών 80, στην Κόνιτσα.
- Στις 19.4.17 ο Ευάγγελος Κόντος, ετών 77, στην Πηγή.
- Στις 25.4.17, ο Βασίλειος Λωλί-δης, ετών 90, στην Τράπεζα.

Ο Κώστας ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου για αρκετά χρό-νια, δραστήριος, καλοκάγαθος, γλεντζές.

Δεν θα επεκταθώ άλλο, θα παραθέσω όμως τον επικείμενο λόγο που, για λογα-ριασμό του Συλλόγου, εκφώνησε ο Νικό-λαος Λέτσιος.

«Φίλτατε Κωνσταντίνε Μπέλιτσιο,

Έπειτα από θερμή παράκληση αλλά και εξουσιοδότηση του εξαδέλφου μου, Προέδρου του Συλλόγου των Μολιστι-νών, Γιάννη Λέτσιου, ανέλαβα την υπο-χρέωση να σου απευθύνω το ύστατο καί-

Αυτοί που έφυγαν

† Αποχαιρετισμός στον Μολιστινό...

Στα μέσα της χρονιάς που πέρασε, έφυγε από τη ζωή ο χωριανός μας Κώ-στας Μπέλιτσιος του Γεωργίου. Για τον Κώστα, στο περιοδικό σας, ο Δημήτρης Παπαλάμπρος έκανε αναφορά στη ζωή του. Όμως, πιστεύω ότι και ο Σύλλογός μας έχει υποχρέωση να «δώσει το πα-ρών».

ρε, εκ μέρους των απανταχού Μολιστι-νών, κάτω από τη σκέπη της γεραράς κεν-τρικής Εκκλησίας του χωριού μας, τουτέ-στιν του Πανσέπτου Ιερού Ναού του Αγί-ου Νικολάου, κατά την επίσημη αυτή ιερή τελετή της εξόδιου ακολουθίας, για την ανάπαυση της ψυχής σου.

• Γνωρίζουμε όλοι ότι υπήρξες από τα ιδρυτικά και πλέον δραστήρια μέλη του Συλλόγου Μολιστινών, με σχεδόν διαρκή τη συμμετοχή σου στο Διοικητικό Συμ-βούλιο του Συλλόγου.

• Σε διέκρινε η εργατικότητα και η τι-μιότητα, αλλά πάνω απ' όλα ο αληθινός λόγος.

• Ήσουν ενάρετος, ευφυής, ευθύς, μεγάλθυμος, ενωτικός, συμφιλιωτικός, ήρε-μος, συνεργάσιμος.

• Όλοι οι χωριανοί και οι φίλοι είχαμε εκτιμήσει τον γεμάτο αγάπη και καλοσύνη χαρακτήρα σου.

• Ιδιαίτερο θαυμασμό προξενούσε σε όλους μας η έντονη διαπεραστική και καλλικέλαδη φωνή σου, με την οποία σε επροίκισε η φύση και ο δημιουργός της και την οποία - όπως μου έλεγες - για λό-γους ανεξαρτήτου της θελήσεώς σου, δεν μπόρεσες να αξιοποιήσεις και να αποκτή-σεις τις απαραίτητες γνώσεις σε επίπεδο μουσικής τέχνης, καθ' ότι εφ' όσον απο-κτούσες αυτά τα προσόντα και με σήμα κατατεθέν τη φωνή σου θα είχες κατατα-γεί ο πρώτος μεταξύ των πρώτων από τους υπηρέτες και εργάτες του Ορθόδο-ξου Βυζαντινού αναλογίου, όπως και άλ-λα μέλη από την οικογένειά σας.

Ήδη, αγαπητέ Κώστα, πορεύεσαι προς την Άνω Ιερουσαλήμ και όλοι μας

σε ξεπροβοδούμε και σε κατευοδώνουμε με τις ευχές μας για την ανάπαυση της ψυχής σου, εν χώρα ζώντων και εν σκη-ναίς δικαίων.

Ο Σύλλογος των Μολιστινών αντί στε-φάνου, θα καταθέσει χρηματικό ποσό υπέρ του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου του χωριού μας.

Αιωνία σου η μνήμη».

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία, Λέτσιος Ιωάννης του Γεωργίου Πρόεδρος Συλλό-γου Μολιστινών

† Γεώργιος Θ. Μπούρης

Στις 18 Μαρτίου 2017, απεβίωσε ο συνταξιούχος δά-σκαλος Γεώργιος Μπούρης, και την άλλη μέρα έγινε πάνδημος η κηδεία του στο Μεσοβούνι Ζαγορίου.

Στην εξόδιο ακολουθία του, εκτός βέβαια της οικογένειάς του, παρευρέθη-καν όλοι οι συγγενείς του, γνωστοί, φί-λοι, κοντοχωριανοί και πλήθος συνα-δέλφων του. Το πένθος ήταν βαρύ.

Ο αείμνηστος Γεώργιος γεννήθηκε το 1930 στο Φορτόσι Κατσανοχωριών. Μι-κρός ορφάνευσε. Τα πρώτα γράμματα τάμαθε στο χωριό του. Μετά φοίτησε στη Βελλά, και εξήλθε δάσκαλος.

Μετά τις στρατιωτικές του υποχρεώ-σεις, διορίστηκε δάσκαλος σε πολλά

Δημοτικά Σχολεία της ακριτικής επαρχίας μας. Ήταν δάσκαλος ήπιων τόνων, μεθοδικός με μεγάλη υπομονή. Δίδασκε στους μαθητές του να έχουν σεβασμό στη θρησκεία, στους γονείς τους και μεγάλη αγάπη στην πατρίδα μας. Όπου υπηρέτησε, άφησε όνομα και δίδαξε με πάθος τα ελληνόπουλα. Σ' όλα τα χωριά που υπηρέτησε, άφησε αγαθή μνήμη και τέλος υπηρέτησε για πολλά χρόνια στα σχολεία της Κόνιτσας. Κατόπιν μετατέθηκε στην Αθήνα όπου και συνταξιοδοτήθηκε. Παντρεύτηκε με τη συνάδελφο Πόπη Κυργιάννη, από το Μεσοβούνι, και μαζί της απέκτησε δύο παιδιά, τη Ρούλα οδοντίατρο στην Αθήνα και τον Βασίλη, γνωστό δικηγόρο στα Γιάννινα. Σπουδαίοι και οι δύο επιστήμονες. Έγινε γαμπρός στο Μεσοβούνι Ζαγορίου, και τ' αγάπησε ιδιαίτερα αυτό το χωριό, και αγαπήθηκε απ' όλους. Πάντα τον έβρισκες με την αγαπημένη του Πόπη στο Μεσοβούνι. Έγραψε σε διάφορα περιοδικά καθώς και για το χωριό του και για την ιστορία του Μεσοβουνίου. Θαυμάσιος στην περιγραφή και στα ιστορικά γεγονότα, πολλά άρθρα του δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό μας στην Κόνιτσα, στο Ζαγόρι μας κ.α.

Ήταν υπέροχος στις συνομιλίες του και στην παρέα του. Αγαπητός από όλους. Νικητής πάντοτε. Αλλά στα "μαρμαρένια αλώνια" ο ανίκητος χάρος τον νίκησε. Έφυγε από αυτή τη ζωή μέσα στην αγκαλιά της γυναίκας του και των υπέροχων παιδιών του. Ο θάνατός του

μας λύπησε.

Συλλυπούμαστε βαθύτατα τη γυναίκα του Πόπη, τα παιδιά του, τα αδέρφια του, τους συγγενείς του και όλους τους φίλους του.

Ο Άγιος Θεός ας τον κατατάξει εν σκηναίς Δικαίων γιατί ήταν δίκαιος και αγαπητός από όλους.

Ας είναι ελαφρό το Μεσοβουνιώτικο κώμα που τον σκέπασε.

Αιώνια η μνήμη του.

Με μεγάλο πόνο και αγάπη, ο συνάδελφός του Σωκράτης Μιχ. Οικονόμου.

Σ. Συντ.

Η Συντ. Επιτροπή εκφράζει τα βαθιά συλλυπητήρια στην οικογένεια του εκλιπόντος φίλου και συνδρομητή του περιοδικού μας Γιώργου Μπούρη.

† Βασίλης Δημητρίου

Ο θάνατος του Βασίλη Δημητρίου ήταν κεραυνός εν αιθρία και η βροντή του ήταν τόσο δυνατή που συντάραξε τα ρουμάνια και τις ρεματιές του χωριού του Πουρνιάς και έφτασε ως την κορυφή του Γεροσμόλικα που και αυτός δάκρυσε στο θλιβερό άγγελμα.

Ο χαμός του Βασίλη μας συγκλόνισε γιατί αυτή τη φορά ο Χάρος ενήργησε με ύπουλο τρόπο χωρίς προειδοποίηση και χτύπησε πάνω στη μεγάλη του χαρά πάνω στο χορό και το γλέντι. Ζήληψε τη λυγερή κορμιοστασιά του Βασίλη καθώς και την αξεπέραστη επιδεξιότητά του στο

χορό. Καμία φορά και ο Χάρος απέναντι σε τέτοιους ανθρώπους αποδεικνύεται φοβερά φθονερός και εκδικητικός γιατί αυτοί οι άνθρωποι αμφισβητούν το βασίλειό του και στο μεγάλο κέφι τους τον προκαλούν λέγοντάς του, "να πεθάνει ο χάρος" μέγιστη πρόκληση που χρειάζεται πολύ ανδρειοσύνη.

Ο Βασίλης έφυγε για το μεγάλο ταξίδι χωρίς επιστροφή μετά το μεγάλο χωρισμό του κορυφαίου της γενιάς Βασίλη Τσαλιαμάνη με τον οποίο τους συνέδεε γυμνασιακή και κατόπιν οικογενειακή φιλία.

Ο Βασίλης ήταν ψυχή ευγενική ψηλός και με μόνιμο χαμόγελο που φώτιζε το πρόσωπό του. Μας ήρθε στο γυμνάσιο στην τετάρτη τάξη από το Μέτσοβο λόγω οικοτροφείου όπου διέμενε. Αποφοίτησε το 1969. Εργαζόταν στην τράπεζα της Ελλάδος, υποκατάστημα Ιωαννίνων. Όταν πήγαινα στην τράπεζα λόγω υπηρεσίας και με έβλεπε στην είσοδο θα σκωνόταν από το βάθος της μεγάλης αίθουσας για να χαιρετηθούμε. Τον είχα σε μεγάλη εκτίμηση και πάντοτε θα του απύθυνα κάποιο κοπλιμέντο γιατί το άξιζε. Λάτρευε σε υπερθετικό βαθμό το χωριό του την Πουρνιά. Ήταν ένας από εκείνους που ήταν μπολιασμένος με την ιερή λαϊκή παράδοση και τα αρχέγονα μυστήριά της.

Ήταν γεννημένος αρχαίος χορευτής βγαλμένος από τα μυστήρια του θεού Διονύσου.

Ο Βασίλης έζησε και έφυγε συνο-

δευόμενος από Διονυσιακή έκσταση πίσω του όμως άφησε μια τραγωδία που ήταν η δεύτερη στη ζωή των γονιών του. Ευγενέστατε, καλοκάγαθε, καλοσυνάτε, μειλίχιε κύριε Κώστα τούτη τη στιγμή σκέφτομαι εσένα και τη γενναία σύζυγό σου Αιμιλία. Ερωτώ τον εαυτό μου γιατί ο θεός εδοκίμασε τόσο σκληρά και μάλιστα πρώτα με απώλεια της αγαπητής σου κόρης Ελένης και τώρα με τον Βασίλη. Όσο και να πιέζω την νόσή μου όσο και να ανατρέχω σε αρχαίους μύθους και τραγωδίες αδυνατώ να βρω λογική εξήγηση. Η τραγωδία σου δεν έχει αρχαίο και σύγχρονο προηγούμενο. Παντοτινό σου σύντροφος ήταν η αξιοπρέπεια και πιστεύω πως αυτή θα σε κρατήσει όρθιο μέχρι τα στερνά σου. Δεν υπάρχει ανθρώπινος λόγος παραμυθίας και παρηγοριάς, αυτός θα σου δοθεί άνωθεν.

Ο Θεός σε δοκίμασε σκληρά αλλά Εκείνος στην πλήρη αγαθότητά του, την δικαία του έσχατη κρίση δεν θα σε λησμονήσει.

Αγαπητέ κύριε Κώστα μη λυγίσσεις για χάρη του Βασίλη.

Ηλίας Ανδρέου

† Ευάγγελος Β. Κόντος (ετών 77)

Δώδεκα μεσημέρι στις 21/4/ 2017, γιορτή της Ζωοδόχου Πηγής. Η καμπάνα του Αν-Γιώργη με τους λυπητερούς της χτύπους σκίαζε τη γιορτή της Άγιας ημέρας...

Πάνδημο το Πεκκλάρι και όχι μόνο· συγγενείς, φίλοι και γνωστοί συγκεντρωθήκαμε στο Κοιμητήριο του Αν-Νικόλα για να πούμε το τελευταίο αντίο στο Βαγγέλη τον γηγε-

νή Πεκκλαρίτη!

Γεννήθηκε στο Πεκκλάρι το 1940, ανδρώθηκε και δημιούργησε το δικό του πεκκλαρίτικο σπιτικό, με την αξιόλογη σύζυγό του Βασιλική.

Απόκτησαν και ανάθρεψαν τρεις αξιόλογες θυγατέρες και σε χρόνια δύσκολα δε δίστασε να φτάσει και μέχρι τη μακρινή Αυστραλία για μια καλύτερη ζωή. Το Πεκκλάρι όμως, η δική του Ιθάκη... Τα όσια και ιερά της πατρώας γης, τον έφεραν και πάλι κοντά μας.

Στρατευμένος στα κοινά του χωριού ο Βαγγέλης διετέλεσε επί σειρά ετών Γραμματέας της Κοινότητας και Πρόεδρος.

Στάθηκε όρθιος ως γνήσιος Πεκκλαρίτης και αντιπαρήλθε στις αντιξοότητες της ζωής με καρτερία και περηφάνεια. Σαν άνθρωπος υπήρξε τέλειος, σαν σύζυγος και πατέρας άφθαστος. Αισθανόταν πάντοτε την ικανοποίηση της δημιουργίας, μιας ζηλευής, καθ' όλα οικογένειας. Τώρα δυστυχώς δεν είναι πλέον ανάμεσά μας. Έφυγε προς τους κόσμους της αθανασίας, ανοίγοντας ταυτόχρονα μια αγιάτρευτη πληγή πόνου και δυστυχίας στα στήθη όλων και ιδιαίτερα στην εκλεκτή

σύντροφο της ζωής του, την αγαπημένη Κούλα και στα εξαιρετα παιδιά του, τις λατρεμένες κόρες του.

Αλοίμονο όμως, υπάρχουν λόγια παρηγοριάς για τα αγαπημένα του πρόσωπα;

Ο Βαγγέλης ήταν η ζωντανή φωνή του χωριού μας, ο χαμός του δημιουργεί μεγάλο κενό, όχι μόνο στα προσφιλή του πρόσωπα αλλά και στους Πεκκλαρίτες.

Εκεί στη γειτονιά των Αγγέλων, αναπαύσου εν ειρήνη Βαγγέλη...

Ας είναι ελαφρύ το κόμα του Κοιμητηρίου του Αν-Νικόλα που σε σκεπάζει.

Εκεί κοιμάται η ιστορία του χωριού μας, είσαι κι εσύ ένα κομμάτι αυτής.

Καλό σου ταξίδι φίλε! Αιωνία σου η μνήμη...

Κ.Γ.Κ.

† Βασίλης Νίκου

Ο Βασίλης ήταν ένας πολύ καλός φίλος. Γνωριστήκαμε στην Κόνιτσα κι εκεί για δυο δεκαετίες περίπου περάσαμε στιγμές αξέχαστες.

Πάντα με το χαμόγελο και τις μικροσκανδαλιές ζωντάνευε τις συντροφικές που τον αποζητούσαν.

Όποτε τον σκέφτομαι στο νου μου έρχονται οι σίκοι ενός τραγουδιού που με πάθος τραγουδούσε στις γιορτές ή

στ' άλλα ανταμώματα.

Θα τον αποχαιρετήσω με λίγους απ' αυτούς τους σίκους.

«Μες στη ζωή δρόμοι ανοίγονται σωρό κι όποιον γουστάρεις τον τραβάς κι όπου σε βγάλει, μα είναι κι ένα μονοπάτι πονηρό που πάει ντουγρού στην κατηφόρα τη μεγάλη...».

Ας είναι ελαφρύ το κόμα της Κόνιτσας που σε σκεπάζει Βασίλη.

Ι.Τ.

† Δημήτριος Σ. Πανταζής

Συμπληρώθηκε ένας χρόνος από τότε που ο αγαπημένος μας Δημήτρης ταξίδεψε για το στερνό του ταξίδι. Το ταξίδι χωρίς γυρισμό.

Ο Δημήτρης ήταν ο πρωτότοκος γιος μιας πολύτεκνης οικογένειας, που είχε την ατυχία να βιώσει δύο πολέμους. Τον Β' παγκόσμιο πόλεμο και τον Εμφύλιο. Αποκλεισμένη η οικογένεια στο χωριό, μακριά από τον πατέρα που βρισκόταν στην Κόνιτσα. Επωμίστηκε εκείνος μαζί με τη μητέρα του όλο το βάρος, σαν έφηβος δεκατριών - δεκατεσσάρων χρονών, μιας αξιοπρεπούς διαβίωσης μέσα σε αντίξοες συνθήκες μιας τέτοιας εμπόλεμης κατάστασης. Η σκληρή ζωή και οι ταλαιπωρίες σφυρηλάτησαν το χαρακτήρα του. Τον έκαναν, αγωνιστή, ειλικρινή, αφεγάδιαστο, αξιοπρεπή, πράο, χαρούμενο και βαθιά θρησκευόμενο, με αγάπη και καλοσύνη που ξεχειλίζει για τον συνάνθρωπό του. Όλα αυτά τα προτερήματά του συνέτειναν

στο να διακριθεί στην εργασία του και στην κοινωνική του ζωή. Όπου κι αν πέρασε ήταν ο ένας, ο ξεχωριστός Δημήτρης.

Η κοινωνία του Λουτρακίου όπου διέμενε, τον εκτιμούσε απεριόριστα, είχε κατακτήσει τις καρδιές όλων όσων των γνώριζαν. Για όλους ήταν ο Δημήτρης τους, που είχε πάντα τον καλό λόγο και το χαμόγελο στα χείλη. Ήταν η παρηγοριά των ανήμπορων και των φτωχών και το εσπιατόριό του ήταν το λιμανάκι τους.

Συνομήλικοι, γεννηθήκαμε το 1934, στο όμορφο χωριό μας τον Αμάραντο που υπεραγαπούσε κι επισκέπτονταν συχνά, μαζί παίξαμε, γελάσαμε, κλάψαμε, χαρήκαμε την παιδική μας ζωή, μέχρι που χωριστήκαμε την περίοδο του εμφυλίου για να σμίξουμε στις παιδοπόλεις και μετά το υπόλοιπο της ζωής σαν συγγενείς.

Αγαπημένε μας αδερφέ, ο άπονος και σκληρός χάρος σε ζήληψε και σε πήρε μακριά, μακριά από την όμορφη οικογένειά σου και όλους εμάς.

Δε θα σε ξεχάσουμε ποτέ, δε θα ξεχάσουμε την απεριόριστη αγάπη σου προς όλους μας. Το μόνο που μας μένει είναι να προσευχηθούμε για την ανάπαυση της ψυχής σου και να ευχηθούμε να είναι ελαφρύ το αεράκι που φυσάει από τα Γεράνεια και το λουτρακιώτικο κόμα που σε σκεπάζει.

Αιωνία σου η μνήμη αξέχαστε αδερφέ.

Αχιλλέας Ζακόπουλος

ΜΝΗΜΕΣ

• Στις 21 Φεβρουαρίου 2017, έφυγε για τη γεπονιά των αγγέλων η λατρεμένη μητέρα μας, Φρόσω Πορφυριάδου-Χριστοδουλίδου. Πλήρης ημερών, μα μέσα από τη ζωή και τα έργα της, άφησε σε όλους εμάς που την αγαπήσαμε και μας αγάπησε, ανεξίτηλο το θετικό της αποτύπωμα. Καλό ταξίδι μητέρα.

Ευχαριστούμε από καρδιάς όλους όσοι μοιράστηκαν μαζί μας τη θλίψη και το πένθος μας.

Τα παιδιά της
Σοφία-Γιάννης
Όλγα-Γιάννης
Τα εγγόνια της

Η αδελφή της: Βάσω Βλάχου Σ.Σ. Στη μνήμη της αδελφής της η Βάσω Πορφυριάδου-Βλάχου και τα ανίψια Βασίλης και Κώστας προσφέρουν στο περιοδικό μας 50 ευρώ.

- Η Ευγενία και Φωτεινή Μπαλτογιάννη 30 Ευρώ.

- Η Όλγα και η Σοφία Χριστοδουλίδου 50 ευρώ.

- Η αδελφή της Αφροδίτη Πορφυ-

ριάδου 60 ευρώ και 40 στο Γηροκομείο Κόνιτσας.

• Στη μνήμη της μητέρας μου Λίτσας Μάρραι (το γένος Γεωργίου Παπαϊωάννου ή Παππά) οδοντίατρου, που έφυγε από τη ζωή στην

Αθήνα στις 12.2.1988, προσφέρω στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» 50 ευρώ.

• Η Ανθούλα Σακκά στη μνήμη της αδελφής της Πανωραίας Αλεξίου από την Τράπεζα Κόνιτσας που έφυγε από τη ζωή στις 6.2.17, προσφέρει στο περιοδικό μας 30 ευρώ.

• Στη μνήμη του Βαγγέλη Κόντου, που έφυγε από τη ζωή στις 19-4-17, ο Σταύρος Κίτσιος προσφέρει στο περιοδικό μας 50 ευρώ.

• Στη μνήμη του Σταύρου Κίτσιου που έφυγε από τη ζωή η σύζυγος του Βίτω προσφέρει στο περιοδικό Κόνιτσα το ποσό των 50 ευρώ.

Συνδρομές

Παρασκευάς Οδυσσεάς Αυστραλία	50
Πορφυριάδη Αφροδίτη Γαλλία	60
Σακελλαρίου Ελένη Αθήνα	20
Στέρτσος Ναπολέον Αθήνα	30
Λέτσιος Ιωάννης Αθήνα	20
Κουσιαφέ Θεοδώρα Αθήνα	15
Οικονόμου Όλγα Αθήνα	20
Κρέμος Παύλος Αθήνα	15
Καρπούζης Κωνσταντίνος Αθήνα	20
Μίσιου Μαρίκα Αθήνα	15
Μπαλτογιάννη Ευγενία Αθήνα	15
Ξεινός Σπύρος Αθήνα	15
Μπούσμπουλας Σταύρος Αθήνα	50
Τσάγκα Βικτωρία Αθήνα	20
Μπούσμπουλας Κώστας Αθήνα	30
Καρατζήμου Μιράντα Αθήνα	45
Κώστας Γρηγ. Αθήνα	35
Σακκά Ανθούλα Αθήνα	20
Μαλάμη Χαρ. Αθήνα	20
Γεωργίου Νιόβη Αθήνα	20
Φλώρος Κων. Αθήνα	20
Μήτση Σεβαστή Θεσσαλονίκη	20
Λύρας Δημ. Θεσσαλονίκη	20
Μήτσης Κώστας Θεσσαλονίκη	20
Παπανώτη Ανδρομάχη Θεσσαλονίκη	60
Βλάχος Ευάγγ. Θεσσαλονίκη	20
Εξάρχου Γεώργ. Θεσσαλονίκη	20
Τζάλλας Ανάστ. Γιάννινα	15
Σκούφιας Δημόσθ. Γιάννινα	15
Κουντούρη Κατίνα Γιάννινα	15
Κυριαζή Δέσποινα Γιάννινα	15
Τζιάλλας Κων/νος Γιάννινα	15
Σουφλήρης Δημ. Γιάννινα	20
Πρόκος Κων/νος Γιάννινα	20
Πρόκος Νίκος Γιάννινα	15
Κόλιας Βασ. Γιάννινα	15
Συργιάννης Νικ. Γιάννινα	15
Ξάνθος Απόστ. Γιάννινα	20
Μπαλτογιάννη Φωτεινή Γιάννινα	15
Παπαχρηστίδη Ελένη Γιάννινα	20
Στάγιος Γρηγ. Γιάννινα	40
Σπανός Ιωάννης Γιάννινα	30
Ζδράβου Λουίζα Άργος	15
Σκούφιας Γιώργος Πρέβεζα	15
Μήτση Μαριάνθη Αλεξάνδρια	20

€

Μπιλιάγκας Γεώργιος Ξάνθη	30
Σκορδάς Φώτης Καβάλα	50
Τάγκα Πηνελόνη Αγρίνιο	30
Τσιλπίφης Απόστ. Άγιο	20
Μήτσικα Δήμητρα Κόνιτσα	15
Ιατρού Ιφιγένεια Κόνιτσα	15
Ιερ. Γιαντσούλης Σπύρ. Κόνιτσα	15
Σπέλας Χρήστος Κόνιτσα	15
Ζδράβου Ερμηνεία Κόνιτσα	20
Ζδράβου Γεωργία Κόνιτσα	15
Μπάμπα Χριστίνα Κόνιτσα	15
Πύρσου Ντίνα Κόνιτσα	20
Κυρίτσης Ευάγγ. Κόνιτσα	20
Τζιάλλας Κων. Κόνιτσα	20
Ιερ. Νάκος Απόστολος Κόνιτσα	15
Μπάμμπας Πανάγ. Κόνιτσα	15
Κρυστάλλης Χαρ. Κόνιτσα	20
Ιερ. Οικονόμου Αθάν. Κόνιτσα	30
Ρεμπέλη Άννα Κόνιτσα	25
Τούσιας Θωμάς Κόνιτσα	15
Καρανάσιου Αθηνά Κόνιτσα	15
Μουρεχιδής Παν. Κόνιτσα	15
Γαϊτανίδης Ι. Μάκης Κόνιτσα	15
Ντεντοπούλου Χριστίνα Κόνιτσα	20
Βλάχος Γρηγόρης Κόνιτσα	20
Κωστούλας Ιωάννης Κόνιτσα	20
Ντίνη Δήμητρα Λαγκάδα	30
Μπιλιθιώτης Π. Κων. Λαγκάδα	15
Χρηστίδη Ειρήνη Αηδόνοχωρι	15
Ιερ. Δόνος Ευάγγελος Πηγή	20
Τσίτσος Σωτήρης Πληκάτι	15
Γιαλιόγλου Ιωάν. Βούρμπιανη	30
Σαμαράς Βασ. Αγία Παρασκευή	20
Φασούλη Ναυσικά Κεφαλοχώρι	45
Πρόκος Βασ. Καλλιθέα	20
Βόσιος Ιωάννης Ελεύθερο	20
Σίββας Κώστας Κλειδωνιά	15
Γούρης Στεφ. Ελεύθερο	15
Μπόμπολα Έλλη Ελεύθερο	20
Ρουβαλής Απόστ. Ελεύθερο	15
Μιχαλοπούλου Χαρ. Εξοχή	20
Τσουβαλής Χρήστος Χανιά	30
Ζώη Χαρίκλεια Ηγουμενίτσα	30
Σπανός Ευάγγ. Ξυλοκαστρο	30
Συκιώτης Σταύρος Αρίστη	50
Τσίος Κων/νος Κεφαλοχώρι	20
Πρίντζος Ιωαν. Άρτα	45
Φασούλης Κων. Πάτρα	20

"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 4
454 44 ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Από τις εκδηλώσεις της 25ης Μαρτίου 2017.

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR

Άγνωστος	☐	Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐	Adresse insuffisante
Απαρόδεκτο	☐	Refusé
Απεβίωσε	☐	Décédé
Συνωνυμία	☐	Synonymie
Δ/ van διασα-νάγνωσι	☐	Adresse illisible
Αζήτητο	☐	Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐	Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΗΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τοχ. Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

